

**«Кәсіпқор» Холдинг» коммерциялық емес акционерлік қоғамы
Кәсіптік білім орталығы**

**«Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту
және жетілдіру» бағдарламасы бойынша техникалық және кәсіптік білім
беру ұйымдарының педагогикалық қызметкерлері мен оларға теңестірілген
тұлғаларының біліктілігін арттыру курсының**

**ТЫҢДАУШЫСЫНА АРНАЛҒАН
НҰСҚАУЛЫҚ**

АСТАНА 2018

«Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру» бағдарламасы бойынша техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының педагогикалық қызметкерлері мен оларға теңестірілген тұлғаларының біліктілігін арттыру курсының тыңдаушысына арналған нұсқаулық – Астана, 2018. – 165 б.

«Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру» бағдарламасы бойынша техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының педагогикалық қызметкерлері мен оларға теңестірілген тұлғаларының біліктілігін арттыру курсының тыңдаушысына арналған нұсқаулық

Тыңдаушыларға ұйымдастыру-әдістемелік көмек көрсету мақсатында аталмыш Нұсқаулықта бағдарлама мен оқу жоспары, анықтамалық-ақпараттық материал, соның ішінде теориялық әрі практикалық тәжірибені талдау әрі жинақтау материалы ұсынылған.

***«Кәсіпқор»Холдингі» КеАҚ Кәсіптік білім беру орталығы
«Кәсіпқор»Холдингі» КеАҚ штатынан тыс тренерлер С.Ж. Айболтинова, А.А. Байқаданова, У.К.Бейкұтова, Г.Х. Бөлекбаева, Т.С. Бобровская, С.Г. Бекжанова, Л.М. Валитова, И.В. Жовниренко, С.А. Муравьева, С.М. Наурызқұлова, М.К. Сағымбаева, Р.Б.Түленоваларға аталмыш Нұсқаулықты құрастыруға қатысқандары үшін алғыс білдіреді.***

МАЗМҰНЫ

Түсініктеме жазба	5-7
Біліктілік арттыру курсының білім беру бағдарламасы мен оқу-тақырыптық жоспары	8-30
Күнтізбелік жоспар (үлгі)	31-32
Модуль бойынша теориялық әрі практикалық материалдар	
Модуль 1. «Өндірістік оқыту шеберінің қызметін реттейтін білім саласындағы нормативтік құқықтық құжаттар»	
Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде мемлекеттік саясат пен даму стратегиясының негізгі бағыттары	33-35
Білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарын құру ерекшеліктері мен жалпы ережелері	36-49
Өндірістік оқыту шеберінің кәсіби құзыреттілігіне қойылатын талаптар	50-54
Еңбекті қорғау, кәсіптік техникасы, өнеркәсіптік санитария, кәсіпорындағы өрт қауіпсіздігі ережелері, нормалары	55-62
1 модуль бойынша практикалық жұмыстар	63
Модуль 2. «Кәсіптік білім берудің психологиялық-педагогикалық негіздері»	
Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі. Жоғары білікті мамандарды қалыптастырудағы оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастырудағы және жүргізудегі өндірістік оқыту шеберлерінің рөлі.	64-66
Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық шеберлігінің психологиялық негіздері	67-79
Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық этикасы.	80-83
2 Модуль бойынша практикалық жұмыстар	84
Модуль 3 «Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру және жүргізу әдістемесі»	
Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру ерекшеліктері. Өндірістік оқыту сабақтарының түрлері, типтері, құрылымы.	85-92
Өндірістік оқыту сабағында білім алушылардың қызметін ұйымдастыру нысандары	93-96

Өндірістің оқыту әдістері мен олардың жіктелуі.	97-105
Сабақты өткізуге қойылатын талаптар.	106-109
3 Модуль бойынша практикалық жұмыстар.	110
Модуль 4. «Білім алушылардың кәсіби (өндірістік) тәжірибесі»	
Кәсіби тәжірибені ұйымдастыру. Тәжірибе базасы ретінде ұйымдарды анықтау. Тәжірибені әртүрлі нысанда ұйымдастыру барысында басқару.	110-115
Білім алушылардың кәсіптік тәжірибе орындалуын есепке алу және сапасын бағалау.	116-118
Модуль 5. «Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу әдістемесі»	
Тәжірибенің жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі	122-123
Өндірістік оқыту бойынша перспективалық-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі	124-126
Технологиялық карта, нұсқаулық, өндірістік оқыту сабақ жоспарын жасау әдістемесі	127-129
Өндірістік оқыту журналын жүргізу бойынша талаптарды сақтау	
Өндірістік оқытуды (бейініне қарай) ұйымдастыруда қолданылатын компьютерлік (MyTest, Plickers, AutoCAD және т.б.) бағдарламалармен танысу	130-134
Оқу мен оқыту сапасын жақсартуға ықпал ететін «VEO пайдаланушы порталы» (бейне-тегтер) онлайн-жүйесімен таныстыру	135
Модуль 6. «Білім алушылардың жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау»	
Бағалаудың заманауи түрлері, нысандары және әдістері (критериалдық, формативтік әрі суммативтік бағалау)	136-153
Өндірісте, оқыту-шеберханаларда, өндірістік оқыту сабақтарында білім алушылардың еңбек жұмыстарын орындау нәтижелерін бағалау	154-180
Оқыған модульдер бойынша жобаны қорғау	
Ұсынылатын әдебиеттер	181

Түсініктеме жазба

ҚР Білім беруді 2016-2019 жылдары дамыту мемлекеттік бағдарламасында (2016 жылғы 1 наурызда ҚР Президентінің №205 Жарғысымен бекітілген) жұмыс кәсібінің әлеуетін бекіту мен техникалық әрі кәсіптік білім беруді (әрі қарай ТЖКБ) көтеруге бағытталған басымдықтың бірі ретінде оқытушы құрамды даярлау әрі біліктілігін арттыру мәселесі алынған. ТЖКБ жүйесін дамыту жетістігінің маңызды факторы ретінде педагогтар біліктілігін арттыруға жағдай жасау әрі қолдау бөлініп алынған.

«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ Кәсіптік білім беру орталығы педагогикалық қызметкерлер және оларға теңестірілген ТЖКБ ұйымдары тұлғаларының біліктілігін көтеру бағдарламасын әзірлеген.

Бағдарлама мазмұны ТЖКБ ұйымдары өндірістік оқыту шеберлерінің кәсіптік әрі психологиялық-педагогикалық құзыретін дамыту әрі жетілдіру, оқыту үрдісі сапасы мен тиімділігін көтеру, арнайы пәндерді оқыту әдістемесін жетілдіруге бағытталған.

Тыңдаушыларға арналған аталмыш Нұсқаулық «Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру» (әрі қарай – Бағдарлама) біліктілікті арттыру курсы оқу жоспары және бағдарламасына сай әзірленген.

Нұсқаулық Қазақстан Республикасы педагогикалық қызметкерлері және оларға теңестірілген ТЖКБ жүйесі тұлғаларының біліктілігін арттыру курсы тыңдаушыларына арналған.

Тыңдаушыларға ұйымдастыру әдістемелік көмек көрсету мақсатында аталмыш Нұсқаулықта бағдарлама мен жұмыс оқу жоспары, анықтамалық ақпараттық материал, соның ішінде жалпыланған теориялық әрі практикалық тәжірибе материалы ұсынылған.

Бағдарламаны қалыптық актілер ережесі мен талаптарына сай әзірлеген - «Кәсіпқор» Холдингі» КеАҚ Кәсіптік білім беру орталығы (әрі қарай – Холдинг):

- 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының «Білім беру туралы» Заңы;

- 2016-2019 жылдарға арналған Қазақстан Республикасы Білім және ғылымды дамыту мемлекеттік бағдарламасы (Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 1 наурыздағы № 205 Жарғысы);

- 2014 жылғы 1 тамызда ҚР Президенті №874 Жарлығымен бекітілген ҚР «Индустриялық-инновациялық дамудың 2015-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы (ИИДМБ);

- ТЖКБ ұйымдары педагогикалық кадрлар біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы (ҚР Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 19 сәуірдегі №165 бұйрығы).

Бағдарлама мақсаты:

- 1) өндірістік оқу шебері педагогикалық әрі кәсіптік құзыретін дамыту;

2) ТЖКБ саласындағы қазақстандық әрі халықаралық озық педагогикалық тәжірибені зерттеу;

3) ТЖКБ жүйесін жаңашаландыру әрі дамыту негізгі бағыттарымен таныстыру.

Бағдарлама негізгі міндеттері:

1) өндірістік оқыту шебері қызметін реттеуші қалыптық-құқықтық құжаттарды зерделеу;

2) өндірістік оқыту шебері педагогикалық әрі кәсіптік құзыретін дамыту;

3) ТЖКБ ұйымдарында оқу-тәрбие үрдісі әдістемесін жетілдіру;

4) өндірістік оқыту шебері өндірістік педагогикалық қызметінде жаңашыл білім беру технологиясын енгізу.

Өндірістік оқыту шебері бойында белгілі кәсіптік құзыреттілікті қалыптастыру үшін аталмыш Бағдарлама 6 модульді игеру және соңында жобаны қорғау ұсынылады:

Модуль 1. Өндірістік оқыту шебері қызметін реттеуші қалыптық-құқықтық құжаттар;

Модуль 2. Кәсіптік оқудың психологиялық-педагогикалық негіздері;

Модуль 3. Өндірістік оқу сабақтарын ұйымдастыру әрі өткізу әдістемесі;

Модуль 4. Білім алушының кәсіптік (өндірістік) практикасы;

Модуль 5. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу әдістемесі;

Модуль 6. Жоспарланған нәтиже мен білім алушының оқу жетістігін бағалау;

Оқыған Бағдарлама модульдері бойынша жобаны қорғау.

Бағдарламаның барлық модулі өзекті идеямен біріктірілген, ортақ қағидат пен көзқарасқа негізделіп құрылған.

Бағдарламаны жүзеге асыру барысында 72 сағаттық аудиториялық сабақ өткізілу жоспарланған.

Оқыту тілі – қазақ, орыс.

Курс соңында портфолио қорғау қарастырылған, қорытындысы бойынша Тыңдаушыға Сертификат беріледі.

Курстың қорытынды нәтижесі бойынша өндірістік оқыту сабақтарын (модульдерін) оқыту кезінде ақпараттық-коммуникациялық технология қолданылады; өндірістік оқыту шебері оқу-әдістемелік кешенін және білім алушының оқу жетістігін бағалау критерийін әзірлей біледі.

Қосымша:

«Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру» педагогикалық кадр біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы. Қосымша № 1

Бағдарлама модульдері бойынша бағалау критерийлері № 2 қосымшада ұсынылған.

Бағдарламада қолданылатын термин, түсініктер мен қысқартулар № 3 қосымшада ұсынылған.

«Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру» педагогикалық кадр біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы

1 тарау. Жалпы ережелер

1. «Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру» педагогикалық кадр біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) техникалық және кәсіптік білім беру (әрі қарай – ТЖКБ) ұйымдары өндірістік оқыту шеберінің біліктілігін арттыру курсын өткізуге арналған.

2. Бағдарлама ТЖКБ ұйым өндірістік оқыту шеберінің кәсіптік және психологиялық-педагогикалық құзыретін дамыту әрі жетілдіру, оқыту үрдісі тиімділігі мен сапасын көтеру, оқыту әдістемесін жетілдіруге бағытталған.

2 тарау. Бағдарлама мақсаты мен міндеттері

3. Бағдарлама мақсаты:

1) өндірістік оқыту шебері педагогикалық әрі кәсіптік құзыретін дамыту;

2) ТЖКБ саласында қазақстандық әрі халықаралық педагогикалық озық тәжірибені зерделеу;

3) ТЖКБ жүйесін жетілдіру әрі дамыту негізгі бағыттарымен таныстыру.

4. Бағдарлама міндеттері:

1) өндірістік оқыту шебері қызметін реттеуші білім беру саласындағы қалыптық құқықтық құжаттарды зерттеу;

2) өндірістік оқыту шебері педагогикалық әрі кәсіптік құзыретін дамыту;

3) ТЖКБ ұйымдарындағы оқу-тәрбие үрдісі әдісін жетілдіру;

4) өндірістік оқыту шебері өндірістік-педагогикалық қызметінде инновациялық білім беру технологиясын енгізу.

3 тарау. Күтілетін нәтиже

5. Кусты аяқтаған соң тыңдаушылар:

1) өндірістік оқыту шебері қызметін реттеуші білім беру саласы қалыптық-құқықтық құжаттарын;

еңбекті қорғау ережелері, қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік қауіпсіздік, өнеркәсіптік санитария және өрт қауіпсіздігін;

білім алушыларды оқыту үрдісінде жаңа білім беру технологиясын қолдану тетігі;

өндірістің (кәсіпорынның) технологиялық үрдісіндегі инновацияларды;

ТЖКБ ұйымдары түлектерінің өндірістік (кәсіпорындық) рекламациясын;

білім алушының психологиялық-физиологиялық ерекшеліктерін біледі;

2) кәсіптік қызметінде ақпараттық-коммуникациялық технологияны;

Еңбек нарығы талаптарына сай әрі бәсекелестікті қамтамасыз ету мақсатында кадрды даярлау үрдісінде инновациялық білім беру технологиясын қолдана алады;

3) студенттердің оқу жетістігін бағалау критерийлерін қолдану дағдысын;

ТЖКБ ұйым түлектеріне деген өндіріс (кәсіпорын) талаптарын талдау негізінде оқыту нәтижесін бағалау қалпын әзірлеу дағдысын;

оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу дағдыларын;

білім алушылардың кәсіптік ақпараттық әдістерін қолдану дағдыларын игереді;

4) «жұмсақ дағдыны» (softskills) (софт скилз) – коммуникативтік дағды, сыни ойлау, мәселені шеші дағдысы, креативтілік, топпен жұмыс жасау қабілеті, өзін ұйымдастыру, тайм-менеджмент, дауды шеше алу дағдысы және педагогикалық дағдысына сай көшбасылық қасиетін қолдану дағдысын көрсетеді.

4 тарау. Бағдарлама мазмұны

6. Бағдарлама екі маңызды компонент –практикалық әрі теориялық бағытта оқытуға арналған.

7. Тыңдаушы бойында белгіленген мақсат пен міденттерге сай кәсіптік білім, білік әрі дағдыны қалыптастыру үшін бағдарлама 6 модульді игеруді және оны игерген соң жобаны қорғауды қарастырған.

8. Бағдарлама модулі:

1) Өндірістік оқыту шеберінің қызметін реттейтін білім саласындағы нормативтік құқықтық құжаттар;

2) Кәсіптік білім берудің психологиялық-педагогикалық негіздері;

3) Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру және жүргізу әдістемесі;

4) Білім алушылардың кәсіби (өндірістік) тәжірибесі;

5) Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу әдістемесі;

6) Білім алушылардың жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау.

5 тарау. Білім беру үрдісін ұйымдастыру

9. Бағдарлама теориялық әрі практикалық оқытудың бір не екі аптасына арналған. Екі апталық курстың ұзақтығы 72 сағат, апталық – 36 сағат. Білім беру үрдісі аталмыш Бағдарлама қосымшасына сай оқу-тақырыптық жоспарына сай ұйымдастырылады.

10. Білім беру үрдісінің тиімділігін көтеру мақсатында Бағдарлама түрлі технология, қалып, көзқарас, оқыту әдістері мен бақылауы, соның ішінде қашықтықтан оқытуды қолдануды жүзеге асырады.

6 тарау. Білім беру үрдісін жүзеге асыру формасы мен әдістері

11. Бағдарламада оқытудың интербелсенді түрлері: кейс-стади, дискуссия, миға шабуыл, ролдік ойын, жобалау әдісі, проблемалық әдіс, жағдаяттық есеп, кері байланыс немесе рефлексия қолданылады.

12.Бағдарлама бойынша күндізгі (теориялық әрі практикалық), және (немесе) қашықтықтан (онлайн) сабақтар, сонымен қатар тыңдаушының өздік жұмысы ұйымдастырылады.

7 тарау. Оқыту нәтижесін бағалау критерийлері

13. Бағдарлама шеңберінде білімді бағалау әрі бақылау формасы оқыту мен бағалау үрдісін қосу жүйесімен жүргізіледі.

Оқыту мен бағалау үрдісінің шоғырлану жүйесі екі аспектіден тұрады: оқыту үшін бағалау (формативтік бағалау) және оқытуды бағалау (суммативтік бағалау).

14. Екі негізгі критерий негізінде бағалау Бағдарламада қарастырылған:

1) Бағдарлама мақсаты мен міндеттерін білу әрі түсіну;

2) Жеке кәсіби қызметте жаңа білімді нақты қолдану білігі мен дағдысы.

15. Біліктілік арттыру курсы бойында және аяқталған соң тыңдаушылар білімін формативтік әрі суммативтік бағалау жүргізіледі.

16. Біліктілік арттыру курсы қорытындысы бойынша тыңдаушы жобаны жекелей немесе топпен қорғайды.

17. Тыңдаушылардың қалыптасан кәсіптік құзыретін анықтау үшін білім беру ұйымы бағалау шәкілі мен Бағдарлама мазмұнын игеру көрсеткішін әзірлейді.

Оқу-тақырыптық жоспар

№	Сабақ тақырыбы	Деріс	Практикалық сабақ, Семинар	Жобаны қорғау	Барлығы
1	2	3	4	5	6
1	1-модуль «Өндірістік оқыту шеберінің қызметін реттейтін білім саласындағы нормативтік құқықтық құжаттар»	5	3		8
1.1	Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде мемлекеттік саясат пен даму стратегиясының негізгі бағыттары	1	1		2
1.2	Білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарын құру ерекшеліктері мен жалпы ережелері	2	1		3
1.3	Өндірістік оқыту шеберінің кәсіби құзыреттілігіне қойылатын талаптар		1		1
1.4	Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік санитария, кәсіпорындағы өрт қауіпсіздігі ережелері, нормалары	2			2
2	Модуль 2 «Кәсіптік білім берудің психологиялық-педагогикалық негіздері»	3	4		7
2.1	Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі. Жоғары білікті мамандарды қалыптастырудағы оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастырудағы және жүргізудегі өндірістік оқыту шеберлерінің рөлі	1	2		3
2.2	Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық шеберлігінің психологиялық негіздері	1	1		2
2.3	Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық этикасы	1	1		2
3	3 модуль «Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру және жүргізу әдістемесі»	6	4		10
3.1	Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру ерекшеліктері. Өндірістік оқыту сабақтарының түрлері, типтері, құрылымы.	2	2		4
3.2	Өндірістік оқыту сабағында білім алушылардың қызметін ұйымдастыру нысандары	2			2
3.3	Өндірістің оқыту әдістері мен олардың жіктелуі.	1	2		3
3.4	Сабақ өткізуге қойылатын талаптар	1			1
4	Модуль 4 «Білім алушылардың кәсіби (өндірістік) тәжірибесі»	6	4		10

4.1	Кәсіби тәжірибені ұйымдастыру. Тәжірибе базасы ретінде ұйымдарды анықтау. Тәжірибені әртүрлі нысанда ұйымдастыру барысында басқару	3	2		5
4.2	Білім алушылардың кәсіптік тәжірибе орындалуын есепке алу және сапасын бағалау	3	2		5
5	5 модуль «Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу әдістемесі»	9	16		25
5.1	Тәжірибенің жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі	2	4		6
5.2	Өндірістік оқыту бойынша перспективалық-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі	1	4		5
5.3	Технологиялық карта, нұсқаулық, өндірістік оқыту сабақ жоспарын жасау әдістемесі	2	5		7
5.4	Өндірістік оқыту журналын жүргізу бойынша талаптарды сақтау	1			1
5.5	Өндірістік оқытуды (бейініне қарай) ұйымдастыруда қолданылатын компьютерлік (MyTest, Plickers, AutoCAD және т.б.) бағдарламалармен танысу	2	3		5
5.6.	Оқу мен оқыту сапасын жақсартуға ықпал ететін «VEO пайдаланушы порталы» (бейне-тегтер) онлайн-жүйесімен таныстыру	1			1
6	Модуль 6: «Білім алушылардың жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау»	2	4		6
6.1	Бағалаудың заманауи түрлері, нысандары және әдістері (критериалдық, формативтік әрі суммативтік бағалау)	2	2		4
6.2	Өндірісте, оқыту-шеберханаларда, өндірістік оқыту сабақтарында білім алушылардың еңбек жұмыстарын орындау нәтижелерін бағалау		2		2
7	Бағдарламаның зерттелген модульдері бойынша жобаны қорғау			6	6
	Барлығы:	31	35	6	72

**ТАҚЫРЫБЫ: «Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру»
БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ КУРСЫ САБАҚТАРЫНЫҢ КЕСТЕСІ**

Өткізу орны: техникалық және кәсіптік, ортадан кейінгі білім беру ұйымдары

Өткізу мерзімі: Біліктілік арттыру курсын өткізу жоспар-кестесіне сай

№	Сабақ атауы	Сағат саны	Сабақ уақыты	Дәріскер
1	2	3	4	
	1 күн			
1	БІЛІКТІЛІК АРТТЫРУ КУРСЫНА ҚАТЫСУШЫЛАРДЫ ТІРКЕУ 9⁰⁰- 10⁰⁰			
2	Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясат пен даму стратегиясының негізгі бағыттары *	2	10 ⁰⁰ -11 ³⁰ -	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттық қызметкері не штаттан тыс тренер
	15 минут үзіліс			
3	Оқу бағдарламаларын, білім беру бағдарламаларын құру ерекшеліктері мен жалпы ережелері.	2	11 ⁴⁵ -13 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 13¹⁵-14¹⁵			
4	Оқу бағдарламаларын, білім беру бағдарламаларын құру ерекшеліктері мен жалпы ережелері	1	14 ¹⁵ -15 ⁰⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	2 күн			
1	Өнеркәсіптік даярлау шеберінің кәсіби біліктілігіне қойылатын талаптар	1	9 ⁰⁰ -9 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
2	Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік санитария, кәсіпорындардағы өрт қауіпсіздігі ережелері, нормалары	2	9 ⁴⁵ -11 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
3	Өндірістік оқыту шебері педагогикалық құзыреті. Жоғары білікті мамандарды қалыптастыруда оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру мен өткізуде өндірістік тренер	1	11 ³⁰ -12 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ

	шеберінің рөлі			штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 12¹⁵-13¹⁵			
4	Өндірістік оқыту шебері педагогикалық құзыреті. Жоғары білікті мамандарды қалыптастыруда оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру мен өткізуде өндірістік тренер шеберінің рөлі*	2	13 ¹⁵ -14 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттық қызметкері не штаттан тыс тренер
	15 минут үзіліс			
5	Өндірістік оқыту шебері педагогикалық шеберлігінің психологиялық негіздері	2	15 ⁰⁰ -16 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	3 күн			
1	Өндірістік оқыту шебері педагогикалық этикасы	2	9 ⁰⁰ -10 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
2	Өнеркәсіптік оқыту сабақтарын ұйымдастыру ерекшеліктері. Өнеркәсіптік оқыту сабақтарының түрлері, типтері, құрылымы	2	10 ⁴⁵ -12 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 12¹⁵-13¹⁵			
3	Өнеркәсіптік оқыту сабақтарын ұйымдастыру ерекшеліктері. Өнеркәсіптік оқыту сабақтарының түрлері, типтері, құрылымы	2	13 ¹⁵ -14 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
4	Өнеркәсіптік оқыту кабинетінде білім алушылардың қызметін ұйымдастыру формалары	2	15 ⁰⁰ -16 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	4 күн			
1	Өнеркәсіптік оқыту әдістері және олардың жіктелуі.	2	9 ⁰⁰ -10 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
2	Өнеркәсіптік оқыту әдістері және олардың жіктелуі	1	10 ⁴⁵ -11 ³⁰	«Кәсіпқор»

				Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Сабак өткізуге қойылатын талаптар.	1	11³⁰-12¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 12¹⁵-13¹⁵			
3	Кәсіби практиканы ұйымдастыру. Ұйымдарды практика негізі ретінде анықтау. Ұйымдастырудың әртүрлі нысанымен тәжірибе жүргізу *	2	13¹⁵-14⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттық қызметкері не штаттан тыс тренер
	15 минут үзіліс			
4	Кәсіби практиканы ұйымдастыру. Ұйымдарды практика негізі ретінде анықтау. Ұйымдастырудың әртүрлі нысанымен тәжірибе жүргізу *	2	15⁰⁰-16³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттық қызметкері не штаттан тыс тренер
	5 күн			
1	Кәсіби практиканы ұйымдастыру. Ұйымдарды практика негізі ретінде анықтау. Ұйымдастырудың әртүрлі нысанымен тәжірибе жүргізу	1	9⁰⁰-9⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
2	Кәсіби практиканың оқу бағдарламаларын іске асыру сапасын есепке алу және бағалау	1	9⁴⁵-10³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
3	Кәсіби практиканың оқу бағдарламаларын іске асыру сапасын есепке алу және бағалау	3	10⁴⁵-13⁰⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 13⁰⁰-14⁰⁰			
4	Кәсіби практиканың оқу бағдарламаларын іске асыру сапасын есепке алу және бағалау	1	14⁰⁰-14⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
5	Практика жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі	2	15⁰⁰-16³⁰	«Кәсіпқор»

				Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	6 күн			
1	Практика жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі	2	9 ⁰⁰ -10 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
2	Практика жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі	2	10 ⁴⁵ -12 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 12¹⁵-13¹⁵			
3	Өндірістік оқыту бойынша болашақ-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі	2	13 ¹⁵ -14 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
4	Өндірістік оқыту бойынша болашақ-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі	2	15 ⁰⁰ -16 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	7 күн			
1	Өндірістік оқыту бойынша болашақ-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі	1	9 ⁰⁰ -9 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
2	Өндірістік оқыту, нұсқаулық, технологиялық карта сабақтары жоспарын әзірлеу әдістемесі	3	10 ⁰⁰ -12 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 12¹⁵-13¹⁵			
3	Өндірістік оқыту, нұсқаулық, технологиялық карта сабақтары жоспарын әзірлеу әдістемесі	2	13 ¹⁵ -14 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
4	Өндірістік оқыту, нұсқаулық, технологиялық карта сабақтары жоспарын әзірлеу әдістемесі	2	15 ⁰⁰ -16 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ

				штаттан тыс тренері
	8 күн			
1	Өндірістік оқыту журналын жүргізу талаптарын сақтау	1	9 ⁰⁰ -9 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
2	Өндірістік оқыту ұйымдары жанында қолданылатын компьютерлік бағдарламамен таныстыру (бейініне қарай (My Test, Plickers, AutoCAD және басқалары)	2	9 ⁴⁵ -11 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
3	Өндірістік оқыту ұйымдары жанында қолданылатын компьютерлік бағдарламамен таныстыру (бейініне қарай (My Test, Plickers, AutoCAD және басқалары)	2	11 ³⁰ -13 ⁰⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 13⁰⁰-14⁰⁰			
4	Өндірістік оқыту ұйымдары жанында қолданылатын компьютерлік бағдарламамен таныстыру (бейініне қарай (My Test, Plickers, AutoCAD және басқалары)	1	14 ⁰⁰ -14 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	9 күн			
1	Бейне-маркерлеу онлайн-жүйесімен таныстыру: «Тұтынушы VEO порталы» (бейне-тег), оқыту әрі білім алі сапасын көтеруге әер етуші	1	9 ⁰⁰ -9 ⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
2	Бағалаудың (критериальдық, формативтік әрі суммативтік) түрлері, формалары мен әдістері	2	9 ⁴⁵ -11 ¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
3	Бағалаудың (критериальдық, формативтік әрі суммативтік) түрлері, формалары мен әдістері	2	11 ³⁰ -13 ⁰⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 13⁰⁰-14⁰⁰			
4	Өндірістік оқыту сабақтары, оқу шеберханасы, өндірістегі білім алушының еңбекоперациясын орындау нәтижесін бағалау.	2	14 ⁰⁰ - 15 ³⁰	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	10 күн			
1	Бағдарламаның оқылған модульдері бойынша жобаны қорғау	6	10 ⁰⁰ -11 ³⁰	«Кәсіпқор»

				Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	15 минут үзіліс			
2	Бағдарламаның оқылған модульдері бойынша жобаны қорғау		11⁴⁵-13¹⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Түскі үзіліс - 13¹⁵-14¹⁵			
3	Бағдарламаның оқылған модульдері бойынша жобаны қорғау		14¹⁵-15⁴⁵	«Кәсіпқор» Холдинг» КеАҚ штаттан тыс тренері
	Сертификатты табыстау			

Модуль 1. Өндірістік оқыту шеберінің қызметін реттейтін білім саласындағы нормативтік құқықтық құжаттар

Модульдің қысқаша сипаттамасы

Өндірістік оқыту магистрлерін ұйымдастыру үшін қажетті негізгі нормативтік құжаттар.

Оқыту нәтижелері (құзыреттілік)

ТЖКБ жүйесінде мемлекеттік саясатты және даму стратегиясын білу және түсіну.

Оқу бағдарламаларын, білім беру бағдарламаларын құру туралы білім және түсінік.

Өнеркәсіптік даярлау шеберінің кәсіби құзыреттілігін білу және түсіну.

Өнеркәсіптік оқытуды ұйымдастыруда еңбек қорғау, қауіпсіздік техникасы ережелері мен нормаларын білу және сақтау.

№ р/р	Тақырып атауы	Сағат саны
1.1	Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде мемлекеттік саясат пен даму стратегиясының негізгі бағыттары	2
1.2	Білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарын құру ерекшеліктері мен жалпы ережелері	3
1.3	Өндірістік оқыту шеберінің кәсіби құзыреттілігіне қойылатын талаптар	1
1.4	Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік санитария, кәсіпорындағы өрт қауіпсіздігі ережелері, нормалары	2
ЖИЫНТЫҒЫ		8

Тақырып 1.1 Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде мемлекеттік саясат пен даму стратегиясының негізгі бағыттары

Өнеркәсіптік даярлау шеберінің жұмысын ұйымдастыру үшін қажетті нормативтік және уақытша құжаттаманы қарау.

Тақырып 1.2 Білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарын құру ерекшеліктері мен жалпы ережелері

Стандартты оқу бағдарламаларының жалпы құрылымы, жұмыс оқу жоспары, бірыңғай есептік-біліктілік анықтамалығы және өндірістік оқыту бойынша жұмыс бағдарламаларын қалыптастыру үшін қажетті басқа құжаттар. Сабаққа арналған өндірістік оқыту шеберінің дайындығы. Өндірістік оқыту шебері оқу құжаттамасы.

Тақырып 1.3 Өндірістік оқыту шеберінің кәсіби құзыреттілігіне қойылатын талаптар

Өндірістік оқыту шебері лауазымдық нұсқауларын қарау, оның құқықтары мен міндеттері.

Еңбекті қорғау ережелері, нормалары, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, кәсіпорындардағы өрт қауіпсіздігі

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі құжаттаманы қарау, өндірістік оқыту сабақтарын өткізу үшін қажетті нұсқаулар, кәсіби тәжірибе.

Студенттің жұмыс орнын ұйымдастыру және жабдықтауға қойылатын талаптар. Жұмыс орнындағы қауіпсіздік ережелері.

Санитарлық-гигиеналық талаптар өндірістік кәсіпорындарда тәжірибеден өтетін оқытудағы тыңдаушылардың жұмыс жағдайына қойылатын талаптар.

Модуль 2. Кәсіптік білім берудің психологиялық-педагогикалық негіздері

Модульдің қысқаша сипаттамасы.

Студенттердің психологиялық-педагогикалық сипаттамалары, білім беру және тәрбие үрдісі пәндерінің өзара әрекеттесу формалары, өндірістік оқыту шебері педагогикалық этикасының сақталуы туралы сұрақтарды жариялау.

Оқыту нәтижелері (алған біліктілігі)

Педагогикалық бақылау және диагностикалау әдістемесін білу; нәтижелерді бақылау.

Студенттердің сабақтан тыс іс-шараларының түрлерін ұйымдастыру мүмкіндігі.

Педагог қызметкерлердің, ата-аналардың (оларды ауыстыратын тұлғалардың), білім беру мен тәрбиелеу мәселелерін шешуде әкімшілік өкілдерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.

Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық әдепті сақтауы.

№ р/р	Тақырып атауы	Сағат саны
2.1	Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі. Жоғары білікті мамандарды қалыптастырудағы оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастырудағы және жүргізудегі өндірістік оқыту шеберлерінің рөлі.	3
2.2	Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық шеберлігінің психологиялық негіздері.	2
2.3	Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық этикасы.	2
ЖИЫНТЫҒЫ		7

Тақырып 2.1 Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі. Жоғары білікті мамандарды қалыптастырудағы оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастырудағы және жүргізудегі өндірістік оқыту шеберлерінің рөлі

Кәсіптік білім берудегі құзыреттілік тәсіл. Оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыруда өндірістік оқыту шеберінің рөлі. Ынтымақтастық педагогикасы. Өнеркәсіптік оқыту шебері кәсіптік-педагогикалық құзыреттілігін арттыру моделі.

Тақырып 2.2 Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық шеберлігінің психологиялық негіздері

Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық шеберлігі. Ұжымның даму ерекшелігі. Команда тағайындау, мәні және белгілері. Ұжымның жеке басына және тұлғасына әсер ету ерекшеліктері. Командадағы төзімділікті тәрбиелеу. Тәрбиелеу процесінің субъектілері арасындағы өзара әрекеттесу формалары. Командада қолайлы жағдай жасау. Қақтығыстар. Жанжалдардың түрлері, олардың пайда болу себептері. Топта немесе ұжымда қақтығыстарды болдырмау және шешу үшін студенттерге педагогикалық көмек көрсету.

Тақырып 2.3 Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық этикасы

Байланыс стилі және олардың сипаттамалары. Өнеркәсіптік оқыту шеберінің студенттермен өзара қарым-қатынасы. Өндірістік оқыту шеберінің ата-аналарымен (занды өкілдерімен) өзара қарым-қатынасы. Өнеркәсіптік оқыту шеберінің студенттерге әсер ету түрлері. Байланыс кезінде қиындықтарға тап болған студенттерге педагогикалық қолдаудың ауызша және ауызша емес құралдарын қолдану. Кәсіби өзін-өзі анықтауды, кәсіби бейімделуді және студенттердің біліктілігін арттыруды қамтамасыз етуге

бағытталған тәжірибелік сабақтарды өткізудің тиімді әдістері мен іс-әрекеттерін ұйымдастыру.

Модуль 3. Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру және жүргізу әдістемесі

Модульдің қысқаша сипаттамасы

Бұл модуль кәсіптік білім берудегі сабақтарды ұйымдастыру әдістемесін, кәсіптік оқытудың сабақтан тыс нысандарын қарастырады. Педагогикалық оқыту технологиясын күшейту - өндірісті оқыту тобын ұйымдастыру, жазбаша нұсқау құжаттарын қолдану, тренажерлық технологияны оқыту, белсенді оқыту әдістерін қолдану.

Оқыту нәтижелері (құзыреттілік)

Өнеркәсіптік оқыту ерекшеліктерін білу және түсіну;

Тәжірибеге бағытталған оқытудың белсенді әдістерін қолдану мүмкіндігі.

Жұмыс берушінің талаптарына сәйкес мамандарды даярлау сапасын арттыру.

№	Тақырып атауы	Сағат саны
3.1	Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру ерекшеліктері. Өндірістік оқыту сабақтарының түрлері, типтері, құрылымы.	4
3.2	Өндірістік оқыту сабағында білім алушылардың қызметін ұйымдастыру нысандары	2
3.3	Өндірістің оқыту әдістері мен олардың жіктелуі	3
3.4	Сабақты өткізуге қойылатын талаптар	1
ЖИЫНТЫҒЫ		10

Тақырып 3.1. Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру ерекшеліктері. Өндірістік оқыту сабақтарының түрлері, типтері, құрылымы.

Сабақ өнеркәсіптік оқытудың негізгі нысаны болып табылады. Өнеркәсіптік оқыту сабағына қойылатын негізгі талаптар. Түрлері және өндірістік оқыту сабақтары (кіріспе сабақ, еңбек тәжірибесін және Lesson Study операциясы, күрделі жұмыстар, бақылау және тексеру сабақтың сабақ орындау). Сабақтың түрлері. Өнеркәсіптік оқыту сабағының құрылымы.

Тақырып 3.2. Өндірістік оқыту сабағында білім алушылардың қызметін ұйымдастыру нысандары

Өнеркәсіптік оқыту кабинетінде студенттердің қызметін ұйымдастыру формалары. Кәсіптік білім сабақтан тыс нысандары (студент тобының бір бөлігі ретінде оқыту, білікті қызметкерлердің тобы, білікті қызметкерлерге студенттерді жеке тіркеу).

Тақырып 3.3. Өндірістің оқыту әдістері мен олардың жіктелуі

Өнеркәсіптік оқыту әдістерінің мәні. Перцептивтік анықталған сипаты туралы ақпарат көзі: ауызша әдістері (әдебиет жазбаша тапсырмасы студенттермен әңгіме, түсіндіру, келіссөздер, дәрістер, нұсқаулар, тәуелсіз жұмыс);

Көрнекі демонстрация (көрнекі құралдарды көрсету, жұмыс әдістерін және операцияларды көрсету);

Жаттығу әдісі, тәуелсіздік және студенттер (өзін-өзі бақылау, далалық зерттеу, технологиялық міндеттерді, зертханалық және тәжірибелік жұмыстарды шешу, үй тапсырмасы) қызметін дамыту әдістері;

Оқу материалдарын меңгеруді тексеру әдістері (ауызша және жазбаша сұхбат, тест тапсырмаларын орындау және талдау, біліктілік сынақ жұмыстары).

Өндірістік оқыту белсенді әдістері (бизнес, ойын өндіру, іздену (эвристикалық) өндіру және техникалық міндеттерді (кестедегі нақты деректерді табу, есептеулерді орындау, электр схемалары дамыту) сұхбат- шешім.

Тақырып 3.4. Сабақты өткізуге қойылатын талаптар

Сабақтың тиімділігіне арналған формула екі құрамдас бөлікті қамтиды: дайындықтың мұқиятлығы және мінез-құлықты меңгеру. Студенттерді бағалау кезінде студенттердің өндірістік қызметі, оқыту, студенттердің жұмыс оқу орындары мен орналастыруға дайындық. Оқыту, есте сақтудың тиімді әдістерін қолдану - мақсаттары мен міндеттерін белгілеу сабақ сұрақтары, оқыту нысандарын дайындау ашып көрсетуге міндетті. Ғылымның соңғы жетістіктерін пайдалану, жаттығу тапсырмасын жобалау мен жүзеге асырудағы озық тәжірибелер.

Тәжірибелік сабақ: «Өнеркәсіптік оқыту сабағын әзірлеу және ұсыну».

Модуль 4. Білім алушылардың кәсіби (өндірістік) тәжірибесі

Модульдің қысқаша сипаттамасы

Өндірістегі студенттердің практикасын ұйымдастыру (студенттердің өндірістік тәжірибесі туралы шарт, өндірістік оқыту және тәжірибе бағдарламасы, тәжірибе ұйымдастыру туралы компаниямен жасалған шарт).

Студенттерді табысты кәсіпкерлер тәжірибесімен таныстыру. Жұмыс орнында кәсіби бейімделу мәселелері. Өндірістегі еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігіне қойылатын талаптар. Тәжірибені ұйымдастырудың әртүрлі нысанымен басқару. Кәсіпорында тәжірибелі мамандардың құрамындағы тәжірибе; Жоғары білікті жұмысшы, тәлімгердің басшылығымен жеке жұмыс орындарында оқыту.

Оқыту нәтижелері (алынатын құзыреттілік).

Жұмыс берушілер жұмыс бағдарламасына түзетулер енгізу үшін студенттердің дайындық сапасына деген талабын зерделеу.

Студенттердің нақты мамандық бойынша (мамандықта) оқу және өндірістік жұмыстардың тізімін орындауға қойылатын талаптарды сақтау.

Студенттерге білім мен қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету.

Студенттердің күнделікті тәжірибелерін қадағалау мүмкіндігі.

Қатысушылар мен қатысушылардың тізілімін жүргізу бойынша нормативтік талаптарды білу және сақтау.

Өндірістік практиканың мониторингін және нәтижелерін жүргізу.

№	Тақырып атауы	Сағат
4.1	Кәсіби тәжірибені ұйымдастыру. Тәжірибе базасы ретінде ұйымдарды анықтау. Тәжірибені әртүрлі нысанда ұйымдастыру барысында басқару.	5
4.2	Білім алушылардың кәсіптік тәжірибе орындалуын есепке алу және сапасын бағалау.	5
	ЖИЫНТЫҒЫ	10

Тақырып 4.1 Кәсіби тәжірибені ұйымдастыру. Тәжірибе базасы ретінде ұйымдарды анықтау. Тәжірибені әртүрлі нысанда ұйымдастыру барысында басқару

Өндірістік практиканың мақсаттары мен міндеттері. Тәжірибені ұйымдастырудың әртүрлі нысанымен басқару. Өндірістегі студенттердің тәжірибесін ұйымдастыру. Қосарлы және модульдік оқыту технологиясы жағдайында өндірістік оқыту мен кәсіптік практиканың ерекшеліктері. Қауіпсіз еңбек жағдайларын жасауды бақылау. Сапаны

тәуелсіз бағалау, біліктілікті қалыптастыру деңгейі, ТЖКБ ұйымдарының түлектерін жұмысқа орналастыру.

Тәжірибелік жұмыс:

1. Дуальды және модульдік оқыту технологиялары аясында өндірістік оқыту мен кәсіптік практиканы ұйымдастыру ерекшеліктерін зерттеу.

2. Кәсіпорындар өкілдерінің сауалнамаларын әзірлеу.

Тақырып 4.2. Білім алушылардың кәсіптік тәжірибе орындалуын есепке алу және сапасын бағалау

Бухгалтерлік есеп мазмұны, студенттердің кәсіптік (өндірістік) тәжірибе бағдарламаларын орындау сапасын бағалау. Студенттердің жетістіктерін есепке алу. Тапсырманың сапасы: оқу-өндірістік жұмыстарды орындау, уақыт пен даму нормаларын сақтау, еңбек қауіпсіздігі ережелері, технологиялық реттіліктің және тапсырманың режимдерін дербес анықтау.

Модуль 5. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу әдістемесі

Модульдің қысқаша сипаттамасы

Бұл модуль техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында оқу үдерісін әдістемелік қамтамасыз ету тұрғысынан негізгі біліктіліктерді қалыптастыруға, сондай-ақ өндірістік оқыту үдерісінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамытуға бағытталған.

Оқыту нәтижелері (құзыреттілік)

Өндірістік оқыту және тәжірибе бағдарламасын жасау әдістемесін білу және түсіну.

Практикалық тақырыптық жоспарды құрастырудың практикалық дағдылары, өндірістік оқыту жоспары; нұсқаулықтар, технологиялық карталар.

Бағдарламалық қамсыздандыру негіздерін білу және түсіну және өнеркәсіптік оқыту сабақтарын өткізуде ақпараттық қолдау. Өндірістік оқу журналын жүргізу талаптарын сақтау.

№	Тақырып атауы	Сағат
5.1	Тәжірибенің жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі	6
5.2	Өндірістік оқыту бойынша перспективалық-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі	5
5.3	Технологиялық карта, нұсқаулық, өндірістік оқыту сабақ жоспарын жасау әдістемесі	7
5.4	Өндірістік оқыту журналын жүргізу бойынша талаптарды сақтау	1
5.5	Өндірістік оқытуды (бейініне қарай) ұйымдастыруда қолданылатын компьютерлік (MyTest, Plickers, AutoCAD және т.б.) бағдарламалармен танысу	5
5.6	Оқу мен оқыту сапасын жақсартуға ықпал ететін «VEO пайдаланушы порталы» (бейне-тегтер) онлайн-жүйесімен таныстыру	1
	ЖИЫНТЫҒЫ	25

Тақырып 5.1. Тәжірибенің жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі

Өнеркәсіптік оқыту бағдарламасы, кәсіби тәжірибе. Құрылымы, өндірістік оқыту/тәжірибе бағдарламасын бекіту.

Тақырып 5.2. Өндірістік оқыту бойынша перспективалық-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі

Өндірісті дамытудың әдіснамасын зерттеу, өндірісті оқытуға перспективалық-тақырыптық жоспарларының құрылымы мен форматы.

Тақырып 5.3. Технологиялық карта, нұсқаулық, өндірістік оқыту сабақ жоспарын жасау әдістемесі

Өндірістік оқыту жоспарын, нұсқаулықты, технологиялық карталарды жасауда практикалық дағдыларды жетілдіру.

Тақырып 5.4. Өндірістік оқыту журналын жүргізу бойынша талаптарды сақтау Өндірістік оқу журналын жүргізу бойынша нормативтік талаптар

Тақырып 5.5. Өндірістік оқытуды (бейініне қарай) ұйымдастыруда қолданылатын компьютерлік (MyTest, Plickers, AutoCAD және т.б.) бағдарламалармен танысу

Бағдарламалық қамтамасыз етудің негіздері мен мамандық бойынша ақпараттық қолдау көрсету (MyTest, Plickers, AutoCAD және т.б. бейінде қолданылатын бағдарламалар). Ақпараттық бағдарламаларға ие болудың негізгі негіздерін алу.

Тақырып 5.6. Оқу мен оқыту сапасын жақсартуға ықпал ететін «VEO пайдаланушы порталы» (бейне-тегтер) онлайн-жүйесімен таныстыру

Оқу және оқыту сапасын арттыруға, онлайн режимінде тәжірибе алмасуға мүмкіндік беретін «VEO» пайдаланушы порталын (бейне тегтер) пайдаланудың негізгі механизмдеріне шолу.

Модуль 6. Білім алушылардың жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау

Модульдің қысқаша сипаттамасы

Бұл модуль студенттердің жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін критериалдық бағалау механизмін қарастырады.

Студенттер оқудың әртүрлі кезеңінде критериалдық бағалау құралдарын қолданудың әртүрлі үлгі мен әдісімен танысады, студенттердің оқу жетістіктерін критериалдық бағалауды ұйымдастыру тәртібін анықтайды.

Оқыту нәтижелері (құзыреттілік):

Студенттердің жоспарланған нәтижелерінің жетістіктерін критериалдық бағалау механизмін білу және түсіну.

Оқудың әртүрлі кезеңінде критериалдық бағалау әдісін қолдану.

№	Тақырып атауы	Сағат саны
6.1	Бағалаудың заманауи түрлері, нысандары және әдістері (критериалдық, формативтік әрі суммативтік бағалау)	4
6.2	Өндірісте, оқыту-шеберханаларда, өндірістік оқыту сабақтарында білім алушылардың еңбек жұмыстарын орындау нәтижелерін бағалау	2
	ЖИЙНТЫҒЫ	6
7	Бағдарламаның зерттелген модульдері бойынша жобаны қорғау	6

Тақырып 6.1 Бағалаудың заманауи түрлері, нысандары және әдістері (критериалдық, формативтік әрі суммативтік бағалау)

Студенттердің жоспарланған нәтижелерінің жетістіктерін критериалдық бағалау механизмі. Критериалдық, қалыптастырушы және жиынтық бағалау тұжырымдамасы.

Тақырып 6.2. Өндірісте, оқыту-шеберханаларда, өндірістік оқыту сабақтарында білім алушылардың еңбек жұмыстарын орындау нәтижелерін бағалау

Еңбек жұмыстарының нәтижелерін бағалауға қойылатын талаптар. Білім мен дағдыларды бағалаудың сапалық көрсеткіштері.

Курстық жобаны (портфолио) Бағдарламаның тақырыптары бойынша қорғау.

№ 2 қосымша

Бағдарлама модульдерін бағалау критерийлері

Критерий	50 ұпайдан кем	50-74 ұпай	75-84 ұпай	85-100 ұпай
Қатысуы (20%)	Сабаққа 70-79% қатысауы	Сабаққа 80-89% қатысуы	Сабаққа 90-99% қатысуы	Сабаққа 100% қатысуы
Оқу үрдісіне енгізілген белсенділігі (25%)	Жұмысқа қатысудың жоқтығы және оқу үдерісіне қатысу	Практикалық сабаққа қатысу, оқу процесіне минималды қатысу	Жұмысқа қатысу және оқу үдерісіне қатысу	Сабақта жұмысқа белсене қатысу, оқу процесіне барынша қатысу
Топпен жұмыс, ұжыммен қатынасы (25%)	Әріптестермен жұмыс жасамайды және топқа жүктелген міндеттерді орындауға қызығушылық танытпайды. Көбінесе, топқа жүктелген міндеттерге ешқандай қатысы жоқ және оларға жағымсыз көзқарас танытады. Топқа ең төменгі деңгейде көмектеседі, команданың мүшесі ретінде өз міндеттерін орындамайды	Кейде ол топтық тапсырмаларға қатысады. Кейде бұл топқа жүктелген міндеттерге қатысуы маңызды емес. Ол жұмыстың тек өз бөлігін орындайды, бірақ әріптестеріне көмектеспейді. Команда құрамында өз міндеттерінің бір бөлігін ғана атқарады	Әдетте, топтық тапсырмаларды орындауға қатысады. Әдетте әріптестердің міндеттері мен жұмысына оң көзқарас қалыптасады. Топтық тапсырмалар алдында жалпы тапсырмаға қол жеткізуге көмектеседі Топқа жүктелген барлық тапсырманы орындау үшін тұрақты түрде (а) командаға жұмыс жасайды.	Әрқашан әріптестердің міндеттері мен жұмысына оң көзқараста болады. Жалпыға ортақ тапсырмаға қол жеткізудегі команда мүшелерінің бірдей үлесі
Практикалық сабақ	Бағдарламаның мазмұнын	Бағдарламаның мазмұнын ең аз	Бағдарламаның мазмұнын	Бағдарламаның мазмұнын

мазмұнын игеру, орындау сапасы (30%)	өзгерту, ең тәжірибелік тапсырмаларды дұрыс орындамау	игеру, практикалық кейбір тапсырманы дұрыс орындау	жақсы меңгеру, практикалық тапсырманың дұрыс орындалуы	жақсы меңгеру, практикалық барлық тапсырмаларды дұрыс орындау
---	---	--	--	---

*** Бағдарлама модульдері мазмұнын игеру нәтижесі бойынша бағалау** = сабаққа қатысқаны үшін *0,2 + сабақтағы белсенділігі үшін *0,25 + командадағы жұмысы үшін *0,25 + Бағдарлама мазмұнын игергені үшін ұпай *0,3

Курстық жобаны бағалау критерийлері

Критерий	Кемі 50 ұпай	50-74 ұпай	75-84 ұпай	85-100 ұпай
Мазмұны 30%	Ақпарат Бағдарламаның модульдерінің мазмұнына сәйкес келмейді. Мәтіндегі негізгі сөздер бөлектелмеген. Суреттер (графика, видео) мәтінге сәйкес келмейді. орфографиялық, пунктуация, стилистикалық қателіктер көп.	Ақпарат көбінесе мазмұнға қатысты және өзекті болып табылады. Мәтіндегі негізгі сөздер көбіне бөлектеледі. Суреттер (графика, видео) белгілі бір жағдайларда мәтінге сәйкес келеді. Емле, пунктуация, стилистикалық қателер бар	Жалпы алғанда, ақпарат тиісті және мазмұнды болып табылады. Мәтіндегі негізгі сөздер бөлектеледі. Суреттер (графикалық, бейне) мәтінге сәйкес келеді. Емле, пунктуация, стилистикалық қателіктер іс жүзінде жоқ	Тәжірибе мысалдары бойынша анықталған, мазмұнды мазмұнды ақпарат. Мәтіндегі негізгі сөздер бөлектеледі. Суреттер (графикалық, бейне) ақпараттың мәтіндік бөлігін қабылдаудың әсерін күшейтеді. Орфографиялық, пунктуация, стилистикалық қателіктер жоқ
Мазмұндауы 25%	Ауызша таныстыру. Мүше осы жобаның тақырыбы бойынша біздің білім фактісі туралы кездейсоқ грамматикалық және лексикалық қателерді түсінеді. Жұмыс аудиторияны қызықтырмады	Ауызша тұсаукесер тарап түсінігін кедергі грамматикалық және лексикалық қателер бар, әрдайым қисынды емес. Жұмыс аудиторияның қызығушылығы н тудырды	Ауызша тұсаукесер тарап кәмілетке толмаған грамматикалық және лексикалық қателіктер материалды түсінуді кедергі емес бар, қисынды. Жұмыс аудиторияның қызығушылығы н тудырды	ауызша тұсаукесерге қатысушысы Логикалық, грамматикалық және лексикалық ешқандай қателері жоқ. Жұмыс аудиторияның қызығушылығы н тудырды және автордың аудиториямен қарым-қатынасы ерекше болды.

Дизайн және мультимедиа -эсер 20%	Аялық түс мәтіннің түсіне сәйкес келмейді. 5-ден астам шрифт түсі қолданылады. Әрбір бетте өз стилі бар. Гиперсілтемелер бөлінбейді. Тым кішкентай шрифт (тиісінше, ақпарат көлемі тым үлкен - кадр өте көп). Жеке сілтемелер жұмыс істемейді	Аялық түс мәтіннің түсіне сәйкес келмейді. 4-тен астам қаріп түсі пайдаланылды. Кейбір беттерде өз стилі бар. Гиперсілтемелер бөлінді. Қаріп өлшемі орташа (сәйкесінше ақпарат көлемі тым үлкен - жақтау бірнеше шамадан жоғары) ақпаратпен. Сілтемелер жұмыс жасайды.	Аялық түс мәтіннің түсіне сәйкес келеді, барлығы оқуға болады. Қолданылған 3 қаріп түсі. 1-2 бет жалпы дизайннан ерекшеленетін өз стилі бар. Гиперсілтемелер бөлінді. Қаріп өлшемі оңтайлы болып табылады. Барлық сілтеме жұмыс істейді.	Аялық түс мәтіннің түсімен үйлеседі, бәрі керемет оқылатын болады. Қолданылған 3 қаріп түсі. Барлық беттер бірдей стильде. Гиперсілтемелер бөлінді. Қаріп өлшемі оңтайлы болып табылады. Барлық сілтемелер жұмыс істейді
Жоба курсы мақсатына сәйкестігі 25%	Жобаның жұмысы жобаның мақсаты мен оның проблемаларын көрсетпейді сұрақтар қойды.	Жобаның жұмысы жобаның мақсаты мен оның проблемаларын нақты көрсетпейді мәселелер	Жобаның мақсаты мақсатқа сай және кейбір проблемаларға жауап береді мәселелер	Жоба жұмысы мақсатқа сай келеді және проблемалық сұрақтарға жауап береді

*** Бағдарлама модульдері мазмұнын игеру нәтижесі бойынша бағалау** = мазмұны үшін *0,3 + мазмұнын жеткізгені үшін *0,25 + дизайн және мультимедиа-эсері үшін *0,2 + курс жобасы мақсатына сәйкестігі үшін ұпай *0,25

****Жиынтық ұпайы** = модульді игергені үшін баға *0,3 + портфолио (курс жобасын) қорғау нәтижесі *0,7

№ 3қосымша

Бағдарламада пайдаланылатын терминдер, түсініктер және қысқартулар

Негізгі құзыреттілік - өзін-өзі басқаруға және өз қызметін басқаруға, өзін-өзі ынталандыруға және өздігінен ұйымдастыруға деген бейімділік.

ЖМББС – Жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандарты.

Кәсіпорын, мекеме және студенттің тең жауапкершілігі студенттерге жұмыс орындарын және өтемақы төлемдерін қамтамасыз етуді компанияда зерттеу және тәжірибе міндетті кезеңімен оқу орындарында оқуды үйлестіре оқытудың дуальды-жаттығу нысаны.

Қорытынды бақылау - академиялық пәнді оқу аяқталғаннан кейін, академиялық кезеңнің соңында аралық аттестациялау кезеңінде өткізілген оқушылардың оқу жетістіктерін тексеру; Қорытынды бақылау нысаны емтихан болып табылады: ауызша, жазбаша, тестілеу.

Біліктілік - мамандық пен мамандық бойынша қызметтің белгілі бір түрін құзыретті орындау үшін дайындық деңгейі.

Біліктілік деңгейі - орындалатын жұмыстың күрделілігін, тәуелсіздігін және жауапкершілігін көрсететін қызметкердің біліктілігіне (құзыреттілігіне) қойылатын талаптар деңгейі.

Критериалдық бағалау процесі нақты анықталған студенттердің оқу жетістіктерін салыстыру негізделген, ұжымдық мақсаттар мен білім мазмұнына сәйкес, білім беру процесі өлшемдер барлық қатысушысына белгілі әзірленеді, оқыту және оқушылардың танымдық құзыреттілігін қалыптасуына ықпал етеді.

Критерий бағалаудың өлшемі - бағалау негізделетін белгі, бір нәрсені анықтау немесе жіктеу. Әрбір тапсырма үшін дұрыс талаптарға сәйкес оқыту міндеттері мен бағалау нәтижесі ретінде көрінуі тиіс айқын идеясын беріледі, талаптарда сипатталған критерийлері осы мақсатқа жақындатады, студенттік дәрежесін анықтау болып табылады.

Құзыреттілік - оларға қатысты сапалы өнімді қызмет үшін қажетті белгілі бір пәндер мен процестерге тағайындалған жеке тұлғаның өзара байланысты қасиеттерінің жиынтығы (білімдерін білу, қызмет әдісі).

Біліктілік сипаттамасы - маманның жеке және кәсіптік құзыреттілігіне қойылатын жалпы талаптарды анықтайтын құжат. Бұл қызметкердің кәсіби даярлықты қажет ететін белгілі бір жұмысты орындау үшін жеке әлеуетінің үлгісі. Білім беру бағдарламасының немесе оқу кезеңінің модульге тәуелсіз, өзін өзі қамтамасыз ететін және толық бөлімі.

Модульдік оқыту - модульдік білім беру бағдарламаларын игеру негізінде оқу үдерісін ұйымдастырудың әдісі.

Білім берудегі әдіснама - жеке оқу үрдісінде педагогикалық қызметтің нақты әдістерін, әдістемелерін сипаттау.

Бағалау - білім беру процесінің ажырамас бөлігі, яғни білім берудің ағымдық және соңғы сатыларында студенттердің жетістіктері туралы ақпараттарды жинау және талдау болып табылады.

Білім беру бағдарламасы: мақсаттары, нәтижелері мен оқыту мазмұны, соның ішінде білім берудің негізгі сипаттамалары, бірыңғай жиынтығы, оларды іске асыру, білім беру процесі, жолдары мен әдістерін ұйымдастыру, оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері.

Модуль/пәннің сипаттамасы – модуль/пәннің қысқаша сипаттамасы, модуль-пәннің мазмұны туралы түсінік беру.

Біліктілікті арттыру- қызметкер, маман, оқытушыға бұрын алынған кәсіптік білімді, дағды мен қабілеттерді қолдау, кеңейту, тереңдету және жақсартуға мүмкіндік беретін кәсіптік оқыту нысаны.

Кәсіптік құзыреттілік - бұл маманның кәсіптік қызметті тиімді өткізуге мүмкіндік беретін білімі, дағдылары мен әдеттеріне, сондай-ақ жеке қасиеттерге негізделген кәсіби міндеттер жиынтығын шешуге қабілеттілігі.

Портфолио пакеті - бағдарламаны бағалау үшін белгілі бір талаптар мен критерийлерге контекстінде тиімділігі, өсу әрі жетістіктерін көрсететін жұмыстың өнімділігін растайтын құжаттар, зерттеу кезеңіндегі іс-шара, түрлі жетістігі.

Кәсіби практика - болашақ кәсіби қызметке қатысты белгілі бір жұмыстарды орындау барысында теориялық білімді, дағдыларды қалыптастыру, практикалық дағдылар мен құзыреттерді игеруге бағытталған білім беру ісінің бір түрі.

Кәсіптік оқыту - білікті кадрды және орта буын мамандарын даярлау үшін қысқартылған оқыту кезеңімен білім беру бағдарламаларын жүзеге асыруды көздейтін техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінің бөлігі.

Рефлексия - тыңдаушы/жаттықтырушының назарын аудару, атап айтқанда, өздерінің қайтадан ойластырылған әрекеттерінің нәтижесі.

Жұмыс оқу бағдарламасы - білім беру ұйымының басшысы бекіткен оқу пәндері (модульдер) тізбесі мен көлемін реттейтін типтік оқу бағдарламасы негізінде техникалық

және кәсіптік білім беру ұйымы әзірлеген құжат, студенттердің білім мен дағдыларын бақылау оқытуды ұйымдастырудың негізгі формаларының дәйектілігі, қарқындылығы.

Жұмыс оқу жоспары - нақты пәнге (модуль) арналған техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында реті, қарқындылығын білім беру ұйымының басшысы бекіткен білім беру процесінің белсенді нысандары, студенттердің білім мен дағдыларын бақылауға әзірлеген құжат.

Мамандану - кейбір жұмысты орындауға арналған кәсіби құзыреттілік қажетті деңгейін қамтамасыз ететін мамандық шеңберінде қызметі салыстырмалы түрде өріс тереңдігі тар зерттеу.

Тыңдаушылар - жаттықтырушы, арнайы пән оқытушылары.

ТЖКБ - Техникалық және кәсіптік білім беру.

Типтік оқу жоспары - құжат тізімін және кәсіп пен біліктіліктер бойынша оқу пәндері (модульдер) аясын, техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерінде оқыту кезеңін белгілеу, оқу жоспарының моделі негізінде әзірленеді.

Типтік оқу бағдарламасы - нақты пәндер (модульдер) типтік оқу дамыту болуы білім мен дағдыларды мазмұны мен ауқымын анықтау типтік оқу бағдарлама құжаты.

Оқу-әдістемелік кешен (ОӘК) - білім беру бағдарламасының оқуын қамтуды дамыту үшін оқыту іс-жұмысы сапалы ұйымдастыру үшін қажетті оқу-әдістемелік құжаттама, оқу құралдары мен бақылау, қажетті және жеткілікті жүйе.

Үлгі/қалып

«Кәсіпқор» Холдингі» Коммерциялық емес акционерлік қоғамы

Кәсіптік білім беру орталығы

САБАҚ ЖОСПАРЫ № 1

Біліктілікті арттыру курстары бағдарламасының атауы:		«Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі: дамыту және жетілдіру» тақырыбы бойынша өнеркәсіптік оқыту шеберлері үшін біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы	Сабақ нөмірі
Модуль атауы:		Кәсіптік білім берудің психологиялық-педагогикалық негіздері	
Сабақ тақырыбы:		1. Өндірістік оқыту шебері педагогикалық құзыреті. Жоғары білікті мамандарды қалыптастыруда оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру мен өткізуде өндірістік тренер шеберінің рөлі 2. Өндірістік оқыту шебері педагогикалық шеберлігінің психологиялық негіздері 3. Өндірістік оқыту шебері педагогикалық этикасы	
Мерзімі:		Ұзақтығы:	7 сағат
Өткізу орны:			
Мақсаттық аудитория:		Өндірістік оқыту шеберлері	
Сабақ мақсаты:	Өнеркәсіптік оқыту шеңберінің студенттермен өзара қарым-қатынасы. Профессор-оқытушылар құрам, ата-ана (оларды ауыстыратын тұлғалардың), кәсіптік білім беру және білім беру мәселелерін шешуде әкімшілік өкілдерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.		
Сабақ міндеті:	1. Өндірістік оқыту шебері педагогикалық этикасының мәселелерін жариялау. 2. Оқушылардың психологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін зерттеу әдістерін үйрену.		
Күтілетін нәтиже:	1. Кәсіптік оқыту үдерісінде студенттердің білімін білу және түсіну 2. Педагогикалық бақылау мен диагнозды білу және түсіну, нәтижелерді талдау. 3. Оқушылардың мектептен тыс іс-шараларының әртүрін ұйымдастыра білу.		

	4. Жеке оқу бағдарламаларын қалыптастыру және енгізу үшін педагогикалық қолдауды жүзеге асыруды түсіну 5. Оқытушылар құрамы, ата-ана (оларды ауыстыратын тұлғалардың), білім беру және тәрбиелеу мәселелерін шешуде әкімшілік өкілдерінің өзара әрекеттесуін білу.
Сабақ типі:	Біріктірілген
Оқу әдістемесі, әдістемелік, педагогикалық әдістер, педагогикалық технологиялар:	
Ауызша, көрнекілік-иллюзивті, проблемалық іздестіру және практикалық әдістер. Дәріс, презентация	
Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:	Мультимедиа және оргтехника, экран, маркер, флипчарт, флип, Activity 1, I-net
Қосымша дереккөздер (әдебиеттер):	1. Бордовская Н.В., реан А.А. Педагогика: Учеб.пособие. – СПб.: Питер, 2006. – 304 с.:ил. 2. Симоненко В.Д. - Общая и профессиональная педагогика. - М.: Вентана-граф, 2006. 3. Современные требования к новой модели профессионального образования (материалы педагогических чтений) / Под ред. Н.Б. Мухориной – Коломна: ГОУ ВПО МО «КГПИ», 2009. 4. Источник: Скакун В.А.. Организация и методика профессионального обучения: Учебное пособие. 2007 5. Баранова Е., Володина Е., Степанов Е. «Классные классные дела. Методические разработки воспитательных дел в классе. Выпуск 5», Изд.: Сфера, 2014 г. 6. Дереклеева Н. И., Савченко М. Ю. «Справочник классного руководителя», М.: «ВАКО», 2010 г. 7. Конобеева Т., Мошнина Р. «Работа с родителями обучающихся в условиях реализации ФГОС начального общего образования. Методические рекомендации», Изд.: Перспектива, 2015 г. 8. Лазерев С. «Человек будущего. Воспитание родителей. Часть 1», Изд.: Глобус, 2011 г. 9. Лодкина Т. «Социальная педагогика. Защита семьи и детства», Изд.: Академия, 2012 г. 10. Савинов Л., Камышова Е. «Социальная работа с детьми в семьях разведенных родителей», Изд.: Дашков и К0 , 2011 г. 11. Степанов Е., Александрова М., Алексеева Н. «Родительские собрания в средней школе. Методические разработки», Изд.: Сфера, 2010 г. 12. Степанов Е., Баранова Е. «Воспитательные дела в классе. Комплексные формы», Изд.: Сфера, 2014 г. 13. Шитова Е. «Работа с родителями. Практические рекомендации и консультации по воспитанию детей». Изд.: Учитель, 2014 г. 14. Интернет ресурсы: http://znanium.com 15. http://www.in-exp.ru/favorite-articles 16. http://festival.1september.ru
Оқытушы байланыс ақпараты:	
Аты-жөні, тегі: _____ (қолы)	Тел.: E-mail:

Модуль 1 «Өндірістік оқыту шеберінің қызметін реттейтін білім саласындағы нормативтік құқықтық құжаттар»

Тақырып 1.1 Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде мемлекеттік саясат пен даму стратегиясының негізгі бағыттары

Уақыт оқудың жаңа тәсілдерін талап етеді. 2016 жылдың басында, жаһандық міндеттерді арттыру кезеңінде, және экономикалық дағдарыстың жаңа кезеңінің, Ел Президентінің Стратегиялық «Ұлт жоспары - қазақстандық арманға жол» ұсынған индустриялық-инновациялық даму мемлекеттік бағдарламасы бойынша кәсіби кадрларды даярлау сапасын арттыруға ерекше назар аударды. Ерекше назар халықтың әл-ауқатын өсуін қамтамасыз ету, IT дамыту және биотехнология ұлттық экономиканың инновациялық жаңғырту, жаңа қосылған құн, инновацияларды құру және диффузия, жоғары интеллектуалдық өнім нарықтарының қалыптастыру, бәсекеге қабілетті, білімге негізделген экономикалық моделін қалыптастыру өндірісіне басымдық танытты.

Қазақстан үшін стратегиялық басымдық - білімге инвестиция салу. Білікті білім берудің қолжетімділігін қамтамасыз ету арқылы адами капиталды дамыту білім берудің бәсекеге қабілеттілігін арттыруға және сайып келгенде тұрақты экономикалық өсуге әкелуі тиіс.

Қазақстан Республикасының 2011-2020 жылдарға арналған Мемлекеттік білім беруді дамыту бағдарламасы ТЖКБ жаңғырту мақсатында мынадай мақсатты көрсеткіштерді анықтайды:

- қоғамдастықта ТЖКБ түлектерінің, баға беретін біліктілік жұмыс берушілердің бірінші рет үлесі, бөлігі және нәтижелер жалпы саны деңгейін 80% дейін жоғарлату;
- мемлекеттік тапсырыс бойынша оқығаннан кейінгі бірінші жылы ТЖКБ оқу орындарының жұмыспен қамтылған және жұмысқа қабылданған түлектерінің үлесін 80% -ға көбейту;
- оқытушыларды даярлау жүйесіндегі орын санын 2020 жылға 16 940-ға дейін ұлғайту.

Техникалық және кәсіптік білім беруді дамытуға Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайында дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына жолдауында арнайы көңіл бөлінеді. Ұлт көшбасшысы былай деді: «Бұл жұмыс берушілер мен халықаралық талаптарға және сандық дағдыларын тарта отырып, техникалық және кәсіптік білім беру саласындағы барлық жастағы азаматтарды даярлау керек. Жаңартылған оқу бағдарламаларын қамтитын өздерінің кеңейтілген білім беру жүйесін құруды жеделдету қажет».

Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың Қазақстан Республикасы халқына «Президентінің Бес әлеуметтік бастамасы» атты жолдауында ТЖКБ білім алушылар ұйымдарын әлеуметтік қорғауға назар аударды: «Бүгін университет және колледж студенттерін жатақханамен қамтамасыз ету өзекті қажеттілік болып табылады. Бұл мәселені шешу үшін ЖОО, колледж, даму компанияларымен жұртшылық-жеке меншік әріптестік принциптері бойынша жатақхана салу жөніндегі жұмысты дамыту қажет». Сондай-ақ, жоғары білікті кадрларды даярлауда ТЖКЖ жүйесін одан әрі дамыту бойынша шаралар мыналарды қамтиды:

- барлық саладағы біліктілікті тәуелсіз куәландыру үшін сарапшыларды дайындау;
- еңбек нарығын реттеу және еңбек ресурстарын қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік және өңірлік жоспарларды әзірлеу;
- білікті маманның мәртебесін, тартымдылығын, имиджін көтеруге жәрдемдесу;
- техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында қосарлы оқытуды жетілдіру;
- қосарлы жүйеде жұмыс істейтін кәсіпорындардағы мамандардың біліктілігін тәуелсіз бағалауды және сертификаттауды енгізу;

- тәжірибе алмасу, шетелде оқитын студенттерді оқыту үшін дуальды оқытуды дамыту саласындағы халықаралық ынтымақтастықты дамыту;
- колледж аяқтағаннан кейін 2 жыл ішінде ТЖКБ жұмыс берушілеріне және түлектеріне жеңілдетілген салық салуды енгізу (жұмысқа орналасуға жәрдемдесу);
- ТЖКБ ұйымдарының түлектерін жұмысқа орналастыруды мемлекеттік қолдау тетіктерін дамыту;
- аймақтардан ішкі көші-қонды ынталандыру тетіктерін дамыту (жатақхана құрылысы, тұрғын үйді кейіннен өтеу, гранттар беру немесе үй-жайын жақсарту үшін қарыз беру).

Қалыптық-құқықтық актілер (салыстырмалы тізімдеме)

- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы «Тиісті білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» № 1080 қаулысы;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 27.12.2012 жылғы «Білім беру мониторингі шеңберінде әкімшілік деректердің нысандарын бекіту туралы» № 570 бұйрығы;
- Білім беруді ұйымдастыруда эксперименттік тәртіпте жүзеге асырылатын білім беру бағдарламаларын әзірлеу, тестілеу және енгізу ережесі (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 27 наурыздағы № 139 бұйрығымен бекітілген);
- ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 26 қаңтардағы «Мамандықтар (мамандану) бойынша кәсіби дайындық деңгейін және біліктілігін бағалау ережесін бекіту туралы» бұйрығы (26.01.2016 ж. - № 281 бұйрығымен өзгертулер мен толықтырулармен);
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығымен бекітілген кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу үрдісін ұйымдастыру ережесі;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м. а. 2007 жылғы 23 қазандағы «Президенттің Білім беру ұйымдары білім беру қызметінде пайдаланатын қатаң есептілік құжаттарының нысанын бекіту туралы» № 502 бұйрығы;
- Академиялық көрсеткіштердің тұрақты бақылауы, 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 оқушыларды аралық және қорытынды аттестациялануына арналған ережелер;
- Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің типтік оқу жоспары және бағдарламаларын әзірлеу бойынша әдістемелік ұсынымдар (29.12.2016 ж. № 727 бұйрығы);
- Кәсіби стандарттарды әзірлеу және жобалау бойынша әдістемелік ұсынымдар (Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 15 шілдедегі № 336-ө бұйрығы);
- Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2014 жылғы 15 шілдедегі № 336-ө Бұйрығына қосымша Қазақстан Республикасы ЕХӘҚМ-нің 2014 жылғы 15 шілдедегі бұйрығы. № 336-ө «Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің міндетін атқарушының 2014 жылғы 27 маусымдағы № 292 -«Еңбек мәселелері бойынша кейбір әдістемелік ұсыныстарды бекіту туралы» бұйрығына өзгерістер енгізу туралы»;
- Техникалық және кәсіптік білім берудің 65 мамандығы бойынша типтік оқу жоспары және типтік оқу бағдарламаларын бекіту туралы, 2016 жылы жаңартылды. edu.gov.kz («ТЖКБ басты қызметі» қойындысы).
- Қазақстан Республикасының экономикалық қызметінің барлық саласында ұйымдар үшін міндетті болып табылатын жұмысшылар (ETCS) сауда-саттық және бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтама жұмыстар.

ETCS жұмыстарды бағалауға, қызметкерлерге біліктілігін белгілеуге, сондай-ақ экономикалық қызметтің барлық саласында қызметкерлердің біліктілігін арттыру және

жетілдіруге арналған бағдарламаларды әзірлеуге арналған. ETCS меншік нысанына қарамастан өндіріс және жұмыс түрлері бойынша бөлімдерге топтастырылған қызметкерлердің кәсіптерінің тарифтері мен біліктілік сипаттамаларын қамтиды.

Осы анықтамалықта берілген біліктілік сипаттамалары қызметкерлердің еңбегіндегі негізгі, ең жиі кездесетін жұмыс орындарының сипаттамасын қамтиды. Әрбір жұмыс орнындағы нақты мазмұн, ауқым және жұмыс тәртібі ұйымдарда технологиялық карталармен, жұмыс нұсқауларымен немесе басқа құжаттармен белгіленеді.

Тақырып 1.2 Білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарын құру ерекшеліктері мен жалпы ережелері

- Жұмыс оқу жоспарын әзірлеуді реттейтін нормативтік-құқықтық актілер;
- ТЖКБ Жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандарты,
- Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтарының жіктемелері;
- Тиісті біліктілік деңгейінде білім беру деңгейін біріктіруді ескере отырып, модуль-құзыреттілік тәсіл негізінде әзірленген ТЖКБ мамандықтары бойынша стандартталған стандартты оқу жоспары мен бағдарламалары.

Техникалық және кәсіптік білім берудің типтік оқу бағдарламалары үшін типтік оқу бағдарламаларын әзірлеу бойынша әдістемелік ұсынымдар («Кәсіпқор» Холдингі КеАҚ әзірлеген жоба)

Техникалық және кәсіптік білім беру саласындағы типтік оқу жоспары және типтік оқу бағдарламаларын әзірлеушілерге әдістемелік көмек көрсету үшін техникалық және кәсіптік білім берудің типтік оқу жоспарлары мен типтік оқу бағдарламаларын (бұдан әрі - әдістемелік ұсынымдар) әзірлеу бойынша әдістемелік ұсынымдар (бұдан әрі – типтік оқу жоспарлар) әзірленді.

Экономикалық қызметтің біліктілігі мен техникалық және кәсіптік білім беру деңгейлерінің тобы әзірлеген үлгілік оқу жоспарлары мен типтік оқу бағдарламалары.

Жоғары СБЖ үшін ең төменгі біліктілік деңгейлеріне көшу сабақтастығы талаптарын ескере отырып және кәсіби іс-функционалдық талдау - бір экономикалық қызмет аясында өзара байланысты біліктілік сәйкестендіру жүйесіне (бұдан әрі СБЖ) сәйкес жүзеге асырылады.

Мамандық бойынша тиісті біліктілік топтарын анықтау кезінде:

- 1) Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуішіне және саланың нормативтік-құқықтық құжаттарына сәйкес мамандық бойынша экономикалық қызмет түрлері айқындалады;
- 2) функционалдық мамандық картасы құрастырылады;
- 3) кәсіптерді жіктеушінің техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтарының жіктеуішінің біліктілігіне (ҚР МК 05-2008) сәйкестігіне талдау жүргізіледі;
- 4) мамандықтың әртүрлі біліктілігі арасындағы экономикалық қызметтің нақты түріне байланысты көлденең және тігінен кәсіби дамудың ықтимал жолдары көрсетіледі;
- 5) мамандық бойынша тиісті біліктілік топтарының тізімі 1-кестеге сәйкес анықталады.

Кесте 1. Мамандық бойынша тиісті біліктілік топтарының тізімі

(мамандық коды мен атауы)		
Экономикалық қызмет түрлері	Біліктілік топтары	
	Орта буын маманы	Білікті жұмысшы
	Біліктілік тобы 1	

	<i>Біліктілік тобы 2</i>	
	<i>Біліктілік тобы....</i>	

Тізімі мен біліктілік аттары техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің мамандану мен мамандықтарының жіктеуішіне сәйкес болуы керек (ҚР МК 05-2008).

Үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы мен мазмұны бойынша талаптарға құзыреттіліктерге негізделген модульдерді анықтау кіреді; модульдер контекстінде оқу нәтижелерін анықтау, бағалау критерийлері және қалыптастырушы пәндер.

Үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Құзыреттілік және модульдердің тұжырымы ұқсас құрылымға ие: біріншіден, нәтижеге қол жеткізу үшін қажетті әрекеттің сипаттамасы (етістік немесе бірнеше етістік); содан кейін әрекет нысанын сипаттайды (ат немесе бірнеше зат); бұдан әрі әрекеттің мәнмәтін/жағдайын сипаттайды (әрекеттің мақсаты, әрекет жіберілген адам және басқасы).

Олар етістіктердің сипаттамасында ғана ерекшеленеді:

- құзыреттілік етістігі белгісіз етістіктің бастапқы формасы. Белгісіз нысандағы сұрақтарға жауап береді: не істеу керек? не істейін? Мысалы: орындау, диск, дизайн.

- етістік модулі - ауызша зат есімі.

Мысалы: өнімділік, жүргізу, жобалау (2-кесте).

2-кесте. Базалық құзыреттілік пен базалық модульдер тізімдемесі

Базалық құзыреттілік	Базалық модульдер
БК1	БМ1
БК2	БМ2
....	

Кәсіптік құзыреттілік еңбек процесінің контекстіне байланысты қалыптасады және маманның кең және мұқият атқарат функциялары ретінде анықталады. Кәсіптік құзыреттерді қалыптастыру кезінде, кәсіби стандарттар және/немесе нормативтік басқа да құжат таңдалған біліктілік үшін қолданылады.

Кәсіби біліктіліктердің саны таңдалған біліктілікке байланысты. Кәсіби біліктіліктің жиынтығы біліктіліктің мәнін білдіруі керек. Кәсіби біліктілік тізбесі біліктілік шеңберіндегі негізгі еңбек функцияларына сәйкес құрылымдалған. Әрбір кәсіби модуль белгілі бір кәсіби құзыреттілікті қалыптастырады.

3-кесте. Мамандық бойынша кәсіптік құзыреттер мен модульдер тізімі

Кәсіптік құзыреттілік	Кәсіптік модульдер
Біліктілік «...»	
КК1	КМ1
КК2	КМ2
....	
Біліктілік «...»	

КК3	КМ3
КК4	КМ4

Оқу процесін ұйымдастырғанда:

- алынған біліктілік (көтеріңкі деңгейі мен орта буын маманы) және қалыптастыру базасы (негізгі орта білім немесе орта білім беру) байланысты әзірленеді базалық модульдер;

Біліктілік модульдер білік кіруге күрделілігі жинақталатын құзыретіне байланысты, дәйекті әзірленеді.

Негізгі және кәсіби модульдердің мазмұны студенттерді кәсіби даярлау үшін негіз болып табылады. Оқу уақытының көлемі мамандық (біліктілік) бойынша күрделілігі мен оқу мерзіміне қарай, осы модульдер оқуға бөлінген.

Білім беру модульдері іріктеу жөніндегі өңірлік айырмашылықтар және мамандығы бойынша оқуға жұмыс берушілердің талаптарын ескере бағытталған.

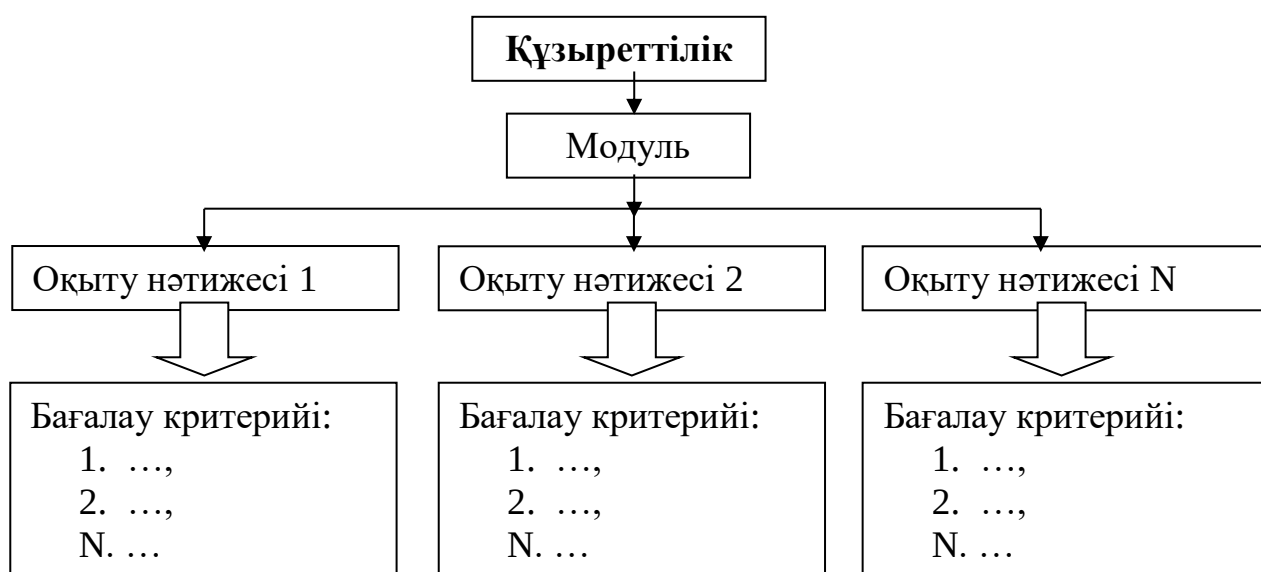
Әр модульге арналған типтік оқу бағдарламасының мазмұны мыналарды қамтиды:

- 1) қысқаша сипаттаманың модулі;
- 2) оқу нәтижелері және бағалау критерийлері;
- 3) модуль қалыптастыратын пәндердің бөлімі.

Модульдің қысқаша мазмұны модульдің мазмұны үшін негізгі мақсаттарды және негізгі талаптарды көрсетеді.

Оқыту нәтижелері және бағалау критерийлері, білемін түсіну және\немесе оқыту процесінің соңында студенті көрсетуге қабілетті болуы күтіледі. Олардың жетістіктерін көрсететін айқын мәлімдеме болып табылады.

Құзыреттілік, модуль, оқу нәтижесі мен бағалау критерийлері арасындағы байланыс 2-суретте көрсетілген.

2-сурет. Кәсіптік құзыреттілік, оқу нәтижелерін және бағалау критерийлерінің өзара байланысы

Кәсіби біліктілікті студенттер модульдер бойынша алынған практикалық тәжірибе және алынған нәтижелер негізінде қабылдайды. Оқу нәтижелері - құзыретті білдіру құралы; модульдік оқу бағдарламасын аяқтағаннан кейін студент айтып көрсетуі мүмкін.

Әрбір модуль үшін, оқыту мазмұнына байланысты бірнеше оқу нәтижесіне жету жоспарлануда. Сонымен қатар, әрбір оқу нәтижесі үшін бағалау критерийлері оқу нәтижесіне қол жеткізуді көрсету үшін жеткілікті болып табылады.

Оқу нәтижелері мен бағалау критерийлері ұсынылған форма бойынша толтырылады (4-кесте).

4-кесте. Оқыту нәтижесі мен бағалау критерийлері

Оқыту нәтижесі: 1) ...	
Бағалау критерийі:	1. ... 2. ... 3.
Оқыту нәтижесі: 2) ...	
Бағалау критерийі:	1. ... 2. ... 3.
Оқыту нәтижесі: 3) ...	
Бағалау критерийі:	1. ... 2. ... 3.
...	...

Модульді қалыптастыратын пәндер оқу нәтижелеріне қол жеткізу үшін қажетті білім, білік пен дағдыларды анықтайды.

Техникалық және кәсіптік білім берудің типтік оқу бағдарламасы мамандық бойынша 5-кестеде берілген.

5-кесте

**Техникалық әрі кәсіптік білім берудің
ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Білім беру коды мен бейіні:

Мамандық:

Біліктілік :

Базалық әрі кәсіптік құзыреттілік	Модуль атауы	Модульдің қысқаша сипаттамасы	Оқыту нәтижесі мен бағалау критерийлері	Модуль қалыптастырушы пәндер

Типтік оқу жоспары құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптар

Типтік оқу жоспары жалпы білім беру пәндерінің көлемін реттейді; негізгі және кәсіби модульдер тізімі; біліктілік циклдері және оқыту (теориялық оқыту, зертханалық және практикалық жұмыстар, курстық жобалар, жұмыс, жұмыс даярлау және/немесе кәсіптік практика) түрлері тұрғысында оқу уақытының көлемі (жұмыс бастылығы); білім беру ұйымы анықтайтын модульдер; аралық және қорытынды аттестациялар; бақылау нысандары; семестрлер бойынша бөлу.

Білім беру пәндер тізімі жалпы орта білім берудің мемлекеттік білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес негізгі орта білім негізінде үйрету анықталады.

Жалпы білім беретін пәндер көлемі ескеріле табиғи және математикалық, әлеуметтік және гуманитарлық бағыттар бойынша бейінді оқыта отырып, білім беру мазмұнын кәсіптік бағдарлау негізінде анықталады. Оқу уақытының жалпы көлемі (еңбек қарқындылығы) 1448 сағатты құрайды.

Техникалық және кәсіптік білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие процесі кәсіби, тиісті бейіндегі өндіру және ұйымдастыру бойынша тікелей, сондай-ақ, жаттықтырушылардың басшылығымен оқыту

семинарларын, оқу шаруашылықтары мен оқу негіздер бойынша жүзеге асырылады, теориялық сабақтарды және кәсіптік оқыту өндірістегі тәжірибеге кіреді.

Кәсіби тәжірибе шартының негізінде жұмыс берушілер ұсынған жұмыс орнында өздерінің тиісті ұйымдарда және кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыруға бағытталып жүзеге асырылады.

Практикалық сабақтар (зертханалық және практикалық оқыту; жұмыс оқу және кәсіби практика, курстық және дипломдық жобалау) (жалпы білім беру пәндері қоспағанда) жалпы оқыту уақыты міндетті білім беру 40% -дан кем емес.

Дуальды оқытуды пайдалана отырып, техникалық және кәсіптік білім беретін оқу бағдарламалары теориялық оқу орындарында оқыту және кем дегенде алпыс пайызын (60%), өнеркәсіп оқыту, кәсіпорынның негізінде тәжірибесін қамтиды.

Курстық жобаларды (жұмыстарды) кәсіби модульдер үшін зерттеу түрлерінің бірі ретінде қарастырылады және олардың зерттеуге арналған мектеп уақыт ішінде жүзеге асырылады. Семестрдегі курстық жобалардың (жұмыстардың) саны бірден көп емес. Сонымен қатар оқудың барлық кезеңіне бір курс жұмысын (жобасын) жоспарлауға болады.

Диссертация жобасына бөлінген уақыт 6 аптадан аспайды. Диплом алдындағы (біліктілік) практикасының ұзақтығы мамандықтың күрделілігіне байланысты жоспарланып отырады.

Оқушылардың оқу бағдарламаларының сапасын анықтау үшін оқу жоспары аралық және қорытынды аттестацияны қарастырады.

Аралық бақылау барлық модуль үшін қарастырылған, олардың негізгі түрлері: емтихан, тапсыру.

Аралық аттестаттау бөлінген уақыт - емтихандар мен сынақтарды осы модульдің зерттеу, емтихан бөлінген оқу уақытының есебінен жүзеге асырылады.

Дене тәрбиесі бойынша сабақтар міндетті болып табылады және аптасына 4 сағаттан артық емес (мамандыққа байланысты) жоспарланған. «Дене шынықтыру» курсы аяқталғаннан кейін емтихан бюджеттен қосымша уақыт бөлінбестен тапсырылады.

Қорытынды аттестацияны өткізу үшін оқу уақытының ұзақтығы 2 аптадан аспайды.

Нормативтік оқу жоспарлары мен бағдарламасында әрбір шеберлік деңгейінің соңында тыңдаушылардың қорытынды аттестациясы қарастырылады. Аралық аттестаттау шеңберінде біліктілік деңгейі жоғары кәсіби орта деңгейдегі біліктілік емтихан толық бағдарламасын әзірлеу жағдайында өтеді.

Кеңестер мен элективтік сабақтар тыңдаушылардың жеке қабілеттері мен сұраныстарын қамтамасыз етуге бағытталған.

Сабақтан тыс іс-шаралар, аптасына 4 сағаттан аспайтын жылдамдықпен оқудың барлық кезеңінде берілген және студенттер оқуға міндетті емес.

Кеңестер зерттеу тобы үшін мамандығы және оқыту мерзіміне қарай оқу жылына дейін 100 сағат көлемінде беріледі.

Оқу жоспарының мазмұнын қарастырамыз.

Жұмыс оқу бағдарламасы – даярлау және қадағалау әдіснамалық дұрыс жоспарлауды қамтамасыз ететін құжат, теориялық сілтемелер (сабақ, дәріс, семинар және т.б.) және практикалық (ДПС, курстық жоба және б.) модуль/пән шеңберіндегі кластар, оқу жұмыс және/немесе кәсіби практика.

Курстар (семестр) арқылы, зерттеу модуль/пән бүкіл кезең үшін нысан (1-4 қосымша) бір немесе бірнеше оқытушы оқу жоспары бекітілгеннен кейін құрастырылады. Жұмыс оқу жоспары, циклдік әдістемелік комиссиясының отырысында қарастырылды және академиялық ТЖКБ ұйымдар үшін директорының орынбасары бекіткен (оқыту әдістері) жұмыс.

- оқу жоспарының негізгі міндеттері:

- оқыту нәтижелерін жету үшін оқу модулі/пәннің құрылымы мен мазмұнын ашу;

- мамандықтар бойынша модуль/субъектілерінің сағат көлемін тарату;

- бағалау критерийлері контекстінде жұмыспен қамту негізінде тексеру сынақтарын анықтау;

- қажетті оқу құралдары мен тиімді оқыту үшін білім беру материалдарын сәйкестендіру.

Жұмыс оқу бағдарламасы мынадай қызметті жүзеге асырады:

- нормативтік (толық іске асыру үшін міндетті);

- мақсаттық-орнату (ол, атап айтқанда, білім беру саласындағы енгізілді, ол үшін құндылық пен мақсаттар анықтайды);

- ақпараттық (білім алушылардың бойына ақпаратты, сондай-ақ қиындық дәрежесі болуы мүмкін білім беру элементтерінің құрамын белгілейді);

- іс жүргізу (мазмұны, ұйымдастыру формалары мен әдістерін, құралдарын, және оқыту жағдайларына элементтерін меңгеру логикалық ретін анықтайды)

- (мазмұн элементтері, студенттер бағалау критерийлерін дайындық бақылау және деңгейіне объектілерінің меңгеру деңгейлерін анықтайды) бағаланады.

Жұмыс оқу бағдарламасы мыналарды:

- бастапқы бет;

- түсіндірме жазбаны;

- оқу жұмыс мазмұны;

- бақылау тізімін қамтиды.

Басты бетінде білім беру ұйымы, мамандықтың (біліктілігінің) коды мен атауы, білім беру нысаны мен білім базасы, сондай-ақ үйлестіру және бекіту туралы мәліметтер бар. Қосылған форма бойынша жасалады (1-қосымша).

Түсініктеме жазбада мына ақпараттар болады:

- жасалған күні;

- қалыптасқан құзыреттілік;

- оқу, курстың және топтың семестрі;

- оқыту түрі бойынша жұмыс оқу жоспарының оқу уақытының көлемі;

- оқыту және өткізу орны;

- қажетті оқу құралдары, жабдықтар мен ұйымдастыру процестері;

- оқытушының байланыс ақпараты.

Пайдаланудың қарапайымдылығы үшін кестелердің формасын толтырыңыз (2-қосымша).

«Жұмыс оқу бағдарлама мазмұны» бөлімінде (3-қосымша):

- бағанда 2 1 бағанында көрсетілген оқу нәтижелерге қол жеткізу үшін бағалау өлшемдерін көрсетеді;

- 3-бағанда бағалау критерийлері контекстінде қажетті тексеру тест анықтайды;

- кез-келген жағдайда, бағанда 4 және 5-дәйекті бөлімінде және тақырыбы бойынша мазмұны, оқыту жоспарланған жылы, қалыптастырушы пән байланысы көрсетіледі, таратылады;

- сыныпты және түрін зерттеу нысаны 6-бағанда көрсетілген: теориялық оқыту; (сынып, дәріс және басқалар.) тәжірибелік сабақтар (ДПС, курстық жоба/жұмыс, т.б.); оқу жұмыс (компания мен басқа да негізделген семинар); кәсіптік практика (оқу-әдістемелік және жұмыс тәжірибесі);

- 7-бағанда тақырыптар мен тақырыптар бойынша сағат санын көрсетеді;

- әрбір тақырып міндетті минималдық қажетті оқу материалдарын 8-бағанда тіркелген.

Бақылау парағы секциялық жетістіктің нәтижесін беру критерийі барлық оқу қорытындысының нәтижесі болып табылады.

Практикалық тапсырмаларды орындау немесе біліктілік жұмыстың сынақ, қорғау ДПС немесе біліктілік/дәрежесі жоба, - мазмұнды тексеру тест келесі түрлерін толтыру кезінде пайдаланылуы мүмкін, онда бұл кесте түрінде жүргізіледі. (4-қосымша).

4-қосымша

_____ (Оқу орын атауы)

БЕКІТЕМІН:

«_____» _____ 20__ ж.

МОДУЛЬДІҢ ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

_____ (Модуль атауы)
Мамандық: _____ (коды мен атауы)
Біліктілік: _____ (коды мен атауы)
Оқыту формасы _____ білім беру _____ базасында
Кезеңдік әдістемелік комиссия отырысында қарастырылған
№ _____ хаттама «_____» _____ 20__ ж.
Комиссия төрағасы _____

2-қосымша ТҮСІНІКТЕМЕ ЖАЗБА

--	--

--

Семестр_:	...	Семестр_:	...	Семестр_:	...
Курс:	...				
Топ:	...				

Жұмыс оқу бағдарламасы бойынша жұмыс уақыт көлемі (сағат)					
барлығы:	..., соның ішінде:				
Теориялық сабақтар		Практикалық сабақтар		Өндірістік оқыту/практика	
Бақылау формасы:	...				

Оқыту орны мен өткізілу кезеңі:	
Оқыту өткізетін орын:	
Оқыту кезеңі:	
Оқыту қажетті құралдары, жабдықтар	
Оқытушы (лар) байланыс ақпараты	
Аты-жөні, тегі:...	тел.: ... e-mail:...
Аты-жөні, тегі:...	тел.: ... e-mail:...

БАҒАЛАУ ПАРАҒЫ

Арнайы модуль/пән _____

Тексеру сынақ типі Оқыту нәтижесі Бағалау критерийі	Тест	ДПС	Тапсырма	Құрстық жоба				
ОҚЫТУ НӘТИЖЕСІ 1								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								
ОҚЫТУ НӘТИЖЕСІ 2								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								
Бағалау критерийі								

Өндірістік оқыту шеберінің сабаққа даярлығы

Даярлану кезеңі	Шебердің жеке даярлығы	Оқу-материалдық жабдық даярлау	Оқу үрдісін жоспарлау
1	2	3	4
Жаңа оқу жылына	Бейін (мамандық), оқу жоспары, педагогикалық және техникалық әдебиеттер бойынша бағдарламаны зерттеу: - жоғары мектептің жұмысына қатысу, педагогикалық конференциялар, интернатура;	Оқу семинарларын, зертханаларды, оқу орындарын және жұмыс орындарын оқыту бағдарламаларын, еңбек нормаларын және еңбек қорғау ережелерін ескере отырып дайындау.	Оқу және өндірістік қызмет тізімдерін дайындау, оқу және тәрбиелеу жұмыстарының ұзақ мерзімді жоспарларын дайындау, оқу және өндірістік жұмыстарға арналған техникалық стандарттар мен техникалық талаптарды

	- кәсіптік бағдарлау жұмысына қатысу, оқу тобын сатып алу; - оқу-әдістемелік қамтамасыз ету		әзірлеуге қатысу: - оқу-техникалық құжаттаманы, бағалау критерийлерін, өндірістік практиканың егжей-тегжейлі бағдарламасын әзірлеу.
Тақырыпты зерттеуге	Сабақ тақырыбы бойынша әдістемелік және техникалық әдебиеттерді, ақпараттық материалдарды зерттеу - жазбаша нұсқаулық құжаттамасын, пәнаралық күрделі тапсырмаларды, өзіндік жұмыстың міндеттерін дайындау немесе әзірлеу.	Сабақ тақырыбы бойынша тәрбие жұмысын анықтау және дайындау - тақырыпты зерделеу кезінде пайдаланылатын оқу-материалдық жабдықтарды, құжаттарды пайдаланудың қолжетімділігін және дайындалуын тексеру.	Сабақтың тақырыбына студенттердің білімін бақылау - Интербелсенді коммуникацияларды анықтау, белсенді әдістер мен әдістерді пайдалану.
Сабаққа	Әдістемелік және ғылыми-техникалық әдебиеттерді зерттеу: сабақ тақырыбы бойынша ақпараттық материалдар: - жұмыс әдістерін және әдістерін көрсетуге дайындау.	Материалдарды, дидактикалық құралдарды дайындау және тексеру; - Жабдықтарды, аспаптарды, құралдарды және құрылғылардың жұмысқа жарамдылығын дайындау және тексеру.	Алдыңғы зерттеулердің нәтижелерін талдау, тақырып мазмұнын түсіндіру және сабақтың мақсаттары: - әрбір элемент үшін сабақтың құрылымын және уақытын анықтау; - әдістер мен әдістерді анықтау; - нақты тапсырмаларды айқындай отырып, сабақ жоспарын және кіріспе нұсқаулықтың қысқаша мазмұнын жасау.

Тақырып 1.3 Өндірістік оқыту шеберінің кәсіби құзыреттілігіне қойылатын талаптар

Жаттықтырушы - техникалық және кәсіптік білім беру және кадрларды даярлау оқу орындарының профессор-оқытушылар құрамы, өндірісті жүзеге асыруға студенттердің өндірістік тәжірибеден өтуін бақылаушы.

Өндірістік оқыту шеберінен еңбек нарығында сұранысқа ие маманды дайындау сапасы айтарлықтай дәрежеде байланысты. Ол стандартты моделі бағдарламалар, оқу жоспарлары талаптарына сәйкес студенттерді оқыту өндірісін ұйымдастыру, мазмұны мен сапасына жауапты болып табылады.

Өндірістік оқыту шебері (проблемалық негізделген оқыту, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік жұмыстар, шығармашылық жаттығулар, іздеу жаттығулар, өзін-өзі мониторинг, ойын технологиясы, оқушы-бағытталған технология, Интернет пайдалану тиімді әдістерін пайдалану, оқыту әдістерін және қазіргі заманғы технологияларды иелену педагогикалық ғылым мен озық тәжірибені әзірленген керек - ресурс және т.б.) пайдаланады.

Ұйымдармен келісім-шарттар жасасуға қатысады, кәсіби мінез-құлық мекемелері (оқу, бағалау, өндірістік) практика және олардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады. Студенттерді білікті жұмысқа және біліктілік емтиханын тапсыруға дайындайды.

Өндірістік оқыту шебері алдын ала ойластырылған және студенттер педагогикалық әсер ету әдістерін жоспарланған, мұқият ең қолайлы білім беру және жұмысқа қатысты тапсырмалар тиімді оқыту, жеке ұжымдық және сыныпта оқушылардың бірлескен жұмыс ұтымды ұштастыру белсенді нысандарын қолдану, студенттер арасында дұрыс міндеттерін тарату, олардың жеке қабілеттері мен мүмкіндіктерін ескере отырып оқу процесін ұйымдастыруды таңдайды.

Аға шебер, өндірістік оқыту шеберінің лауазымдық міндеттері (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2009 жылғы 17 тамызда № 5750 тіркелген). Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі «Педагогикалық жұмысшылар мен оларға теңестірілген лауазымды тұлағалардың үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» № 338 бұйрығымен бекітілген.

Өндірістік оқыту шебері Лауазымдық міндеттемелер:

Өндірістік оқыту шебері практикалық сабақтар мен оқу-өндірістік жұмыстарды жүргізеді, кәсіпорындардағы кәсіби практиканы ұйымдастырады және студенттердің тәрбие жұмысын ұйымдастырады және оларды топта жүзеге асырады. Сабақтарға арналған аспаптар мен тиісті жабдықтарды дайындайды, материалдық базаны жақсартады. Еңбекке ақы төлеудің ең заманауи әдістерін меңгеру, қазіргі заманғы технологиялар мен өндіріс технологияларын меңгеру, жабдықты ұстау мен пайдалану, материалдық және энергетикалық ресурстарды ұқыпты пайдалануды қамтамасыз етеді. Оқыту (өндірістік) практикасын өткізу кезінде әлеуметтік әріптестермен жұмысқа қатысады. Студенттерді біліктілік жұмыстарына және біліктілік емтихандарын тапсыруға дайындайды.

Өндірістік оқытуды және кәсіптік практиканы жоспарлау, есепке алу және есеп беру, топтағы тәрбие жұмысын жоспарлау және есепке алу бойынша құжаттаманы жүргізеді. Жабдықтар мен құралдармен, материалдармен, қосалқы бөлшектермен және оқу құралдарымен оқу семинарларын дер кезінде қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдайды. Оқу үрдісінде технологиялық құжаттамалар, сызбалар, эскиздер, эталондар дайындайды. Ғылыми-әдістемелік ұсыныстар, озық оқыту және өндірістік тәжірибе өткізеді.

Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік санитария бойынша студенттердің талаптарын сақтауды бақылайды. Қауіпсіздік нұсқаулықтарын жүргізеді. Әдістемелік комиссиялардың, қауымдастықтар жұмысына қатысады.

Өндірістік оқыту шебері үшін оқу құжаттамасы (мысал нұсқасы):

- жұмыс оқу жоспары, жұмыс бағдарламасы және перспективалық-тақырыптық жоспары;
- оқу-өндірістік жұмыстардың тізімі;
- өндірістік оқыту және өндірістік тәжірибе сабақтарының кестесі;
- жұмыс орындарына көшу кестесі;
- өндірістік оқыту есебін жүргізу журналы;
- аттестациялауға арналған тексеру (сынау) жұмыстарының тізімі;
- өндірістік тәжірибені өту туралы келісімдер;
- жеке таратуға арналған тізімдер (тізімдер);
- еңбек қорғау туралы нұсқаулықтің хаттамалары, аттестациялау және келесі курсқа көшу тәртібі туралы нұсқаулықпен танысу;
- мамандық бойынша еңбек қорғау бойынша нұсқаулар жиынтығы;

- өндірістік тәжірибені есепке алу тәжірибесі және күнделік бағдарламасы;
- топтың прогрессивтік парақтары;
- сабаққа тіркелу (өтінішпен);
- жазбаша біліктілік жұмыстарын орындауға арналған тапсырмалар тізімі.
- фазалық сертификаттауға арналған хаттамалар.
- өндірістік оқыту шебері лауазымдық міндеттері (ішкі нормативтер);
- шығармашылық жұмыс (баяндамалар, ашық сабақтардың сценарийлері және сабақтан тыс іс-шаралар және т.б.);
- электрондық оқулықтар, электрондық зертханалық жұмыстар, КБО;
- басылымдар.

Әр оқу және өндірістік семинарда келесі құжаттар болуы керек:

- оқу-өндірістік цех бастығының жұмысының сипаттамасы;
- өндірістік цехтың жұмыс істеуі туралы ереже;
- оқу-өндірістік цехтың паспорты;
- қолда бар жабдықтарға арналған түгендеу тізімі;
- оқу залындағы жұмыстың қауіпсіздік ережелері және студенттердің қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқаулықтар журналы;
- зерттеуді қолданатын студенттерге арналған ережелер;
- оқу жылының басында әкімшіліктің қабылдау актісінің көшірмесі;
- Министрлер кабинетінің оқу-әдістемелік қамтамасыз ету жағдайы;
- Оқу жылына және перспективаға арналған Министрлер кабинетінің жоспары (директормен бекітілген).
- Оқу жылында кабинет басшысының жұмысын өзіндік талдау.
- оқыту-семинарларда жұмысын ұйымдастыру.

Оқу-өндірістік шеберхана (ОӨШ) негізгі мақсаты - студенттерге жоғары сапалы кәсіптік оқытуды, олардың еңбек нарығындағы өзектілігін қамтамасыз ету, мемлекеттік жалпы білім беру стандарттарының талаптарына сай келетін дағдылар мен құзыреттерді игеру.

БЖК-нің негізгі қызметі:

Білім алушылардың практикалық кәсіби дағдыларын дамытуға бағытталған білім беру тәжірибесін, таңдаған мамандығы бойынша жалпы және кәсіби құзыреттіліктерді кейіннен дамыту үшін кәсіби қызметінің негізгі түрлерінің бастапқы тәжірибесі сатып алу жүргізу;

Білім алушыларға қажетті дағдылар мен практикалық дағдыларды үйрету;

Жұмысшы мамандығын дамыту;

Жастардың кәсіптік бағдарлау жұмысына қатысу.

Педагогикалық практика оқу процесінің бекітілген кестеге сәйкес мерзімде өткізіледі негізгі кәсіптік оқу бағдарламаларының құрамдас бөлігі болып табылады және жұмыс оқу жоспарлары бойынша анықталады.

Оқу практикасы келесі түрде жүргізіледі: өндірістік оқыту сабақтары;

Практикалық сабақтар; - ППМ-ның көрнекі құралдарында, оқу жиһаздарында және басқа да тауарлық өнімдерде студенттерді дайындау бойынша өндірістік іс-шаралар;

Тәжірибелік-эксперименталдық, жобалық, ғылыми-техникалық және өнертапқыштық жұмысына студенттердің қатысуы.

Тәжірибе барысында топты кемінде 8 адамнан тұратын кіші топтарға бөлуге болады. Практика студенттерді жалпы және кәсіби құзыреттіліктерді игеру арқылы аяқталады.

ОӨШ жұмыс істейтін студенттердің оқу жүктемесі аптасына 36 сағаттан аспауы керек. Тәжірибе бағдарламасының талаптарын дәлелді себептермен орындамаған студенттер бос уақытында қайтадан тәжірибеге жіберіледі.

ОӨШ өндірістік оқытуды өндірістік оқытудың білікті шеберлері жүзеге асырады. Өндіріс шебері:

Кәсіптік білім беру сапасына, студенттердің білім деңгейі, дағдылары мен қабілеттеріне жауап береді, жұмыс оқу жоспарларын және өндірістік оқу бағдарламаларын жүзеге асырады.

Семинарлар жоспарлау, жұмыс орындарын, оларды орналастыру, жабдықтар мен жиһаз, оқу процесін ұйымдастыру үшін әрбір оқушының іс-әрекетін бақылау мүмкіндігін қолайлы және қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз етуі тиіс.

Жұмыс орны әртүрлі конструкцияда орналастырылған тұрақты пайдаланылатын құралдармен және құрылғылармен жабдықталған.

Семинарлардағы жұмыс орындарының саны белгіленген топтардың нормаларына сәйкес кіші топтарға бөлінуін ескере отырып, оқу тобының мазмұны бойынша анықталады.

Семинарларда Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік санитария бойынша жұмыстарды ұйымдастыру туралы ереженің талаптарына сәйкес оқу семинарларын жүргізу ережелері қатаң сақталуы тиіс.

Ол кезде студенттердің 20% мөлшерде щеткалар мен сабын, жуғыштар, және қол электр кептіргіштермен (сүлгілер) жабдықталған. Арнайы белгіленген жерлерде қалдықтар, қоқыстар, тазартқыштар үшін контейнерлер орналастырылған. Жабдықтарына зембілді, әмбебап дәрі қобдишасы, көрсетілген мекен-жай және телефон жанында дәрі қобдишасы, көмірқышқыл газы, сөндіргіш, соның ішінде жақын жерде аурухана және өртке қарсы жабдықтар болуы шарт.

Еңбек қауіпсіздігі мен өндірістік санитария, материалдар, кәсіптік бағдар, және т.б. қоса алғанда, тұрақты пайдалану кабиналары, үстелдер және плакаттар арнайы жасалады. Оқушылар жасаған өнімдердің тұрақты көрмесі ұйымдастырылды

Қабырғаларды, түгендеуді, шеберхананы бояудың түсі эргономика және техникалық эстетика талаптары негізінде таңдалуы керек.

Жұмыстың нақты түрлерін орындау кезінде студенттердің жұмыс орындары қауіпсіздік нұсқаулықтарымен қамтамасыз етіледі.

Жұмыстың әр түрін орындау үшін студенттер нұсқаулықпен танысқаннан кейін ғана рұқсат етіледі.

Оқу жылына арналған қабылдау комиссиясы жыл сайын қорытынды береді және жаңа оқу жылына нұсқауларды алуға дайын актісіне сәйкес құжатталған жарамдылығы туралы пікір алынады.

Нормативтік құжаттарға сәйкес жарықтандыру, жылыту, желдету, жабдықтарды және құралдарды дайындау және пайдалану талаптары орындалады.

Тақырып 1.4. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік санитария, кәсіпорындағы өрт қауіпсіздігі ережелері, нормалары

Еңбек қауіпсіздігі - заңнамасының жүйесі, еңбек процесінде қауіпсіздігін, денсаулық және адам тиімділігін қамтамасыз ету үшін әлеуметтік-экономикалық, ұйымдастырушылық, техникалық, санитарлық, медициналық алдын алу шаралар.

Білім/кәсібінің бейінін ескере отырып өндірістік оқыту шебері, Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау және қауіпсіздік саласындағы нормативтік құқықтық актілердің тізбесін басшылыққа алады:

- Кодекстер, Қазақстан Республикасы Үкіметінің заңдары;
- Қазақстан Республикасы ратификациялаған Халықаралық Еңбек Ұйымының конвенциясы;
- Нормативтік-техникалық құжаттар (мемлекетаралық стандарттар (МеМСТ), Қазақстан Республикасының (ҚР СТ) мемлекеттік стандарттары, құрылыс Ережесі (СНиП), санитарлық ережелер мен нормалар (СанЕмН, ЖК), нұсқаулар және басшылық.

Өндірістік санитария еңбекке зиянды факторлардың жұмыс әсерін болдырмайтын ұйымдастырушылық гигиеналық және санитарлық шаралары мен құралдарының жүйесі болып табылады. Өндірістік санитарияға енетіні: қалпына келтіру мен жұмыс

саласындағы микроклимат; шудың, тербелістің, УЗИ, электромагниттік сәуле, табиғи және жасанды жарықтандыру стандарттарын қамтамасыз ету, қызметкерлерін қорғау; үй-жайлар, негізгі және көмекші объектілерге мемлекеттің санитарлық талаптарға сәйкес техникалық қызмет көрсету.

Индустриялық оқыту шеберінің негізгі педагогикалық құралы ретіндегі нұсқаулық

Еңбекті қорғау бойынша нұсқаулық түрлері.

Табиғатта еңбек туралы нұсқаулық және шығыс уақытына қарай: (жұмыс орнында) енгізу, бастапқы; қайталанған; мақсат; жоспарланбаған деп бөлінеді.

Кіріспе нұсқаулық - білім берудің барлық жаңадан қабылданған тұлғалармен жүзеге асырылады, еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықты, жұмыс тәжірибесі, сондай-ақ уақытша қызметкерлер, зертхана бұрын мектептерде кәсіптік даярлау, тәжірибесін қатысып оқушылар мен практикалық жұмыстар оқу зертханалар, шеберханалар, станциялар және полигондарда жүзеге асырылады. Нұсқаулық жұмыс берушінің бұйрығы (немесе уәкілетті өкілі) осы міндеттерімен еңбекті қорғау маманы немесе қызметкеріне жүктеледі. Нұсқаулықты оқытуды өткізу қауіпсіздігі және еңбек гигиенасы, немесе қазіргі заманғы техникалық оқу құралдары мен көрнекі құралдармен, арнайы жабдықталған бөлме кеңсесінде жүзеге асырылады. Оның ұзақтығы ұйымның ерекшелігін ескере отырып назарға алынып, Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілердің негізінде әзірленген және жұмыс берушінің бұйрығымен бекітілген бағдарламасы тапсырмасына сәйкес келуі тиіс. Еркін түрде жасалады, сондықтан нұсқаулық бағдарламасын бекіту мақсатында бірыңғай нысан орнатылмаған. Еңбек нұсқаулық тізілімінде және қағаз жұмыспен қамту туралы немесе байланыс парағында нұсқау жүргізу ең жиі болып табылады.

Нұсқаулық негізгі мәселелері:

- ұйым туралы жалпы ақпарат;
- өндіріске тән ерекшеліктер;
- еңбекті қорғау туралы заңнаманың негізгі ережелері;
- жеңілдіктер мен өтемақы;
- ұйымның ішкі еңбек тәртібі ережелері, ережелерді бұзғаны үшін жауапкершілік;
- еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру;
- еңбек қорғау жағдайы бойынша ведомстволық, мемлекеттік қадағалау және қоғамдық бақылау;
- ұйым аумағында, өндіріс және қосалқы үй-жайларда қызметкерлерді жүргізудің жалпы ережелері;
- негізгі семинарлардың, қызметтердің, қосалқы үй-жайлардың орналасқан жері;
- өндіру үшін нақты негізгі зиянды және қауіпті өндірістік факторлар;
- жазатайым оқиғалар мен кәсіби аурулардың алдын алу әдістері мен құралдары: жеке қорғану құралдары, плакаттар, қауіпсіздік белгілері, сигнализация;
- жарақат алудың негізгі талаптары;
- өнеркәсіптік санитария мен жеке гигиенаның негізгі талаптары; беруден бас тарту, терминдер кию үшін жеке қорғаныс құралдары, рәсімдер мен ережелер;
- қауіпсіздік талаптарын бұзуға байланысты ұйымда немесе басқа салаларда болған апаттар, жарылыстар, өрттердің мән-жайлары мен себептері; жұмыста жазатайым оқиғалар мен кәсіби ауруларды тергеп-тексеруге және тіркеу тәртібін; өрт қауіпсіздігі; төтенше жағдайларда жұмысшыларды өрт, жарылыстар, апаттарды, іс-әрекеттерін алдын алу жолдары мен құралдары, алғашқы медициналық көмек көрсету.

Бастауыш нұсқаулық өндірістік қызметтің басталуына дейін жұмыс орнында жүзеге асырылады: жаңадан ұйымға қабылданған барлық адам үшін қажетті; олар үшін жаңа жұмыс орындау алдында ұйымның өзге бөлімшелерінің, қызметкерлерінің аударғанда, құрылысшылар, ұйымның аумағында құрылыс және монтаж жұмыстарын орындау;

Жүзеге асырылатын жұмыс орнында алғашқы нұсқама: жаңадан қабылданған барлық қызметкер ұйым (олардың саны, сондай-ақ екі айға дейін немесе маусымдық жұмысты орындау уақытына мерзімге жасалған еңбек шарты талаптарына сәйкес жұмыстарды орындауға қызметкерлерін қамтиды; материалдарды пайдалануға, жұмыс беруші бөлетін құралдарды немесе механизмдерді, өз есебінен сатып алған); еңбекшілер басқа құрылымдық бөлімшесіне ауыстырудан бастап белгіленген тәртіппен ауыстырылады, ұйымдар немесе олар үшін жаңа жұмыс жүзеге асыру жүктелген қызметкерлер үшін; сыртқы ұйымдардың жұмыскерлеріне; өндірістік практиканы өтетін білім беру ұйымдарының студенттері (практикалық сабақтар); ұйымның өндірістік қызметімен айналысатын басқа тұлғалар.

Алдын ала қызметкер өзін-өзі зерттеу нақты жұмыс орнында тікелей жетекшінің бастапқы нұсқаулығы. Бастапқы нұсқаулық: әр қызметкермен жеке-жеке; бір типтегі жабдықтармен жұмыс істейтін адамдар тобымен және жалпы жұмыс орнында жүргізілуі мүмкін. Бұл нұсқаулық қауіпсіз әдістер мен жұмыс әдістерін іс жүзінде көрсету арқылы жүруі керек.

Бастапқы тапсырмасы өтуді бастап пайдалану, қызмет көрсету, тестілеу, түзету және жабдықтарды жөндеуге байланысты емес жұмысшылар, электрлендірілген немесе басқа құралдарын пайдалану, шикізат сақтау және пайдаланудан босатылуы мүмкін. Бұл жағдайда, жұмыс беруші негізгі нұсқаулық кәсіптер мен жұмыс орнында қызметкерлердің лауазымдарына өту шығарған тізіміне бекітілуі тиіс.

Құрылымдық бөлімшенің басшысы әзірлеген бастапқы оқыту бағдарламасы, осы міндеттері жұмыс беруші бұйрығымен бекітілген жұмыс берушінің (немесе уәкілетті өкілі) тәртібімен қызметкер маманға жүктеледі. Бағдарлама еңбекті қорғау, техникалық және пайдалану құжаттамасы бойынша ұйымдық бірлік, Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілердің негізінде әзірленген.

Жұмыс орнындағы алғашқы нұсқаулықтың мысал ретіндегі тізімі

Осы жұмыс орнындағы технологиялық процесс және жабдық туралы жалпы ақпарат, өндірістік алаңдағы көрінісі. Технологиялық процесте туындайтын негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторлар. Жұмыс орындарын қауіпсіз ұйымдастыру және қолдау.

Машинаның, механизмнің, құрылғының қауіпті аудандары. Жабдықтардың қауіпсіздігі (қауіпсіздік, тежегіш құрылғылары мен қоршаулар, блоктау және дабыл жүйелері, қауіпсіздік белгілері).

Электр жарақатының алдын алу бойынша талаптар.

Жұмыс үшін дайындау тәртібі (жабдықтар, құрал-саймандар мен аспаптар, құлыптар, жер және өзге де қорғау құралдарын бастапқы жабдықтарды тексереді,).

Жұмыстың қауіпсіз әдістері мен тәсілдері; қауіпті жағдай туындаған жағдайдағы әрекеті.

Осы жұмыс орнындағы жеке қорғану құралдары және оларды пайдалану ережелері.

Жұмыс орны алаңында жұмысшылардың қауіпсіз қозғалыс сызбасы. Тасымалдау және жүк көтеру жабдықтары мен механизмдері. Тауарды тиеу-түсіру және тасымалдау бойынша қауіпсіздік талаптары.

Апаттың, жарылыстың, өрттің, жарақаттың типтік себептері.

Апаттар, жарылыстар, өрттерді болдырмау жөніндегі шаралар. Апат, жарылыс, өрт кезінде міндеттер мен әрекеттер. Өртке қарсы өрт сөндіру, зақымдану және дабыл жүйелерін, олардың орналасқан жерін пайдалану тәсілдері.

Алғашқы нұсқаулық аяқталғаннан кейін алынған білімдер мен ауызша жұмыс әдістерін ауызша тексеру жүргізіледі. Қанағаттанарлық емес білім көрсеткен тұлғалар өз бетінше жұмыс істеуге жол бермейді және қайтадан нұсқау беруі керек. Бұл жағдайда қызметкерді жұмысынан алып тастау туралы бұйрық шығарылады. Ол себептерді, сондай-ақ жұмыстан тоқтата тұру мерзімін анықтайды - қауіпсіз жұмыс тәжірибесін алған білімдері мен дағдыларын тексеру оң нәтижемен жұмыс орнында қызметкерлерге

бастапқы нұсқау деректер берілісінің. Тапсырыс жұмыс орнында алғашқы нұсқама жүргізу жазбаның қызмет беті негізінде беріледі. Еңбек қызметін тоқтата тұру кезеңінде қызметкерге жалақы төленбейді.

Жұмыс жетекшісінің әрбір қызметкермен (сол түрі жабдықтарды өтеп тұлғалардың немесе топтың және жалпы жұмыс орнында ішінде) өткізетін дерек жеке нұсқауы. Сонымен бірге, қауіпсіз әдістер мен жұмыс әдістерін көрсету қажет.

Жұмыс орнында бастапқы нұсқаулық жұмыс орнындағы бағдарлама бастапқы тапсырмасы бойынша бұйрығымен тағайындалған тұлғалар басшылығымен дайындықтан өтеді (жұмыстың сипатына қарай, біліктілік), ол бірінші рет 2-14 ауысым шегінде болуы керек, кейін барлық қызмет қауіпсіздік қызметімен келісілген Еңбек және кәсіподақ комитеті мәселелерін қамтиды.

Осы жұмыс орнындағы, өндірістік алаңда, цехта технологиялық процесс және жабдық туралы жалпы ақпарат; пайда болатын зиянды және қауіпті өндірістік факторлар;

Жұмыс орнының қауіпсіз ұйымдастырылуы;

Жұмыс үшін дайындау тәртібі (құрал-жабдық, іздеу жабдықтарды, құлыптар, жер және басқа да қорғау өнімдерін тексереді);

Қауіпсіз әдістер мен жұмыс әдістері; жұмыс орнындағы жеке қорғану құралдарын және оларды пайдалану ережелерін; цех аумағындағы қозғалыс, қауіпсіз қозғалыс;

Машинаның, механизмнің, құрылғының қауіпті аудандары; жабдықтың қауіпсіздігі құралдары (қауіпсіздік, тежегіш құрылғылар мен қоршаулар, құлыптау және сигнал беру жүйелері, қауіпсіздік белгілері);

Көлік ішіндегі көлік және көтергіш жабдықтар мен механизмдер;

Жүктерді тиеу-түсіру және тасымалдау бойынша қауіпсіздік талаптары;

Жарақаттанудың алдын-алу талаптары;

Апаттардың, жарылыстардың, өрттердің, жұмысқа байланысты жарақаттардың тән себептері; авариялардың, жарылыстың, өрттің алдын-алу шаралары; қауіпті жағдайларда міндетті шаралар;

Өрт сөндіру құралдарының орналасқан жері, авариялық қорғау және сигнализация, оларды қолдану әдістері.

Қайталау нұсқауы - еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулық, бастапқыға қарамастан олардың біліктілігі тапсырмасы, жұмыс тәжірибесі және білім беруден босатылады, барлық қызметкер, толық жұмыс орнында бастапқы нұсқау бағдарламасы бойынша жарты жылда кемі 1 рет өтеді.

Қайталанатын нұсқаулық:

әрбір қызметкермен жеке-жеке;

сол сияқты жабдықты пайдаланатын адамдар тобымен,

және жалпы жұмыс орнында жүргізілуі мүмкін.

Қосалқы нұсқаулық аяқталғаннан кейін алынған білімдер мен ауызша жұмыс әдістерін ауызша тексеру жүргізіледі. Қанағаттанғысыз білім көрсеткен тұлғаларға өз бетінше жұмыс істеуге жол берілмейді және қайтадан нұсқау тапсыруы керек. Бұл жағдайда оларды жұмысынан алып тастау туралы бұйрық шығару қажет. Тапсырма тізіліміне қайталама тапсыру туралы жазба міндетті қолтаңбалары қойылады.

Мақсатты нұсқаулық - еңбек қорғау бойынша нұсқаулық:

бұл кезде бір жолғы жұмыс, (және т.б. тиеу, түсіру, тазалау, ұйымнан тыс кез келген жұмыс, бөлімі, ...) мамандығы бойынша тікелей міндеттерімен байланысты емес;

апаттардың, табиғи апаттар зияны мен зардаптарын жою;

тазартуды, рұқсатты және басқа да құжатты (оларда нұсқаулық жасайды) шығаруға арналған жұмыстарда жүргізіледі.

Жоспардан тыс нұсқаулық - нұсқаулық еңбекті қорғау, жаңа немесе қайта қаралған стандарттарды енгізу, еңбекті қорғау жөніндегі еңбек қауіпсіздігі нормалары мен нормативтерін; өзгерту процесі, ауыстыру (немесе жаңғырту) жабдық, құрылғылар мен құралдардың, шикізат және басқа да факторлар; өндірістік жарақат, улану, апат, жарылыс,

өрт, жұмыстағы үзілістер: қосымша еңбекті қорғау талаптары, - жұмыс демалу үшін 30-дан астам күн - тексеру және бақылау органдарының талабы бойынша 60 күнде жүзеге асырылады.

Нұсқаулық жеке немесе сол мамандықтағы жұмысшылар тобымен жүзеге асырылады. Нұсқаулықтың көлемі мен мазмұны оның әрекетін талап ететін себептер мен жағдайларға байланысты анықталады.

Өндірістік оқыту үдерісіндегі нұсқауларды өндірістік оқыту шебері жүргізеді. Нұсқаулық күрделі рәсім болып табылады және мыналарды қамтуы мүмкін: түсіндіру, әңгіме, еңбек іс-қимыл дисплей әдістері, еңбек объектілерінің көрсету (дайындамалар, жартылай фабрикаттар, шикізат), еңбек өнімдерінің үздік үлгілері (дайын өнімдер, компоненттері, көрнекі кәсіптік оқыту процесінде, студенттер тиімді жоспарлауға үйрету орындауға, оқыған процестерді бақылауға, олар үшін белгіленген техникалық талаптарға сәйкес келуі үшін: стандарттар уақыт тұжырымы жұмыс оқу нұсқаулық әрбір сеанс үшін шебері жасаған кезде нұсқаулықтың басты мақсаты болып табылады. Қателерді анықтау және сондай-ақ бақылау әдістерін қолдану болып табылады. Жаттықтырушылар әдістемесі оқыту нысанына байланысты оларды түзету мүмкіндігі болуы, жұмыс және қауіпсіздік ережелерін ұйымдастыру, жұмыс оқу-әдістемелік карталарды пайдалануы қамтылады. Сонымен қатар, олар диаграммалар, сызбалар, фотосуреттер, суреттер болуы мүмкін. Нұсқаулық карточкаларын жаттықтырушы ауыстыруы мүмкін емес.

Өндірістік оқытуды ұйымдастырғанда келесі нұсқаулықты (мысалы) қарастырыңыз:

Кіріспе нұсқаулық.

Шебердің кіріспе нұсқаулық мазмұны келесідей болуы мүмкін:

- оқушыларды алдағы сабақтың тақырыптары мен мақсаттарымен таныстыру;
- студенттерді алдағы жұмыстардың оқу жоспарының мазмұнымен, суреттермен, технологиялық карталармен және техникалық талаптармен таныстыру;
- қажетті материалдарды, құралдар мен құрылғыларды көрсету;
- тапсырманы, дайын өнімді орындаудың ең ұтымды әдістері мен тәсілдерін көрсету;
- сапаны бақылау әдістерін түсіндіру;
- қауіпсіздік ережелерін түсіндіру;
- жаңа әдістері, студенттер орындаудағы қателер жасау, операция әдістерін түсіндіруге көрсетілген тест орындауды жүргізу;
- жұмыс әдістерін көрсету және тапсырманы орындау жолдарын түсіндіруге бірнеше студентті тартуда жоғарыда келтірілген материалды оқып меңгеруді тексеру.

Кейбір сыныпта (мысалы, автомобильдерде) жұмыс орнын, бағытын түсіндіру қажет.

Ағымдағы нұсқаулық.

Кіріспе нұсқаулық аяқталғаннан кейін тапсырманы алғаннан кейін студенттер жоспарланған жұмыстарды дербес орындауға кіріседі. Сабақтың бұл бөлігі негізгі болып табылады. Ағымдағы нұсқаулықтың мақсаты оқу-өндірістік жұмыстардың орындалуының дұрыстығы.

Осы Нұсқаулықтың мазмұны алдын ала толық күтілетін болуы мүмкін емес, бірақ, осы нұсқаулық бөлігі ойластырылған және сабақ басталар алдында алдын ала ойластырылған болып табылады. Осы ықтимал қателер мен қиындықтар қарсаңында немесе әрбір студент, жұмысқа мұқтаждарға көмек көрсету үшін уақтылы меңгеруге болады. Ағымдағы нұсқаулық жеке немесе топтық болуы мүмкін, егер көптеген студент бірдей кемшіліктерді тапса, оларды алдын-ала түсіндіру және көрсету арқылы жоюға болады.

Әдеттегідей, ағымдағы нұсқаулық кезінде шебер студенттерге арналған сақтық шараларын жүргізеді.

Нысаналы мақсаттар:

- жұмыс орындарын ұйымдастырудың дұрыстығын тексеру және қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;

- тыңдаушылардың жұмыс тәжірибесін орындауының дұрыстығын және жұмыстарды орындаудың технологиялық процесін тексеру;
- сызбаларды, нұсқаулықтарды және технологиялық карталарды пайдаланудың дұрыстығын тексеру;
- жабдықты реттеу және пайдалануға енгізу бойынша студенттерге көмек көрсету;
- жұмыстың барысын тексеру (оперативті бақылау) және студенттерге көмек көрсету;
- егер студент қателіктер жібере бастаса, жеке нұсқаулықтарды жүргізу;
- Техникалық және анықтамалық әдебиеттерді пайдалану мүмкіндігін тексеру.

Қорытынды нұсқаулық

Кәсіби оқытудың әрбір сабағы соңғы нұсқаулықпен аяқталады. Қорытынды нұсқаулықты өткізудің басты мақсаты сабақтың қорытындысын шығару болмақ.

Қорытынды нұсқаулықта:

- сабақтың мақсаты мен міндетіне жету;
 - оқушыларды типтік қателіктермен және жұмыстарды орындауға, жұмыс орындарын ұйымдастыруда, оларды болдырмау және жою жолдарын, жұмыс орындарын көрсету, оларды болдырмау және жою жолдарын көрсету, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын талдау;
 - жұмыс уақытын жоғалту, некеге отыру және олардың себептерін талдау;
 - жұмыстарды орындауға арналған есеп берулер;
 - студенттердің үздік оқу-өндірістік жұмыстарының таныстырылымы және олардың жұмысына талдау жасау;
 - тыңдаушыларға келесі сабақ және үй тапсырмалары туралы хабарлама.
- Кешенді жұмыстарды орындау барысында үй тапсырмалары келесідей:
- келесі сыныптарда шығарылатын өнімнің жұмыс сызбасын орындау;
 - жұмыстарды орындау технологиясын жасау;
 - технологиялық картадағы жетіспейтін деректер және т.б. болуы мүмкін.

«Өнеркәсіптік даярлау шебері қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар» модулі бойынша практикалық материалдар (Activity).

Activity 1

Топ №

Аты-жөні, тегі:

1. Жұппен жұмыс істеу, өзара талқылау және келісу, құзырет және құзыреттілік деген не?

Құзырет ...

Құзыреттілік ...

Мамандығы:

Кәсіптік қызмет саласы/лауазымы:

Мамандық бойынша мүмкін болатын жұмыс орындары (кәсіпорындар, ұйымдар):

Мамандықтың жұмыс/еңбек функцияларының мазмұны:

Құзыреттілік талаптары -

Жеке және кәсіби

Құзыреттілік, дағдылар мен білік, білім:

Activity 2. Өндірістік оқыту шеберінің жеке басты SWOT-талдауы.

SWOT-ТАЛДАУ

Қолданамыз Жаса ймыз	Мықты жақтары	Әлсіз жақтары	Дамытамыз Зерт таймыз
	Біздің мүмкіндіктер	Неге әлі қол жетпеген	

Модуль 2. Кәсіптік білім берудің психологиялық-педагогикалық негіздері

Тақырып 2.1 Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық құзыреттілігі. Жоғары білікті мамандарды қалыптастырудағы оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастырудағы және жүргізудегі өндірістік оқыту шеберлерінің рөлі.

Құзыреттілік - пәндер және оларға қатысты өнімді қызметінің сапасы үшін қажетті процестерді нақты ауқымына қатысты анықталған өзара байланысты тұлғалық қасиеттері (өмір білім, дағды, жолдары), жиынтығы кіреді.

Құзыреттілік - иелену, оған оның жеке көзқарасы, соның ішінде білікті адамның иелену және қызмет нысанасы.

Құзыреттілік тәсіл - бұл қалыптастыру тәсілге назар аударады және нәтижесінде ақпаратты игеру сомасы болып саналады және проблемалық әртүрлі жағдайда әрекетке адамның қабілеті жоқ.

Осы мақсаттарға қол жеткізу құралы қағидаттық жаңа білім беру құрылымын қызмет ретінде: құзырет, құзыреттілік, негізгі дағдылары, әлеуметтік және кәсіби болашақ маманның кең ауқымды өнімділікке үлес метакәсіптік қасиеттерді дамыту жұмсалады.

ТЖКБ үшін байланысты лауазымды өзгерту аяқталады, сондықтан аралық санатындағы «Білім- дағды-білік» (бұдан әрі - БДБ) қазіргі уақытта білім беру процесінің кешенді нәтижесінде сипаттамасын бұдан былай жеткілікті триада болып табылады.

Жалпы БДБ нақты өмірлік және кәсіби жағдайларда нақты білім пайдалану - мазмұнын оқыту мақсатын өзгерту компетенцияға негізделген білім берудің мәні.

Кәсіптік білім	Кәсіптік қызмет		
КБУ	Колледж ЖОО	өндіріс	КШ
	Білім алушылық парадигма		КҚ
	БДБ	Бейімделу	

		Ортаға (ЖОО – өндіріс) Статусқа (студент – мамандық) Тәжірибе	
	Құзыреттілік көзқарас		Кәсіби даму
БДБ	Бейімделу Ортаға Статусқа Тәжірибе	КҚ	КШ
Жүзеге асыру жолдары		Кәсіптік білім берудегі әлеуметтік серіктестік – еңбек нарығы субъектілері әрі құралдары, мемлекеттік әрі жергілікті атқару билік иелері, қоғамдық бірлестіктермен оқу орнының өзара әрекеттесу арнайы типі, мақсаты осы процеске қатыстандыардың бәрінің мүдделерін жүзеге асыру әрі максималдық келісу	
«Практика» оқу компонентін тиімді ету			
Материалдық техникалдық базаны нығайту			
Әлеуметтік серіктестік			
Дуальды оқыту			

1-сурет. Білім парадигмасының құзыреттіліктен айырмашылығы

Еуропалық білім қоры сөздігі ретінде «құзыреттілік» «жақсы және тиімді нәрсе істеу қабілеті, белгіленген стандартқа сәйкес қабілеті кез келген мамандық қолданылуы тиіс», яғни - іс жүзінде білімдер, ептіліктер мен көзқарастар қолдануға және мақсаттарға жету қабілеті деп түсіндіріледі.

Басқаша айтқанда, құзыреті білім және жүзеге асыруды қамтиды.

Білікті болуы - бұл тиімді жұмыс істеуге қабілетті болу деген сөз.

Құзыреті орнына мақсаттарды және міндеттерді орындау үшін ғана қабілетін қарағанда, жұмыстың барлық аспектісін қамтиды.

Құзыреттіліктің төрт компоненті:

- ✓ тапсырманы орындау дағдылары;
- ✓ тапсырмаларды басқару дағдылары;
- ✓ күтпеген жағдайлар басқару дағдылары;
- ✓ жұмыс / рөл ортасында мінез-құлық дағдылары.

Техникалық және кәсіптік білім берудің жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандарттары (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 қаулысы, 13.05.2016 ж. № 292 бұйрығы) екі құзыреттілік:

1) негізгі құзыреттілік - өздігінен және өз қызметін басқаруға, өзін-өзі ынталандыруға және өзін-өзі ұйымдастыруға бейімділікке; әмбебап ақылды, коммуникативтік, эмоциялық және ерікті қасиеттерді (білім, дағды, сипаттамалары және қабілеттері) негізінде кәсіби бағдарламалардың жиынтығы шешу кәсіби қабілеті;

2) сараптама - тиімді кәсіби қызметін жүзеге асыру үшін кәсіби білім негізінде кәсіби бағдарламалардың жиынтығы шеше білу, дағдылары және жеке қасиеттер.

Құзыреттілік БДБ кәдімгі пәнінен ерекшеленеді:

- БДБ ғана емес, сонымен қатар өмірлік тәжірибе элементтерін қамтитын құрылымның күрделілігі;

- Оқушылар тар пәндік БДБ тыс баруға және (кәсіби оқу, өмір,) проблема жағдайды шешу үшін олардың әлеуетін жұмылдыруға мүмкіндік береді;

- Өзін-өзі дамыту және өзін-өзі басқарудың маңыздылығы.

Басқаша айтқанда, кәсіби құзыреттілік - білім алу, кәсіби мәселелерді шешу үшін бір мезгілде автономия мен икемділігі, ал мамандық бойынша жұмыс істеуге қажетті

дағдылары мен қабілетін, әріптестері мен кәсіби тұлғааралық қоршаған ортамен ынтымақтастықты дамыту.

Құзырет пен құзыреттілік сәйкес және бар болғандығымен байланысты.

Құзыреттілік белгілі бір қызметкер ұстанымы және біліктілігіне жатады.

Жүйесі мен дағдылары негізінде, дәстүрлі - ТЖКБ барлық жүйеде табылған бірқатар ерекшелікті қабылдап, екі «мінсіз түрімен» салыстырады.

Кесте

Дәстүрлі жүйе мен жүйенің құзыреттілігіне негізделген салыстыру кестесі

	Құзыреттілікке негізделген ТЖКБ	Дәстүрлі ТЖКБ
Кәсіптік стандарттар (негізгі мазмұны)	Еңбек нарығының қажеттіліктері (іске асыруға негізделген)	Оқу қажеттіліктері, рәсімдері мен нұсқаулары
Бағалау	Біз/істей аламыз-Біз алмаймыз (жүйе «нашар»),	Бағалаудың ауқымы, сынақ жүйесі, несие, тану
Сертификаттау	Модульдік аккредитация	Диплом
Оқу ұзақтығы /мерзімі	Икемді - қажеттіліктерге байланысты	Тұрақты мерзім
Оқу бағдарламасы/ оқу жоспарының үлгісі	Модульдік	Курстар - белгілі бір мамандықтар бойынша барлық бағдарламалар
Оқытуды қамтамасыз ету	Түрлі әдістер мен орындар	Оқу орнының негізінде
Оқыту әдістері	Белсенді, тұлғалық- бағытталған, өзін-өзі тану, жобаға негізделген	Дәстүрлі дәрістер, шоу-дәрістер, демонстрациялар

Тақырып 2.2 Өндірістік оқыту шеберлерінің педагогикалық шеберлігінің психологиялық негіздері

Кәсіби дағдылар ғана бағдарламасы шеңберінде шектелуі мүмкін емес, оның білім, дағдылары әлдеқайда кеңірек және тереңірек болуы тиіс. Техникалық мамандықтардың өндірістік оқыту шеберлерінің студенттерді оқыту үшін қосымша үнемі реттеп отыратын ісі болып табылады, түзету, жөндеу, күрделі машиналарды, аспаптар, аппаратура орнату, мекеменің білім беру семинарлар мен зертханаларында қондырғыларды жабдықтау. Мысалы, ерекшеліктері, талғампаз жобалау технологиясы және басқа да оқу объектіні сақтау. Шебер оқытушылармен бірге дизайн, студенттердің техникалық шығармашылық үйірмелері арқылы іске қосу және дербес компьютерлер пайдалана отырып құралдары үйрену, автоматтандырылған жүйелерді, электрленген құралдар әзірлеуді бақылауға қатысады. Сондықтан, бұл жабдықтарына техникалық қызмет көрсету дағдыларын бірге қарамастан бастауыш кәсібінің әрбір шебері, металды өңдеуді жүзеге асыруға қабілетті екені өте маңызды болып табылады. Электрмен жұмыс, практикалық электротехника, электроника, өнертабыстық проблемаларды шешу негізгі теориясын, жеңіл инженерлік саланы білген, проекциялық жабдықтар мен техникалық басқа да құралды реттеуге болады.

Педагогикалық қызметтің табыстылығы көп педагогикалық дағдылар мен ептіліктердің өндірістік оқыту шеберінің бойында болуымен анықталады: студенттердің зияткерлік қызығушылығымен дамыту; студенттерді айналасына біріктіру; оларды түсіну, өзін ұстау; олардың абсолюттік сенімін жоғарылату; білім мен дағдыларды қалыптастыру ғана емес, объективті бақылауды, сондай-ақ батылдық, табандылық және басқаларды сендіру қабілеті үлгісі болуы, қаншалықты жақсы қолдануы арқылы жүзеге асырады.

Педагогикалық шеберлік - бұл күрделі ұғым. Бұл олардың студенттердің оқу, білім беру және дамыту педагогикалық құралдары үздік нәтижелерін жүйесінің көмегімен

жетуге мүмкіндік беретін, мұғалімнің тұлғалық, ғылыми-техникалық, педагогикалық білім мен дағдыларды түрлі қасиетінің синтезі болып табылады.

Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық шеберлігі, әрине, студенттерді оқытудың тиімді жолдарын бар екені іс жүзінде ең алдымен көрінеді, адамның оң қасиетін тәрбиелеу қабілеті, өзінің болашақ мамандығына деген құрмет, педагогикалық қызметі нәтижелері үшін жауапты болып табылатын мақсатқа жету жолында қиындықтарды жеңуге үйрену мүмкіндігі болып табылады. Мұндай оқытушы студенттер арасында жоғары беделге ие.

Жоғары педагогикалық дағдылары бар өндірістік оқыту шебері, тиімді оқу үдерісін басқару мүмкіндігіне ие болады. Ол қазірдің өзінде, алдын ала қажетті жабдық, материал, құрал, құжаттаманы дайындайды, оқушылардың қабылдау, олардың ықтимал қиындықтар мен қателіктерін ескереді, алдын алу және жою әдістерін белгілейді, мұқият ең қолайлы оқу және өндірістік міндеттерді таңдайды, студенттердің ойластырылған және педагогикалық әсерін жоспарлайды. Шебер тиімді оқу процесін ұйымдастыру: кешенінде оқыту әдістерін қолданады түрлі жеке қабілеттері мен мүмкіндіктерін алып ескере отырып, олардың ұтымды, студенттер арасында дұрыс міндеттерін тарату барысында ұжымдық, топ және студенттердің жеке жұмысын біріктіреді.

Бұл шебердің тиімді педагогикалық жұмыс үшін маңызды шарттарының бірі болып табылады. Өндірістік оқыту тәжірибелі шебер «ойнап» ілтипаттылық пен әдістемелік, «оң пернесімен» әрбір оқушысына жол табары сенімді, ол қажетті нәтижеге қол жеткізеді. Студенттер тұлғасының жақсы қасиеттеріне назар аудара отырып, өте маңызды болып табылады.

Ең маңызды білім беру құралы, фактор - шебердің жеке еңбегі. Шығармашылық білім беру қызметінің қатысты этикалық нормалар мен ережелер сөзсіз сақталуына, жұмысында тұтастығын, ұйымдастыру, мәдениеттілікті қатаң сақтауы талап етіледі. Жеке мысал, ең алдымен, сол өндірістік оқыту барысында оқушылардың шеберлік нысандары барлық қасиеті пайда болады.

Педагогикалық шеберлік - бұл күрделі ұғым. Бұл олардың студенттердің білім мен дамыту, оқыту педагогикалық құралдары үздік нәтижелерін жүйесінің көмегімен жетуге мүмкіндік беретін оқытушының тұлғалық, ғылыми-техникалық, педагогикалық білім мен дағдыларды түрлі қасиеттерінің синтезі.

Өнеркәсіптік даярлау шеберінің кәсіптік және педагогикалық құзыреттілігін арттыру моделі

		1 Қызмет алгоритмі		
	8. Ендіру әдістемесі		2.психологиялық ұстанымдар	
7. Жаттығу әдістемесі				3.теориялық білімдер
	6. Практикалық тәжірибе		4.Білік пен дағды	
		5. Жеке бас қасиеттері		

Өнеркәсіптік оқытудың шығармашылық шеберлері үшін келесі маңызды қасиеттер тән:

- кеңейтілген техникалық (кәсіби) және педагогикалық білімдерді, оларды жедел жадында қалпына келтіру мүмкіндігі;
- ой мен ерік-жігердің тұрақты және мақсатты қызметі, шығармашылық қиялын дамыта білуі;
- өздерінің білімі, кәсіптік дағдылары, күштері, қабілеттері және білігіне негізделген сот шешімдерінің тәуелділігі;
- жақсы көңіл және қадағалаумен біріктірілген;
- мәселенің мәнін тез және толық түсіну, проблеманы түсіну қабілеті.

Біліктілікті арттыру курс студенттері оқушылар арасында өзара сыйластық пен толеранттылықты қалыптастыруда өндірістік шебер жұмысын ұйымдастыруды ашуы керек. «Команда», «Тұлғадағы топ» ұғымын берелік.

Ұжым - қоғамның мақсатына бағынатын жалпы мақсатпен біріктірілген адамдар тобы.

Ұжымдық белгілерді анық және толық жиынтығы деп төмендегідей анықтаманы С. Макаренко берген: «Команданың ұйымдастырылған, жеке тұлғалардың мақсатты жиынтығы болып табылады. Ұжымдық органдар командада маңызды әлеуметтік (әлеуметтік) мақсаттары болуымен біріктіріледі».

Командадағы адам басқа тұлғалармен байланысты және бірге қоғамдастықтың бағытын білдіреді. Материалдық әлеммен тарихи өзара іс-қимыл барысында ғана емес, адамдармен байланысу үшін оның рухани байлығының ажырамас бөлігі болып отырған жекелеген ерекшеліктерін, сипаттамалары, сондай-ақ, әлеуметтік тәжірибені тағайындайды, қалыптасатын жеке тәжірибесіне айналады.

Жеке және команданың арасындағы қарым-қатынас әртүрлі. Екі жағынан ерекшеленуі мүмкін: ұжымның тұлғаға әсері және жеке тұлғаның ұжымға ықпалы. Ұжымның тұлғаға әсері, негізінен, басқа адаммен тікелей байланыста болатын шағын топтар деп аталады.

Кішігірім топтардың адамға әсері соңғы жылдары, ұжымның біртектес субъект ретінде қаралмаған және онда әртүрлі топтың болуын мойындаған кезде егжей-тегжейлі қаралды. Жалпы алғанда тұтастай алғанда қоғамда және жеке ұйымда әлеуметтік оқшауланған адам өте сирек. Адам жұмысқа алынады немесе мектепке келгенде, ол дереу әдетте бірге көп уақыт жұмыс істеген, достары мен таныстарының арасынан кіммен араласу керек екенін іздей бастайды және жақын арада бір немесе бірнеше әлеуметтік топқа тартылады. Мұндай топтардағы адамның мінез-құлқы ұжымның ықпалымен әдетте елеулі өзгерістерге ұшырайды.

Қайшылық (латынның conflictus) тараптардың тұлғааралық жанжал жағдайда екі немесе одан да көп тараптың арасындағы келісім болмауы ретінде психологияда анықталады, тұлға немесе топтар - қатынастар, құндылықтар, бір тақырып идеялары.

Қақтығыстар әрдайым қауіпті, қаскөйлікке, жеккөрушілікке әкелетін, түсініспеушілік тудыратын, яғни мүмкін болған кезде аулақ болу керек нәрсе болып табылатын құбылыс. Басқарудың ежелгі ғылыми мектеп өкілдері жанжалдың тиімді емес

және ұйымды нашар басқарудың белгісі деп есептейді. Қазіргі уақытта, алайда, теориялық және басқару практикасына барған қызметкерлер арасындағы қатынастарды үздік тіпті ең тиімді ұйымдастыруда кейбір қақтығыс қана емес, мүмкін көрінісіне бейім, бірақ құптарлық деп санайды. Тек қақтығысты басқару қажет. Қақтығыстың көптеген түрлі анықтамасын таба аламыз, бірақ олардың барлығы адамдардың өзара әрекеттесуі туралы келіспеушілік нысанын қабылдайтын қайшылықтың болуын атап көрсетеді.

Қақтығыстың жіктелуі

Жіктелу қасиеті	Қақтығыс түрлері
Функционалдық топ/ұйымға әрекет етуіне қарай	құрастырушы (функционалдық) бұзушы (дисфункционалдық)
Мазмұнына қарай	Шынайы (негізді) Шынайы емес (негізсіз)
Учаске сипатына қарай	Тұлғаишілік Тұлғааралық Тұлға мен топ арасында Топ арасында Әлеуметтік

Құрылымдық (функционалдық) қақтығыстар дұрыс шешім қабылдауды және қатынастарды дамытуға ықпал етеді.

Ұйым үшін қақтығыстардың келесі негізгі функционалдық салдары бар:

Барлық тарапқа сәйкес келетін, сондықтан да шешім қабылдауға қатысатын әрбір адамның өзі қақтығысты шешеді.

Бірлескен шешім тез және жақсы іске асырылуда.

Тараптар дауларды шешудегі ынтымақтастық тәжірибесін алады.

Ашық басшылық лауазымдарда пікірі өзгеше пікірін білдіру үшін қорқыныш - менеджерлер мен бағынысты арасындағы қақтығыстарды шешу тәжірибесі деп аталатын «мойынсұнушылық синдромын» жою.

Адамдар арасындағы қарым-қатынас жақсарып келеді.

Адамдар келіспеушіліктердің бар екенін «жаман» деп қарастырады, әрдайым жаман салдарға алып келеді.

Бұзушылық (дисфункционалдық) қақтығыстар тиімді өзара іс-қимылды және шешім қабылдауды қиындатады.

Жанжалдардың негізгі дисфункционалдық зардаптары:

Адамдар арасындағы нәтижелі, бәсекеге қабілетті қарым-қатынас.

Ынтымақтастыққа ұмтылудың жоқтығы, жақсы қарым-қатынас.

Қарсыластың идеясы «жау», оның позициясы - тек теріс, ал оның ұстанымы - тек қана оң.

Қарсы партиямен өзара әрекеттесуді қысқарту немесе толық тоқтату.

Жанжалдағы «жеңіс» нақты проблеманы шешуден гөрі маңызды.

Қызығушылық, наразылығын сезіну, жаман көңіл-күй.

Бір немесе екі жағынан, олардың арасындағы бөлуге кез келген артықшылығы сәйкес қатысушылардың немесе әділетсіз жекелеген талаптарын қанағаттандырылмаған туындаған шынайы қақтығыстар.

Жанаспайтын қақтығыстар - жинақталған теріс эмоциялар, наразылық, дұшпандық ашық білдіру үшін арналған, мұнда яғни өткір өзара қақтығыс белгілі бір нәтижеге жету құралы.

Қажеттілігі, себептері, құндылықтар, сезім, т.б. ұйымда жұмыс істеуге байланысты мұндай қақтығыстар көптеген нысанын қабылдай алады, бірақ ең жиі бұл рөлі жанжал болып табылады: жеке тұлғаның ішкі әлемнің психологиялық түрлі фактордың арасында келіспеушілік болған кезде, адамның әртүрлі рөлі оған әртүрлі талап қойған кезде жанжал туындайды. Мысалы, жақсы отағасы (әкесі, анасы, әйелі, күйеуі, және т.б.) болып

табылатын, тұлға үйге кеш келеді және басшы лауазымы болғандықтан жұмыста қалу үшін оны міндеттейді. Мұнда жанжалдың себебі жеке қажеттілік пен өндіріс талаптарына сәйкес келмеуі болып табылады.

Адам арасындағы қақтығыс - жанжалдың ең таралған түрі. Алайда қақтығыс, себебі - бұл қатынасы, кейіпкерлердің ғана айырмашылығы емес, адамдар (яғни, субъективті себептер), ең жиі осындай қақтығыстарды жүрегінде мінез-құлықтың объективтік өтірік себептері. Көбінесе, шектеулі ресурстар (материалдық құралдар, жабдықтар, өндіріс алаңдары, еңбек және т.б.) үшін күрес. Әркім оған біреуге емес, ресурстарға мұқтаж деп есептейді. Қақтығыстар, сондай-ақ студенттік шектен шығу талаптарын басшысы сенімдімін, бұл, өз кезегінде, студенттік толық қуатында жұмыс тілемейміз деп санайды, бұл кезде, мысалы, оқытушы және студент арасында туындауы мүмкін.

Адам мен топ арасындағы қақтығыс ұйым мүшелерінің біреуі бейресми топтарда дамыған мінез-құлық немесе қарым-қатынас нормаларын бұзған кезде пайда болады. Бұл түрге авторитарлық көшбасшылық стилі үшін ең қиын болып табылатын топ пен көшбасшы арасындағы қақтығыстар да кіреді.

Ішкі топтық қақтығыс - ұйымның құрамына кіретін ресми және (немесе) бейресми топтардың арасындағы қайшылық.

Қақтығыс, дау себептері

Ресурстарды бөлу. Кез-келген ұйымда тіпті ең үлкен және ең бай қор әрдайым шектеулі. Оларды тарату қажеттілігі әрдайым қақтығыстарға алып келеді, өйткені адамдар әрдайым кем емес, бірақ көп нәрсе алғысы келеді, ал олардың қажеттіліктері әрдайым ақталған болып көрінеді.

Міндеттердің өзара байланысы. Егер бір адам (немесе топ) тапсырмадағы басқа адамға (немесе топқа) тәуелді болса, онда бұл әрқашан жанжал үшін мүмкіндік. Мысалы, бөлім бастығы олардың тез бағына алмауы жөндеу қызметі төмен өнімділігін түсіндіреді және тиімді жабдықтарды жөндеу деп санайды. Жөндеушілер, өз кезегінде, мамандардың жетіспеушілігіне шағымданады және жаңа қызметкерлерді жалдай алмайтын кадрлар бөлімін айыптайды.

Мақсаты бойынша айырмашылық. Осындай себеп ықтималдығы ұйымның өсуіне қарай, ол мамандандырылған бөлімшелерге бөлінген кезде артады. Мысалы, сату бөлімі нарықтық және өндірістік бөлімшелерінің қажеттіліктеріне назар аудара отырып, өнім ассортиментін кеңейтуді талап етуі мүмкін объективті қиындықтарға байланысты жаңа түрлерін дамыту, қолданыстағы өнімнің ассортиментін беру көлемін арттыруға мүдделі.

Мақсатқа жету жолындағы айырмашылықтар. Басшылар мен тікелей орындаушылар ортақ мақсаттарға қол жеткізудің тәсілдері туралы, тіпті қақтығыстардың жоқтығына қарамастан көп жағдайда әртүрлі көзқарас болуы мүмкін. Сонымен бірге, әркім шешімін ең жақсы деп санайды және бұл жанжалдың негізі.

Қанағатсыз байланыс. Толық емес немесе дұрыс емес ақпарат немесе қажетті ақпараттың жетіспеушілігі көбінесе қақтығыстың жойғыш салдары болып табылады.

Психологиялық сипаттамалардағы айырмашылық қақтығыстың тағы бір себебі болып табылады. Әрбір адамның белгілі бір жеке сипаттамалары бар. Алайда, кейде бірлескен қызметтің психологиялық айырмашылығы оның орындалуына кедергі мен жанжалдарды барлық түрі ықтималдығын арттырады, сондықтан темперамент, сипаты, қажеттілігін, қатынасы, әдеттер т.б. себебіне жатады. Бұл жағдайда адамдардың психологиялық үйлеспеушілігі туралы айтуға болады.

Жанжалдарды басқару

Жанжалдың жан-жақты болуы олардың пайда болу ықтималдығын арттырады, бірақ олар шиеленістің өзара әрекеттесуіне міндетті емес. Кейде қақтығысқа қатысудың ықтимал артықшылықтары қымбатқа түседі. Алайда, ол жанжал енген, әр тарап, әдетте, ол көзқарасын қабылданған және солай етуге басқа жағын алдын алып, қамтамасыз ету үшін бәрін де істей бастайды. Сондықтан, мұндай жағдайда, конфликтология, функционалдық

салдарын (құрылымдық) жасауға және өз кезегінде, кейіннен қақтығыс ықтималдығының әсері, тұрмысы қолайсыз (деструктивті) әсерін, санын азайту.

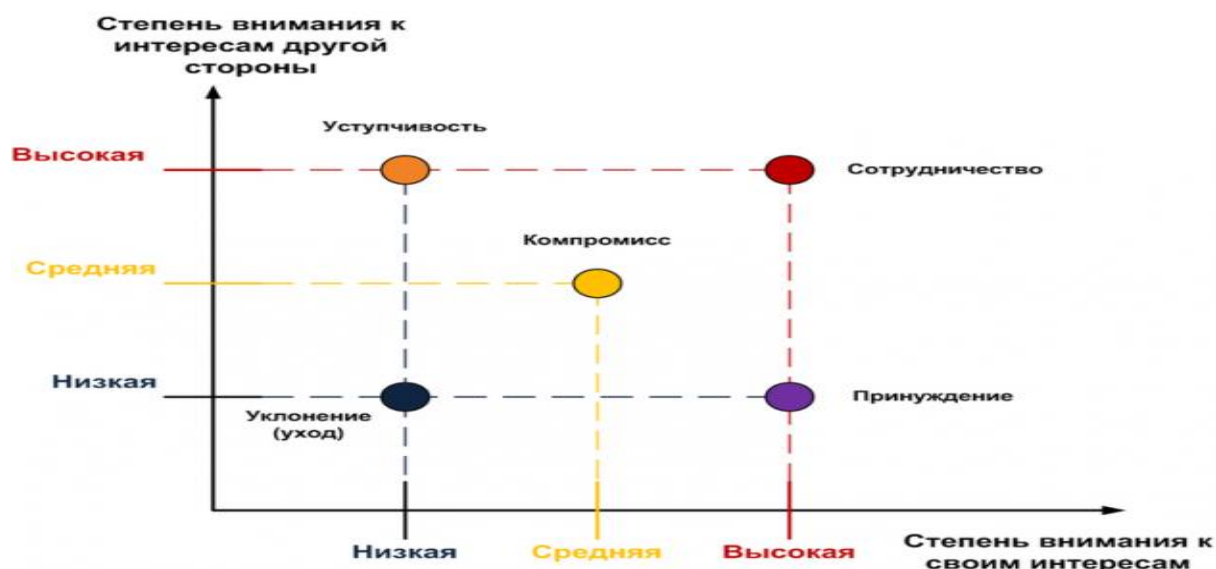
Қақтығыстарды басқарудың құрылымдық (ұйымдастырушылық) және тұлғааралық тәсілдері бар.

Құрылымдық әдістерге мыналар жатады:

- талаптардың нақты тұжырымдалуы, яғни, әрбір жұмыс және жұмыс нәтижесі бойынша талаптардың нақтылауы, айқын және бірыңғай тұжырымдалған құқықтар мен міндеттердің, жұмыстың ережелері мен орындалуы;
- ортақ мақсатты белгілеу және ортақ құндылықты қалыптастыру, яғни барлық қызметкерді ұйымның саясаты, стратегиясы мен перспективалары, сондай-ақ әртүрлі бөлімшедегі жағдай туралы хабардар ету;
- әртүрлі бөлімше мен қызметкердің мүддесіне қайшы келмейтін өнімділік критерийлеріне негізделген ынталандыру жүйесін пайдалану.

Қақтығыс жағдайындағы ұстаным стратегиясы

Американдық психолог Кеннет Томас пен Ральф Килманн қақтығыс кезінде адам мінез-құлық стратегиясының екі өлшемді моделін әзірледі. Олар кез-келген әлеуметтік қақтығыс кезінде әрбір қатысушы өзінің мүддесін қарсыластың мүддесімен бағалайды және өзара байланыстырады, ал өзара әрекеттесудің бес негізгі жолын таңдады. Бұл - бас тарту, концессия, күрес, ымыраға келу және ынтымақтастық.

Келесі жақтың мүддесіне деген назардың дәрежесі					
Жоғары	Көнгіштік			Ынтымақтастық	
Орташа		Ортақ мәмілеге келу			
Төмен	Қашқақтау (қашу)			Күштеу (зорлау)	
	төмен	Орташа	Жоғары	Өз мүддесіне деген назардың дәрежесі	

Қақтығысқа қатысушылар ұстаным стратегиясы

Томас және Кильман қақтығыс жағдайларда бес негізгі стратегиялары барын айтады: Жанжалдасушы тараптардың стратегиясы, мінез-құлқы.

Басқалардың пікірі мен мүддесіне мүдделі болмаған, өз көзқарасын қабылдауға қатысты қақтығыс жасауға тырысқан кезде, (мәжбүрлеу) қарсы күресу. Әдетте, мұндай стратегия жанжалдасушы тараптардың арасындағы қарым-қатынастардың нашарлауына

әкеледі. Бұл стратегия, ол ұйымның болуын қауіп төндіретін жағдайға қолданылады, тиімді болуы немесе оның мақсатына қол жеткізуіне кедергі болады.

Адам қақтығыстан қашқан кезде, (жалтару) қамқорлық, келіспеушілік тақырыбы құнсыз болса, немесе қақтығыс шынайы емес болғанда, қақтығысты өнімді шешу үшін даусыз жағдай болып табылады, сондай-ақ, мінез-құлық орынды болуы мүмкін.

Мәмілеге келу, адам өз мүддесін жоғары қойған кезде, оны қанағаттандыру үшін баруға, оларды құрбан етуге дайын. Келіспеушілік тақырыбы басқа тараппен қарым-қатынасқа қарағанда адам үшін аз мәні бар кезде бұл стратегия қажет болуы мүмкін. Бұл стратегия басымдық басшысы үшін қажет. Ең алдымен тиімді бағынысты басқара алмайтын болады.

Бір тарап бірақ тек белгілі бір дәрежеде, көзқарас әртүрлі нүктесін алған кезде ымыраға келу мүмкін болып табылады. Бұл жағдайда, өзара концессия есебінен қолайлы шешім іздеу керек.

Әріптестік өзара әрекеттестіктің барлық қатысушысын қанағаттандыратын, бірақ өз мүддесін бір уақытта ұмытпайтын шешімді іздестіруде белсенді болып табылады. Пікір ашық алмасу, жалпы шешім дамытуға қақтығысы бар тараптардың қызығушылығы болжанады. Бұл нысаны оң жұмысын және барлық тараптың қатысуын талап етеді. Қарсыластары уақыты болып және барлық шешімі маңызды болса, онда бұл тәсіл, мәселені жан-жақты талқылау қолданысындағы айырмашылық болады. Қақтығысқа қатысушы мүдделерінің бір стратегиясын сирек ұстануға қанағаттандыру үшін ортақ шешім дамуы мүмкін. Әдетте, мінез-құлық, басқа моделін кейін бірі ретінде анық мынадай бейне көрсетеді. Жас жігіт күрес бастады, содан кейін басқаға барып, сайып келгенде ынтымақтасуға көшті.

Сущность конфликта:

- **Конфликт** (от лат. conflictus – столкновение) – столкновение противоположно направленных целей, интересов, позиций, мнений или взглядов оппонентов или субъектов взаимодействия (Психологический словарь, Л.А. Карпенко);
- **Конфликт** - борьба за ценности и притязания на определенный статус, власть и ресурсы, в которой целями противника являются нейтрализация, нанесение ущерба или устранения соперника (Л.Козер);
- **Конфликт** — это важнейшая сторона взаимодействия людей в обществе, своего рода клеточка социального бытия. Это форма отношений между потенциальными или актуальными субъектами социального действия, мотивация которых обусловлена противостоящими ценностями и нормами, интересами и потребностями (Л.Г. Здравомыслов).

Қақтығыс мәні:

Қақтығыс (латынның қақтығысу, соғысу, дауласу) – Өзара әрекеттесуші адамдар не субъектілердің мақсаты, мүддесі, ұстанымы, көзқарасының қарама-қайшы болып, қақтығысуы (Психологиялық сөздік. Л.Карпенко)

Қақтығыс – Қарсыласын жою не шығын келтіру мақсатында бейтараптандыруға бағытталған белгілі статусы, билік не қор, құндылық не мүддеге таласып күресу (Л.Козер).

Қақтығыс – әлеуметтік болмыстың қандай да бір бөлігі, қоғамдағы адамдар қатынасының маңызды қыры. Әлеуметтік әрекеттің әлеуеттік әрі өзекті субъектілері арасындағы бұл форма, мүдде мен қызығушылық, құндылық пен қалыптардың арасындағы қақтығыстан туындайды (Л.Здравомыслов).

Структура конфликтной ситуации:

Қақтығыс жағдайдың мәні	Қақтығыс нысаны	Қақтығыс жақтары
Қақтығыс қыры		
Сыртқы көзқарас	Сыртқы көзқарас	
Ішкі көзқарас	Ішкі көзқарас	

Динамика конфликта

Қақтығыс қарқыны
1 кезең шынайы қақтығыс жағдайдың туындауы 2 кезең Қақтығысты сезіну 3 кезең.
Қақтығыс әрекеті. 4 кезең қақтығысты шешу

Причины конфликтов:

- Распределение ресурсов;
- Взаимозависимость задач;
- Различия в целях;
- Различия в представлениях и ценностях;
- Различия в манере поведения и жизненном опыте;
- Неудовлетворительные коммуникации.

Қақтығыс себептері
Қорды бөлу
Міндеттердің өзара байланысы
Мақсаттағы ауырмашылық
Көзқарас пен құндылықтағы айырмашылық
Ұстаным мен өмір тәжірибесіндегі айырмашылық
Қатынасты жақтырмау

Функции конфликтов

- **Деструктивная функция (негативный):** разрушение совместной деятельности, ухудшение или распад отношений, ухудшение самочувствия участников и т.п.
- **Конструктивная функция (позитивный):**
 - Конфликт является важным источником развития личности, группы. Межличностных отношений, позволяет им подняться на новую высоту, расширить и изменить сферу и способы взаимодействия;
 - Через открытую конфронтацию конфликт освобождает группу от подтачивающих её факторов, снижает вероятность застоя и упадка группы;
 - Конфликт способствует развитию взаимопонимания между участниками взаимодействия;
- **Лжеисход (замораживание)** – например, силой растащили субъектов конфликта в стороны.

Қақтығыстық қызметтері
Бұзу қақтығысы (жағымсыз): бірлескен қызметті бұзу, қатынасты бұзу әрі нашарлату, қатысушы халінің нашарлауы
Құрылымдық қақтығыс (жағымды)
Қақтығыс топ, тұлғаны дамытудың көзі қақтығыс. Олардың жаңа бір белеске көтерілуіне мүмкіндік береді. Өзара әрекеттесі саласын өзгертеді.
Топтың тұрып қалуы әрі құлдырауының алдын алады, топты іштен бұзатын салдардан артылтуға көмек етеді, ол үшін ашық шайқас қажет.
Жалған қорытынды (мұздақтау) – мәселен қақтығыс мүшелерін күштеп ажырастырады

Виды конфликта:

- Информационный;
- Структурный;
- Ценностный;
- Конфликт отношений;
- Поведенческий конфликт.

Қақтығыс түрлері
Ақпараттық
Құрылымдық
Құндылықтық
Қатынас қақтығысы
Ұстанымдық қақтығыс

Стратегии поведения в конфликте:

- Избегание (не хочу участвовать в этом, не могу повлиять на ситуацию и т.п.);
- Приспособление (подстроится под партнёра);
- Соперничество;
- Компромисс (частично удовлетворяем мои интересы, частично – интересы партнёра);
- Сотрудничество.

Қақтығыс кезінде өзін ұстану стратегиясы
Қашқатау (қатысқым келмейді, мына жағдайға еш әрекет ете алмаймын)
Серіктестігіне көнбістеу
Компромис (мәсілеге келу) (ішінара менің мүддемді, әрі серіктестің мүддесін
қанағаттандырамыз)
Ынтымақтастық

Характеристика исходов конфликтов (формы его разрешения)

- Снятие инцидента это попытка притушить конфликт, либо переведа его на стадию осознания (без конфликтных действий), либо на стадию неосознаваемой конфликтной ситуации;
- Обеспечение выигрыша одной из сторон;
- Снятие конфликта с помощью лжи;
- Полное физическое или функциональное разведение участников;
- Внутреннее переструктурирование образа ситуаций;
- Разрешение конфликта через конфронтацию к сотрудничеству

Қақтығыстың шығыс сипаттары (оны шешу жолдары)
Дауды шешуге тырысу қақтығыс тамырына балта шабу, не оны саналы дәрежеге жеткізу,
немесе санасыз даулы жағдайға дейін итермелеу
Бір жақтың жеңіске жетуін қамтамасыз ету
Өтірік көмегімен қақтығысты жою
Қатысушыларды толықтай не функционалдық жою
Жағдай бейнесін ішінара қайта қарастыру
Қақтығысты ынтымақтастыққа итермелеу арқылы шешуге ұмтылу

Осылайша, өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық қызметі өте жан-жақты және жауапты, оған үлкен білім, педагогикалық тәжірибе, кәсіби дағдылар және жоғары жалпы мәдениет қажет. Өнеркәсіптік оқыту сабақтары студенттердің өндірістік қабілеттерін дамытуда аса қажет. Олардың шебер ұйымдастырылуы, жеке шығармашылық және топтық міндеттердің ойластырылғандығы, қызмет түрінің өзіндік және жаңалығы шығармашылық, белсенді, тәуелсіз тұлғаны дамытуға ықпал етеді.

Сондықтан өндірістік машықтану шебері өз кәсіби дағдыларын үнемі жетілдіруге тырысуы керек.

Тақырып 2.3 Өндірістік оқыту шеберінің педагогикалық этикасы

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 8 қаңтардағы № 9 бұйрығымен Педагогикалық этика ережесі бекітілді.

Педагогикалық этиканың негізгі қағидалары:

1) Оқытушының тұтастығын - бұл оқыту және тәрбиелеу, өз қызметінде түзетулер жүзеге асыру қабілетіне, сын және рефлексия әлеуетін дамыту, оқушылар, ата-аналар мен әріптестерінің барлық көзқарасының ашықтық нәтижесі үшін жауапкершілікті өзіне алады;

2) адалдық - оның бағалау қызметінің ашықтығын, ол жасайтын білім беру ортасының ашықтығын білдіреді. Адалдық мұғалімге оқушының, оның ата-анасының (занды өкілдерінің), әріптестердің құқықтарын бұзуға тыйым салады;

3) адамның ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге - мұғалім олармен қарым-іліпатты, оқушылар, ата-аналар, өзінің кәсіби көңіл объектілері адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтірмейді.

4) әмбебап құндылықтарға құрмет адами құндылықтарды басымдық, және сипаттамалары жағынан бар өндірістік оқыту шебері құндылықтар мен әр ұлттық мәдениеттің қадір-қасиетін мойындайды.

Ағартушы/өндірістік оқыту шебері, этносаралық қарым-қатынастардың мәдениетін тәрбиелеуге ықпал құқықтары мен барлық халықтардың қадір-қасиетіне және барлық адам, жасына қарамастан, жынысы, тілі, ұлты, діні, ұлты, шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына немесе кез келген басқа да мән-жайлар бойынша студенттердің құрметін оятады.

5) кәсіби ынтымақтастық: мұғалім мамандығының беделі туралы қамқорлық, әріптестерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге, оқытушылар ұйымына зиянды әктілер жасауға мүмкіндік бермейді.

6) біліктілікті арттыру сабақтастығы. Мұғалім кәсіби біліктілігін, интеллектуалдық, шығармашылық және жалпы ғылыми деңгейін жоғарылатады.

Тренерге «Педагогикалық стиль» сұрағын қою ұсынылады.

Оқу процесіне және студенттермен қарым-қатынаста өндірістік оқыту шебері педагогикалық құралдар және оқу-әдістемелік әдістері жүйесін оқыту пайдаланады. Дәстүрлі түрде демократиялық, авторитарлық және либералдық стильдер деп бөлінеді.

Демократиялық коммуникация стилі - ең тиімді және оңтайлы. Ол оқушылармен кең байланыста, олардың сенімін және құрмет көрсетуімен сипатталады. Демократиялық тәрбиеші студенттердің кері байланыс қажеттілігін сезінеді.

Демократиялық стиль мұғалім/өндірістік оқу шебері мен студенттің арасындағы достық түсіністікті қамтамасыз етеді, оң эмоция, өзін-өзіне сенімділік тудырады, бірлескен қызметтегі ынтымақтастық құндылығын түсінеді. (Ұйымдастыру және оқыту әдіснамасы бойынша қарастырылатын болса, адамдар арасындағы қарым-қатынас стилі, функционалдық және бизнес қарастырылады).

Авторитарный

НЕДОСТАТКИ	ДОСТОИНСТВА
порождает неадекватную самооценку учащегося; прививает культ силы; вызывает неадекватный уровень притязаний в общении с окружающими людьми; формирует невротиков; авторитарное взаимодействие приводит к ограниченному личностному мыслительным конструктам.	механистичность стиля легко реализуется на практике в особенности в случае классно-урочной системы обучения; Авторитаризм обеспечивает высокую исполнительскую дисциплину, позволяет быстро получить результат. внешние показатели успешности деятельности авторитарных педагогов чаще всего позитивны.

Авторитарлық	
Кемшіліктері	Артықшылықтары
Оқушылығының негізсіз өзіндік баға беруін туындатады Күштің басымдығына мойын сұндырады Қоршаған адаммен қатынасқа кері әрекетті туындатады Невротиктер санын көбейтеді Жеке басты ойлау құрылымының шектелуін туындатады	Оқыту сабақ жүйесі кезінде механикалық стилі көмекке келеді Нәтижені тез алуға мүмкіндік береді, орындаушылық жоғары тәртіпті қамтамасыз етеді Авторитарлық педагогтардың сыртқы түр-келбеті әдетте позитивтік

Попустительский

НЕДОСТАТКИ	ДОСТОИНСТВА
отсутствие авторитета педагога среди учащихся; дистантность отношений в диаде учитель-ученик ведет к резкому подрыву доверия между ними; формирование у учащихся чувства отчужденности; эффективное функционирование на основе либерального стиля возможно только в условиях высокой личной ответственности студентов, при достаточно высоком уровне их подготовки и сильной мотивации.	в связи с отсутствием ответственности педагога его деятельность значительно облегчается; в известном смысле попустительский стиль взаимодействия дает возможность ученику заниматься самообразованием и способствует "формированию".

Немқұрайлылық	
Кемшіліктері	Артықшылықтары
Оқушылар арасында мұғалімнің абыройы төмен Мұғалім-оқушы арасындағы қашықтық алшақтайды Оқушы бойында бой тасалау пайда болады Студенттер соншалықты білімді әрі уәжі жоғары болғанда жеке жауапкершілік жоғары болғанда пайдасы болуы ықтимал	Педагог жауапкершілігі болмағандықтан оның қызметі мейлінше жеңілдейді Немқұрайлылық оқушыға өздігінен жұмыс жасауға, «қалыптасуына» қандай да бір дәрежеде мүмкіндік береді

Қатынастың вербалдық әрі бейвербалдық құралдары

Байланыс - ақпарат алмасу, тәжірибе, қабілет және қызметтің нәтижесі бар адамдар, әлеуметтік топтардың өзара әрекеттесу үдерісі.

Адамдар арасындағы өзара іс-қимылдың екі түрі бар: ауызша және ауызша емес қарым-қатынас құралдары.

Ауызша сөйлесу. Ауызша сөйлесу сөздер арқылы жүзеге асырылады. Ауызша сөйлеу құралы - сөйлеу. Біз жазбаша немесе ауызша сөйлеу арқылы сөйлесе аламыз. Сөйлеу қызметі бірнеше түрге бөлінеді: сөйлеу - тыңдау және жазу - оқу. Жазбаша және ауызша сөйлеу тіл арқылы де көрсетіледі - ерекше белгілер жүйесі.

Тіл және оның функциялары. Тіл халықтың ойларын және сезімдерін білдіру құралы ретінде әрекет етеді. Қоғамдағы адам өмірінің көптеген аспектісі үшін келесі функцияларды орындау қажет:

коммуникативтік (адамдар арасындағы өзара қарым-қатынас), тіл адам мен оның арасындағы толыққанды қарым-қатынастың негізгі нысаны;

жинақтаушы - тіл арқылы біз білімімізді сақтауымызға және жинақтауға қабілетті боламыз. Егер сіз белгілі бір адамды қарастырсаңыз, бұл оның ноутбуктарымен, жазбаларымен, шығармашылық жұмыстарымен. Ғаламдық контексте - бұл фантастикалық және әдеби ескерткіштер;

когнитивтік - тіл арқылы адам кітаптарда, фильмдерде немесе басқа адамдардың санасында білімді меңгере алады;

сындарлы - тілдің көмегімен ойларды қалыптастыруға оңай, оларды материалдық, анық және нақты түрде (ауызша ауызша сөйлеу түрінде немесе жазбаша түрде) қамтуы;

этникалық тілдер халықтарды, қауымдастықты және басқа да адамдардың топтарын біріктіруге мүмкіндік береді;

эмоционалдық - сіз эмоциялар мен сезімдерді білдіруге болатын тілдің көмегімен және бұл жерде олар қарастырылатын сөздердің көмегімен тікелей сөйлеу болып табылады, бірақ негізінен бұл функция ауызша емес қарым-қатынас құралдары арқылы жүзеге асырылады;

ауызша емес қарым-қатынас - ауызша емес қарым-қатынас құралдары адамдар үшін бір-бірін түсінуге анық болу үшін қажет. Әрине, ауызша көріністер тек ауызша қарым-қатынасқа қатысты. Дененің эмоциялар мен сезімдерін сыртқы ауызша емес білдіруі сондай-ақ таңба мен белгілердің белгілі бір жиынтығы болып табылады, ол жиі «дене тілі» деп аталады. Ауызша емес көріністер адамдардың өзара әрекеттесуінде өте маңызды. Олардың негізгі функциялары мынадай: хабарды аяқтау;

айтылғандардың қайталануы - бұл ауызша хабарды және оның эмоциялық құрамын күшейтеді. Мәселен, Сіз жауаптың мағынасын қайталау үшін «Ия, бұл соншалықты» немесе «Жауап жоқ, келіспеушілікке» жауап бере аласыз, немесе бастың үстін тігу арқылы, немесе, керісінше, бас тарту белгісі ретінде жағын жағу арқылы;

сөз мен іс арасындағы қайшылық - адам бір нәрсе айтады, бірақ мүлдем басқаша сезінеді, мысалы, дауыстап, себелекте өзін қайғылы сезінеді. Бұл түсінуге мүмкіндік беретін ауызша емес қарым-қатынас құралы;

сөздерді ауыстыру - кейде кейбір қимыл немесе бет әлпеттері белгілі бір мәтінді толығымен ауыстыруы мүмкін. Адам қолын қысса немесе қолымен көрсеткенде, «білмеймін» немесе «оңнан-солға» деп айту қажет емес;

ауызша емес сөйлесу тәсілдері - ауызша емес сөйлесу кезінде кейбір элементті анықтауға болады: дене қойысы, тұрысы (адамдар сөйлескенге дейін бір-бірін бағалайды). Мәселен, тек біреуі немесе серуендеу өзін-өзі сенімді немесе, керісінше, өрескел адамның әсерін тудыруы мүмкін. Қимылдар бізге айтылған сөздердің мағынасын айқындауға, көңіл-күйге бөлуге, эмоцияларды көрсетуге мүмкіндік береді, бірақ, мысалы, бизнестегі қарым-қатынаста тым көп болмауы керек екенін ұмытпауымыз керек;

тұлғаның бет-әлпеті, көрінісі - тұлғаның көңіл-күйі, эмоциясы мен сезімі туралы ақпараттың басты таратушысы, көзді жанның айнасы деп атайды;

интонация және дауыстық сипаттамалар - коммуникацияның бұл элементі ауызша және ауызша емес қарым-қатынас құралдарын біріктіргендей. Әртүрлі интонация, дыбыс, үн және салдырдың ырғағы көмегімен бір және сол сөз тіркесін басқаша түрде айтуға болады, бұл хабар оның мағынасын керісінше өзгертеді. Сіздің сөзіңізде ауызша және ауызша емес қарым-қатынас формаларын теңестіру маңызды. Бұл сіздің ақпаратыңызды әңгімелесушіге толық хабарлауға және оның хабарламаларын түсінуге мүмкіндік береді.

Кәсіптік оқыту және тәрбиелеу міндеттерін шешуде әкімшілік өкілдері, ата-аналар (оларды алмастыратын адамдардың), АҚШ-тың ПОҚ өзара іс-қимылын қарастырайық.

Оқушылардың өздері де, олардың ата-аналары да өндірістік оқыту шеберлерімен бірлесіп бірнеше бейімделу кезеңінен өтеді:

Бірінші кезең - кіріспе. Сондықтан, бірінші кездесуде олардың ата-аналарымен, оны талқылау, сәл өзін-өзі таныстыру істеу, қалай сіз, онда ата-аналар бірлескен ынтымақтастықтың нысандарын талқылау. Бұл кезең уақыт өте келе өтеді, бірақ сіз үшін қиын.

Екінші кезең - ата-ана сізбен өзара әрекеттесу шекарасын белгілеген кезде бейімделгіш. Бұл кезеңде сіздер мектептің мұғалімімен бұрын қолданылған мінез-құлықты өзара әрекеттесу үшін сынап көре аласыз. Бұл жерде сіздің позицияңызды айту маңызды, бірақ дипломатиялық түрде.

Үшінші кезең - еліктіргіш сіздің талаптарыңызды қабылдайды, бұдан былай кеңес және көмек үшін қосылу, мектеп сынып мұғалімін салыстыруға жатады.

Ата-ана түрлерінің келесі жіктелісі анықталды:

Оң бағдарланған: түрлі көзқарас тыңдауға дайын және кейбір затты білмейді, білемін, өзара іс-қимылды, түсіністікті және объективті бағалауға ұмтылады. Икемді түрде қайта құрылды. Олар керемет оптимист болса, олар әзіл сезімінен, оның ішінде өзінің жеке басына қатысты айналдыра алады.

Одақтастар: өндірістік оқыту шеберіне көмек көрсетудің бір түрі. Өнеркәсіптік оқыту шеберінің пікірі олар үшін әрдайым беделді. Өнеркәсіптік оқыту шебері мен басқа ата-аналар арасында жиі «делдал» болып жұмыс істейді. Қарама-қайшылық туындаған жағдайда олар әрдайым өндірістік оқыту шеберінің жағына шығады.

Манипуляторлар: олардың көпшілігі. Олар не істеу керек оларды ынталандыру, әсіресе адамдардың әлсіз жұмыс істейтін, күшті және әлсіз жақтарын зерттеу арқылы басқаларды бақылауға ұмтылады. Егер манипулятор өз мақсатына жете алмаса, онда ол ыңғайсыздықты бастан кешеді.

Күлкілі: табиғатынан скептиктер, олар ешкімге ештеңе қоймайды. Сонымен қатар, кездесу барысында олардың сындарлы өзара әрекеттесуіне кедергі келтірмей, олардың маңыздылығы мен бейтараптығын көрсетеді. Дегенмен, олар кез келген инновацияның, идеяның, ұсыныстың немесе ұстанымның күшін тексере алады.

Диагностикалық құралдарды пайдалана отырып өзара іс-қимыл құрылысының бірінші кезеңдерінде ата-аналармен жұмыс: сауалнама, тақырыптық сауалнамалар, ата-ана қарым-қатынас зерттеуге арналған тестер.

«Кәсіптік білім берудің психологиялық-педагогикалық негіздері» модулі бойынша практикалық (Activity) материалдар

Activity 1 – «Неліктен өндірістік оқыту шебері студенттердің жеке басының психологиялық-педагогикалық сипаттамаларын біледі?» (15 мин.)

Мақсаты: өз кәсіби дамуына өзектілігі мен тақырыптың маңыздылығын түсіну және тәжірибені жақсарту.

1. оқытушы ретінде, жеке студенттің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін жасы мен тұлғаны білім сізге қажеттігі негізгі себептерін жазыңыз (3 мин.).

2 жұп (2 мин.) Сіздің көзқарасты талқылау.

3 Топтағы пікірлеріңізді талқылаңыз (3 минут).

4 Сіздің топтың пікірін сұраңыз (1 минут).

«Не істеу керек, егер ...» тақырыбына арналған жағдайлар.

Өндірістік оқыту шебері, балаларды тәрбиелеу ата-аналар мәселелерін зерттейді. Осы проблемалардың негізінде ата-аналар жиналысына жағдайды талқылау үшін дайындалады.

Мысалы, жағдай: ұзақ туралы, үнсіз, жақындарыңызға кішкентай әңгімені ұлы нәрсе деп санайды. Барлық анықтамаға ата-аналар жауабы жалтақ немесе тіпті жауаптан тыс. Ата-аналар ауырады деп ойлауға бейім, бірақ жасырынатын себептері бар. Бұл жағдайда қалай әрекет ету керек?

Activity 2. «Өндірістік оқыту шебері ретінде өз тәжірибесінің тиімділігіне SWOT-талдау»- өндірістік тәжірибе шебері ретінде практиканың тиімділігіне SWOT-талдауды орындау - **(15-20 мин.)**

Activity 3. Колледж студенттерімен оқу жоспарын жасау (кіші топтардағы жұмыс).

Білім беру іс-шарасының түрін және оның өткізілу формасын анықтаңыз.

Колледж студенттерімен сабақтан тыс іс-шаралар сценарийін жасаңыз.

Әдістемелік ұсыныстар

1. Білім беру іс-шарасының студенттер үшін қызықты болуын ұмытпаңыз!

2. Оқиғаның кәсіби бағытын еске түсіріңіз!

3. Қызығушылық әрдайым белсенділікпен көрінетіндігін ұмытпаңыз, оқушыларыңыз іс-шара кезінде белсенді болсын!

Оқу іс-шарасының соңында студенттер туралы пікірін біліңіз!

5. Білім беру іс-шарасын жоспарлау кезінде кесте түрінде ұсынылған құрылымды қадағалаңыз.

Шараның түрі	Өткізу формасы	Жабдығы	Шара жоспары әрі қысқаша мазмұны	Шара мақсаты
--------------	----------------	---------	----------------------------------	--------------

Модуль 3. Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру және жүргізу әдістемесі

Тақырып 3.1. Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру ерекшеліктері.

Өндірістік оқыту сабақтарының түрлері, типтері, құрылымы.

Сабақ - назарға олардың әрқайсысының ерекшеліктерін ескере отырып тұрақты құрамын студенттер тобы, сондай-ақ оқу мазмұнының арнайы орында жақсы құрылған уақыт өндірістік оқыту шебері (оқыту семинарлары, зертханалар) тікелей оқу-өндірістік іс-оқыту процесінің ұйымдық нысаны болып табылады.

Өндірістік оқыту барысында, сабақтар мақсаттары мен міндеттері туралы, мазмұны оқу үрдісіне орын өзгереді.

Білім беру процесін ұйымдастырудың нысаны әдетте жетекші дидактикалық мақсаттағы түрге бөлінетін ретінде жалпы дидактика сыныптарда: жаңа білім сабақтары ассимиляция; білім мен дағдыларды нығайту және жетілдіру бойынша сабақтар; қайталанатын жалпылама сабақтар және т.б. Сабақтардың түрлері теориялық оқытуға қатысты барлығын жоғарыда ерекшеленді.

Өндірістік оқыту сабақтары дұрысырақ жетекші дидактикалық мақсаттар мен міндеттерді сабақ түрлерінің әрқайсысы үшін бөлу кедергі жасамайды, олардың мазмұн түрлері (сондай-ақ жаттығу), сәйкес жіктеледі. Өнеркәсіптік оқытудың типтік сабақтары: кіріспе; еңбек әдістері мен операцияларды (даму) зерттеу; қарапайым кешенді жұмыстарды орындау туралы; күрделі кешендік жұмыстар; бақылау және сынау жұмыстары.

Кесте

Өндірістік оқыту сабақтарын жіктеу

Сабақ типі	Мазмұн, мақсат сипаты
Кіріспе	Студенттерді мамандықпен таныстыру, алдағы жұмыстардың мазмұны мен мазмұны, оқыту-семинар, семинар сабақ өткізу ережелері мен қауіпсіздігі. Кәсіпорынмен танысу
Еңбек өтілі мен жұмысын зерттеу туралы	Өндірістік оқыту шеберінің нұсқаулық нұсқауларына және түсініктемелеріне сәйкес және оқу-әдістемелік нұсқаулықтың ұсыныстарына сәйкес түрлі комбинацияларда оқылатын операциялардың әдістері мен тәсілдерін орындау үшін бастапқы дағдыларды

	қалыптастыру
Қарапайым күрделі жұмыстарды орындау туралы	Мамандыққа тән жұмыс әдістерін және әдістерін, дағдыларды (күзіреттерді) оқыту семинарлары мен зертханаларда, соның ішінде бұрын зерделенген операцияларды қоса алғанда күшейту және жетілдіру
Кешенді сипаттағы кешенді жұмыстарды орындау туралы	Студенттерді оқыту семинарларына, зертханаларға және өндірістік жағдайларда оқыту кезінде бұрын зерттелген технологиялық операцияларды және жұмыс әдістерін біріктіретін мамандық бойынша типтік оқу жұмысын орындау дағдылары мен дағдыларын қалыптастыру. Кәсіби күзіреттілікті қалыптастыру, тәуелсіздік. Оқушыларды оқу-өндірістік жұмыстарын жоспарлауға, шығармашылықпен айналысуға үйрету.
Тексеру	Студенттердің кәсіби күзіреттілігін жүйелі түрде анықтау

Жақында, сабақтың жаңа типті өзекті қолдану өндірістік оқыту - аралас, шоғырланған (кейде қос деп аталады). Негізгі өзара байланысты материал арнайы пән (арнайы технологиясы) және өндірістік оқыту зерттеу біріктіру болып табылады. Мұндай сабақ жүргізу үшін арнайы білім беру, мұғалімдер мен тренерлердің немесе екеуі де арнайы білім оқытушылары болып табылады.

Сессияның басты мақсаттарына сәйкес олардың жіктелуі ең озық және жалпы нысаны - оқу. Бұл мақсат шебер сабағының мазмұнын таңдау болып табылатын айналасында және қатысты негізгі, өнеркәсіптік жұмыстардың түрлері болып табылады. Ол саны және жаттығулар түрлерін, сыныпта негізгі компоненттерінің Про-ұзақтығын, әдістерін, тәсілдерін және оқу құралдарын таңдау, сондай-ақ студенттердің білім беру және өндірістік қызметін ұйымдастыру нысандарын анықтайды.

Өндірістік оқыту сабағының құрылымы

Сабақтың құрылымы дегенде біз қадамдардың кезектілігін, қызмет процесінің кезеңдерін түсінеміз: оқытушы және студенттер.

1) өндірістік оқыту сабақтарының құрылымында ұйымдық (сыртқы) құрылымды бөлу қажет:

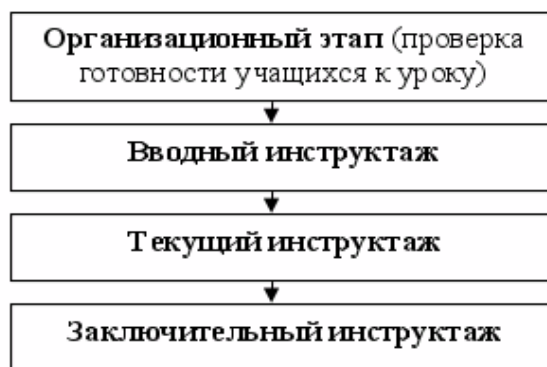
Кіріспе нұсқаулық;

Негізгі бөлігі - студенттердің жаттығулары (өздік жұмысы) және оқытушыларының ағымдағы нұсқауы;

Студенттердің қорытынды нұсқаулары, сонымен қатар дидактикалық құрылымы: мақсатты белгілеу; студенттердің білімін және тәжірибесін өзектендіру; әрекет етудің индикативтік негізін қалыптастыру; әрекет етудің жаңа жолдары; қабылдаудың қабылданған әдістерін қолдану (біріктіру, дамыту, тереңдету);

2) ұйымдық (сыртқы) және дидактикалық құрылымдар өзара байланысты;

3) әр элементтің және ұйымдық-дидактикалық құрылымды өндірістік оқыту шебері және студенттердің қызметі тұрғысынан қарастыру қажет;

Ұйымдастыру кезеңі (оқушылардың сабаққа даярлығын тексеру) Кіріспе нұсқаулық Ағымдағы нұсқаулық Қорытынды нұсқаулық
--

Сабақтың құрылымы өндірістік оқыту технологиясының құрылымын анықтайды.

Ұйымдастыру элементі (сабақтың сырт пішіні)	Сабақтың дидактикалық құрылым элементі	Сабақ элементі құрылым мазмұны
Кіріспе нұсқаулық	Мақсатты орнату	Тақырыпты жариялау және сабақтың мақсатын түсіндіру. Тәрбие жұмысының үлгілері, көрнекі құралдар, бейнефрагмент, слайдтар және т.б.
	Студенттердің білімін және тәжірибесін жаңарту	Бағдарламалық жасақтама материалдары бойынша арнайы пәндер (модульдер) материалдары бойынша студенттерден жауап алу. Бұрын игерілген техникалар мен жұмыс әдістерінің студенттері ...
	Студенттік әрекеттердің бағдарлық негіздерін қалыптастыру	Сабақта алдағы жаттығу сабақтарының әдістемелері, әдістерін, технологиялық дәйектілігін көрсету және түсіндіру. Зерттелген еңбек әрекеттерінің оқушылары сынақтарды орындау, технологияларды дербес анықтау, тапсырмаларды орындау жолдары мен тәсілдері.
Жаттығу негізгі бөлімі студенттің (өздік жұмысы)	Жаңа әрекет жолдарын қалыптастыру (әзірлеу)	Еңбек өтілдерін дамытуға және еңбек қызметін дамытуға студенттерді дайындайды. Оқытушының жеке және ұжымдық нұсқаулары
	Қолданылатын тәсілдердің қолданылуы (шоғырлануы, дамуы)	Еңбек процесін меңгерудегі студенттердің жаттығулары. Технологиялық процестерді басқарудағы студенттердің

		жаттығулары. Жеке және ұжымдық кеңес беру. Өндірістік тәжірибені жинақтау.
Қорытынды нұсқаулық	Қорытындылау	Сабақтың оқу және өндірістік нәтижелерін қорытындылау.

Үлгі

«Шахтинск тау-кен-индустриалдық колледжі» ҚММ

КҮНТІЗБЕЛІК ЖОСПАРЫ

Қуырылған еттен тағам даярлау технологиясы

(сабақ тақырыбы)

Модуль атауы: Ет әрі құстан тағам жасау технологиясы

Дайындаған: Айнагүл Мейірманқызы Сәдуақасова

Өндірістік оқыту шебері

Келісілген: Татьяна Сергеевна Бобровская

КБ бойынша директор орынбасары

«___» _____ 20___ ж.

КҮНТІЗБЕЛІК ЖОСПАР					
Курс:	2	топ:	ОП-16	Сабақ саны	СМ 10.2
Мамандық-біліктілік:	0508000 – Тамақтандыруды ұйымдастыру 050801 2 - Аспаз 050803 2 – Калькулятор				
Модуль атауы:	СМ 10. Ет пен құстан тағам даярлау технологиясы				
Сабақ тақырыбы:	Қуырылған еттен тағам даярлау технологиясы				
Мерзімі:		Ұзақтығы :			6 сағат
Өткізу орны:	1-корпус. Оқу шеберханасы				
Сабақ мақсаты:	Жұмыс орындарын ұйымдастыру, құралдарды, ыдыс-аяқты, құрал-жабдықты пайдаланудағы кәсіби дағдылар мен практикалық дағдыларды қалыптастыру және дамыту.				
Сабақ міндеті:	1. Ет түрлеріне қатысты алғашқы идеяны беріңіз. Еттен жасалған ыдыс-аяқтарды дайындау кезінде операциялардың кезектілігін білу. 2. Талдау бастысы бөледі, қорытынды қорыту және сурет салу үшін қабілетін дамыту өндірістік оқыту сабақтарында оқушылардың психикалық қызметін белсенді ету. 3. Шикізат үнемдеу, студенттердің қабілеті, энергетика, қауіпсіздік ережелеріне сәйкес, жабдықтарды қамқорлықты дамыту				
Күтілетін нәтиже:	Оқу семинарында қауіпсіздік ережелерін біліп, оларды тағам дайындау кезінде қадағалау. Ет тағамдарының түрлері мен ет, ет тағамдары үшін ыдыстардың қызуын білу. Ет тағамдарын пісіруге қабілеттілігі.				
Сабақ типі:	Еңбек тәжірибесі және операцияларды зерттеу үшін сабақ				
Оқу әдістемесі, әдістемелік, педагогикалық әдістер, педагогикалық технологиялар:					
Репродуктивтік.					
Қажетті аспап пен жабдықтар:	Нұсқаулық карта; ыдыс-аяқ пен аспаздық өнімдерге рецепттер жинағы, таратылатын материалдар.				

	Кесу тақтайшалары мен пышақтар «ДК» табақшасы, кастрюльдер, мереке мен басқа жабдықтарға арналған ыдыс, өндірістік үстел.	
Қосымша көздер (әдебиеттер):	Н. И. Ковалев, М. Н. Куткина, В.А.Кравцова «Тағамды даярлау технологиясы» Іскери әдебиет, Омега-Л Москва, 2003	
Оқытушы байланыс ақпараты:		
Аты-жөні, тегі: Сәдуақасова А.М.		Тел.:87051216367 E-mail: aiasadvokasova@mail.ru

Сабақтың жоспар-конспектісі

САБАҚ ЖОСПАР КОНСПЕКТІСІ				
Сабақ барысы	Уақыт (минут)	Оқытушы әрекеті	Тыңдаушы әрекеті	Оқу қоры мен материал
<i>Вводный инструктаж</i>				
1. Ұйымдастыру сатысы	3	Студенттерді тестілеу Көріністі тексеру		
2. Ұй тапсырмасын тексеру	5	Тестік сұрақтарды орындау. Ұй тапсырмаларын ауызша сұрау. Сабақтың тақырыбы және сабақтың мақсаты	Сұрақтарға ауызша жауаптар. Тестік сұрақтардың жазбаша шешімі.	Тест сұрақтары
3. Студенттерді негізгі кезеңде жұмысқа дайындау	2	Жаңа материалды түсіндіру: 1. Ет цехындағы қауіпсіздік ережелерін оқу. 2. Ыстық цехта жұмыс ұйымдастыруды зерттеу. 3. Ет өнімдерінің механикалық және термиялық өңдеулерін зерттеу. 4. Ет пен ет тағамдарының түрлерін зерттеу.		Тақта
4. Жаңа білім мен қызметтің әдістерін қалыптастыру	35	Жаңа материалдарды бекіту.	Алынған материалды жазу.	Оқу әдебиеті
5. Зерттелген материалды түсінуді бастапқы тексеру		Жаңа тақырып бойынша сауалнама. Ет тағамдарының түрлерін көрсету. Ыдыс-аяқтың режимімен және сөрелерде сақтау.	Студенттердің ауызша жауаптары	Кесте

<i>Ағымдық нұсқаулық</i>				
6. Жаңа білімдер мен қызмет әдістерін шоғырландыру	5 час.	Жұмыс орындарын ұйымдастырудағы көмек.	Жұмыс орындарын ұйымдастыру Еттен жасалған ыдыс-аяқтарды дайындау кезінде қосымша өнімдерді механикалық және термиялық өңдеу кезінде жаттығулар өткізу.	Кесу тақтайшалары мен пышақтар «MS», науа, кастрөлдер, жапырақтары мен басқа да жабдықтар үшін ыдыс-аяқ, өндірістік үстел
7. Білім мен білім беру әдістерін қолдану		Мақсатты саралау Сәйкестікті бақылау, еңбек жұмысының дұрыстығын анықтау	Жұмыс орындарын ұйымдастыру Еттен жасалған ыдыс-аяқтарды дайындау кезінде қосымша өнімдерді механикалық және термиялық өңдеу кезінде жаттығулар өткізу.	Кесу тақтайшалары мен пышақтар «MS», науа, кастрөлдер, жапырақтары мен басқа да жабдықтар үшін ыдыс-аяқ, өндірістік үстел
8. Менеджменттің білімі мен жұмыс әдістерін бақылау және өзін-өзі бақылау			Білім сапасын бақылау.	
		Студенттер жұмысын қабылдау	Дайын жұмыстарды жеткізу	
<i>Қорытынды нұсқаулық</i>				
9. Білім мен білім беру әдістерін түзету	15 мин	Іс-әрекеттің индикативтік негізін түсінуде кемшіліктерді анықтау және қателерді түзету	Өзара көмекті ұйымдастыру	
10. Үй жұмысы туралы хабардар ету		Зерттелген материалды қорғау		
11. Сабақты қорытындылау және рефлексия		Қателерді талдау	Жұмыс орнын жинау	

Тақырып 3.2. Өндірістік оқыту сабағында білім алушылардың қызметін ұйымдастыру нысандары

Өндірістік оқыту шебері алдында сабақтың әр кезеңінде білім беру қызметін ұйымдастырудың формаларын таңдау мәселесі туындады. Көбінесе бұл таңдау студенттердің қызметін ұйымдастырудың алдын-ала және жеке түрлерімен шектеледі.

Кәсіптік оқыту нысаны - білім беру процесін ұйымдастыру жолы, шебердің тарапынан осы қызметтің басқару, сондай-ақ оның құрылымы, мазмұны, әдістері мен оқу-әдістемелік құралдар; студенттердің оқу және өндірістік қызметінің сипатын анықтайды.

Оқыту және бригада шеберлерінің жұмысын ұйымдастыру - студенттерге алдыңғы топтың, жеке, бригаданың (топ жетекшісі), шебер ұйымдастыру нысандары; шеберхана; оқытушысы, өнеркәсіптік еңбек.

Оқушылардың оқу-өндірістік қызметінің нысандарының сипаттамасы

Педагогикалық әрекет сипаты	Қолдану аясы
Фронталдық форма	
Шебер бірден барлық топпен жұмыс істейді. Барлық оқушы үшін білім беру мақсаты кең таралған, студенттер тыңдауға және қарауға тиіс. Бұл жағдайда шебер «орташа» оқушыға бағытталған	1. Кіріспе нұсқаулық кезінде, таныс емес материал алғаш рет түсіндірілгенде қолданылады. 2. Ағымдағы нұсқаулық кезінде, көптеген адам бірдей қателіктер жібергенде, шебер жұмысын тоқтатып, барлық адам үшін қайталама нұсқаулық өткізеді. 3. Қорытынды нұсқаулық кезінде тұтас алғанда топтың жұмысы және жеке оқушылар бағаланады
Жеке форма	
Әрқайсысы дербес жұмыс жасайды, олардың әрқайсысы өз жұмыс орнында. Студенттерге арналған тапсырмалар бірдей немесе әртүрлі болуы мүмкін	1. Кіріспе нұсқаулық кезінде жазбаша сауалнама жүргізілгенде. 2. Тәжірибелік жұмыс барысында, барлық жұмыс орындарында өз міндеттерін орындаған кезде қолданылады
Жұп форма	
Шебер екі жұпты жұмысты ұйымдастырады: «күшті» және «әлсіз» немесе қосылып қол жеткізуге тең (оқытушы-студент). Оқытушы жеке тапсырманы жүргізеді	1. Кіріспе нұсқаулық кезінде, алдағы практикалық жұмыс өте маңызды болғанда, ерлі-зайыптылар алдағы міндеттерді талқылайды. 2. Тәжірибелік жұмыс барысында өзара бақылауды және өзара көмек көрсетуді ұйымдастыруға болады. 3. Қорытынды нұсқаулық кезінде студенттердің жұмысын өзара бағалауды ұйымдастыруға болады. Тәуелсіз практикалық жұмыс барысында студенттер кеңесшілердің, сапа бақылаушысы рөлін атқарады, көмектеседі, нұсқаулықтар мен өндірістік іс-шараларды ұйымдастыруға шеберге көмектеседі
Жеке-рөлдік форма	

Шебер өз міндетінің бөлігін студенттерге жүктейді	Оқу және өндіріс процесінде студенттер кеңес берушінің рөлін орындайды, сапа инспекторына көмектеседі
Ұжымдық (бригада, звено, команда және т.т.) форма	
Мақсат тек команда мүшелеріне (бригада, топ) ғана тән. Бірақ осы бригададағы тапсырмалар әртүрлі болуы мүмкін, өйткені еңбек пен ынтымақтастықты бөлуге болады. Мұндай ұжымдарда өзара жауапкершілік пен тәуелділік қатынастары бар. Осылайша, басқарудың бір бөлігі (жетекшінің жетекшілік рөлі болып қала береді) оқу және өндірістік команда мүшелерімен (бригада, буын) бірге	1. Кіріспе нұсқаулық кезінде, ұйымдастырылған сілтемелер, проблемаларды талқылау, шешімдерді табу үшін ойын топтары болуы мүмкін. 2. Тәжірибелік жұмыс барысында болуы мүмкін, тұрақты немесе уақытша топтар ұйымдастырылған, ынтымақтастықты немесе еңбек бөлуді талап ететін жұмыстарды орындауға арналған сілтемелер ұйымдастырылған. 3. Соңғы нұсқаулық кезінде жұмыс күнінің соңында командалар білімдер мен дағдыларды бағалайтын немесе студенттің жұмысындағы қателіктердің себебін анықтау бойынша пікірталас ұйымдастырылуы мүмкін

Өнеркәсіптік оқыту сабақтарының арнайы формалары және оларды жүргізудің әдістемелік ерекшеліктері

Өнеркәсіптік оқыту практикасында тәжірибелік сабақтарда, зертханалық және тәжірибелік жұмыста іскерлік ойындар, экскурсия және т.б. жаттығулар енгізілуі мүмкін.

Тренажерлар бойынша жұмыс жаттығу түрінде жүзеге асырылады және келесі мақсаттарға қол жеткізуге арналған:

- іс-әрекеттің дәлдігі мен сенімділігіне қол жеткізу үшін бастапқы дағдыларды қалыптастыру (негізінен моториканы дамыту);
- кәсіби қызметтің алгоритмдерін дамыту;
- күрделі жабдықта жұмыс істеу үшін алдын-ала дайындық.

Зертханалық және тәжірибелік жұмыстар оқу жоспарының салыстырмалы түрде күрделі бөлімдерінде жүргізіледі. Олар эксперимент нәтижелерін жүйелеу, түрлі шаблон және технологиялық байланыс өзін-өзі бақылау және талдау арқылы оқыту теориялық және өндірістік оқытудың арасындағы байланысты белгілеу маңызды рөлі ойнайды. Зертханалық-практикалық жұмыс:

- аспаптар мен аспаптарды пайдалану әдістерін зерттеу;
- машиналар компоненттері мен механизмдерінің өзара әрекеттесуін, аспаптың сипаттамасы және құралдарды, аппараттарды және т.б. бақылау және талдау;
- ақаулықтардың алдын алу, жабдықтарды түзету;
- материалдық қасиеттерін, бетінің кедір-бұдырын бағалау, кесетін құралдардың геометриясы және т.б. анықтау;

Зертханалық және практикалық жұмыстарға жазылған нұсқаулар:

- кіріспе бөлік (жұмыстың тақырыбы мен мақсаты, қажетті ақпараттық-теориялық блок, пайдаланылған жабдықты, құралдарды беру);
- жұмыстың мазмұнын және оны жүзеге асыру жөніндегі іс-қимылдардың мазмұнын түсіндіру;
- нәтижелерді қалыптастыру бойынша ұсынымдар.

Қажет болған жағдайда жұмыс қауіпсіз жұмыс әдістерін сақтау туралы ескертулерді қамтуы тиіс.

Зертханалық және практикалық жұмыстар (барлық студент бір жұмысты орындау кезінде) бұл жүзеге асырылуы мүмкін немесе шеберханалар түрінде (жұмыс жылжымалы

негізде 2-3 адам бірлігінде жасалса базалық материал зерттеу жүргізуге мүмкіндік бермейді).

Зертханалық-практикалық жұмыс тікелей жаңа материалды (осы жағдайда олар сабақтың бір бөлігі) зерттеу барысында немесе тақырыптың тиісті бөлігін оқып-үйрену арқылы жүзеге асырылуы мүмкін. Зертханалық-практикалық жұмысты орындаудың уақыты мен орындылығы туралы шешімді өндірістік оқыту шебері қабылдайды.

Іскерлік (білім беру) ойындарын өткізу - нақты жағдайды максималдық түрде модельдеу жағдайында нақты өндірістік міндеттерді шешу кезінде бірлескен қызметте топтық оқытудың белсенді әдістерінің бірі. Кіріс деректер және (ойын барысында) кіріс ауызша және жазбаша берілуі мүмкін, бұл түрінде аспаптар жоғары тиімділігінің арқасында кең таралған.

Іскерлік ойын мақсаты әртүрлі болуы мүмкін - жаңа технологиялар идеяларды генерациялау процесі ауытқуларымен әртүрлі заттай атқарушы қызметінің сипатын айқындау. Шебер бизнес-ойындардың нәтижесі ретінде қол жеткізуге болатын мақсаттар мен міндеттер қою туралы ойлану керек. Табысқа жету үшін ойынның уақытын анықтау маңызды (егер оқушылар үшін «білім қоры» жеткілікті болса), дұрыс көңіл-күй қалыптастырады.

Ойындар бизнес әдістемесі өте маңызды болып табылады қамтамасыз ету үшін, белгілі бір шарттарды сақталуын талап етеді: - студенттер (қаншалықты біртүрлі көрінуі мүмкін, тыйым, бас тарту, барлық қатысушы тең құқықтарға ие номинациясы сатысында, идеялар) ойын негізгі ережелерін білуі тиіс;

- ойын алдын-ала дайындалған сценарийге сәйкес жүргізілуі тиіс;

- командадағы рөлдер алдын-ала бөлінуі тиіс;

- ойынның басталуына алдын-ала дайын болу керек, ал жағдайға кіру біртіндеп болуы керек.

Өндіріс жағдайында студенттерді оқыту үшін білікті жұмысшылар құрамында студенттік командалардың құрамында, білікті жұмысшыларға жеке оқушыларды қосқанда оқыту ұйымдастырылады. Кәсіпорындарға экскурсия, оқу-әдістемелік материал, машиналар қамтамасыз ету үшін оқыту және нұсқаулық технологиялар карталары, өзін-өзі дамыту үрдісі, зерттеу сызбасы, нұсқаулық пен ереже, жабдықтарды қайталау тиімді. Оқушылардың негізгі мақсаты - үй тапсырмасын істеу.

Тақырып 3.3 Өндірістің оқыту әдістері мен олардың жіктелуі

Әдіс (грек сөзінен сөзбе-сөз *metodos*- жолы түскен нәрсе) тәсілі белгілі бір жолы реттелген қызметпен мақсатқа жету жолы болып табылады. Әдісін үйрену оқу процесінде білім беру, оқыту және дамыту проблемаларын шешуге бағытталған оқытушы мен оқушының реттелген өзара байланысты қызметінің әдісі болып табылады.

Төмендегідей өндірістік оқыту әдістері жіктеуге болады: перцептивті оқыту әдістері (ақпараттық және білім беру), анықталған көзі сипаты, яғни. мұғалім (дәріс, әңгіме, түсіндіру, әңгімелесу), немесе білім беру фильм ұсынылған ретінде, немесе өзін-өзі зерттеу негізінде - оқулықтар, оқу құралы, оқу бағдарламаларын оқып дайын түрінде білім ақпаратты алуға болатын әдістері жатады.

Көрнекі демонстрациялық - көрнекі құралдарды көрсету, еңбекке қабылдау және операцияларды көрсету.

Жаттығу әдісі студенттердің белгілі бір іс-әрекеттерін саналы жақсарту мақсатында қайта қайталау болып табылады.

Студенттер тәуелсіздігінің және қызметтің әдістері (өзін-өзі бақылау, оқу-өндірістік шара, өндіру және техникалық міндеттерді, зертханалық және практикалық жұмыстар шешімі, үй тапсырмасы).

Тестілеу білім мен дағдыларды әдістері - практикалық тапсырмаларды тексеру ауызша және жазбаша сауалнама, орындау және талдау, біліктілік сынақ жұмыстары.

Төмендегі кестеде шеберлер жиі таңдаған оқыту әдісі көрсетілген.

Оқу әдістерінің өзара әрекеттестігі және оқу сессиясының міндеттері

Негізгі міндеттер	Оқытудың ықтимал әдістері
1. Ұйымдастырушылық кезең	
Болашақ студенттерге арналған психологиялық-педагогикалық түзету	Педагогикалық байқау, әңгіме
Сыртқы түрі мен қатысуын тексеру	Бекіту, баға беру, талдау, сұраныс, мақтау
2. Кіріспе нұсқаулық кезеңі	
Болашақтағы қызмет үшін мотивация	Хабарлама, түсіндірме, бейнелеу, дайын өнімдерді көрсету
Алдағы білім беру және өндірістік қызметті түсіну үшін қажетті негізгі білімді жаңарту, нақты еңбек проблемасын шешу	Ауызша сұрау, жазбаша сұхбат, әңгіме, өндірістік (проблемалық) жағдайды талдау, ойын технологиясының элементтері
Алдағы қызметтің индикативтік негізін қалыптастыру	Түсіндіру, еңбек өтілінің шебері, түсіндірме, әңгіме (проблема), білім беруді қадағалау
Жаңа білімдерді, дағдыларды шоғырландыру	Оқу жаттығулары, түсіндірме, сауалнама
Еңбекті қорғау талаптары туралы білімді қалыптастыру (қауіпсіз жұмыс әдістеріне)	Өндірістік қызметтің нәтижелерін көрсету, түсіндіру, әңгімелесу, жаттығулар, бағалау, талдау, болжау
3. Студенттердің тәуелсіз практикалық жұмысының кезеңі. Шебердің ағымдағы нұсқаулары	
Дағдыларды игеру; дағдыларды үйрету Мақсатты аралаулары	Еңбек шараларын, жұмыстарды, кешенді практикалық жұмыстарды әзірлеу бойынша жаттығулар
жұмыс орнының ұйымдастырылуын тексеру және қауіпсіз еңбек жағдайларын сақтау, жұмыстың дұрыстығын тексеру, қажет болған жағдайда жеке (алдын-ала) нұсқаулық	Студенттердің қиындықтары мен жетістіктерін байқау, әңгімелесу, түсіндіру, жеке немесе фронтальды көрсету, оқыту және өндірістік қызметті талдау және бағалау
Негізгі міндеттер	Оқудың ықтимал әдістері
4. Қорытынды нұсқаулық кезеңі	
Күннің жұмысын қорытындылау; оқыту және өндірістік қызметті талдау және көрсету	Талқылау, құндылық туралы пікірлер, белгілермен байланыс, түсініктеме, оқу нәтижелерін талдау

Өнеркәсіптік оқыту сабақтарының әр кезеңіне арналған оқыту әдістерін таңдаған кезде оларға қойылатын бірқатар талапты басшылыққа алуы керек.

Тандалған әдістер:

- Болашақ кәсіби біліктілігін қалыптастыруға және болашақ кәсіби қызметкердің (маманның) болашақтағы кәсіби қасиеттерін қалыптастыруға жәрдемдесу;
- танымдық белсенділікті, студенттерді, шығармашылық қабілеттерін дамыту;
- студенттердің оқу үрдісіне және олардың қызметіне жоғары деңгейде қызығушылығын жоғарылату үшін әртүрлі болу;
- студенттердің еңбек өтілдері, жұмыстарды, кешенді жұмыстарды табысты меңгеруін қамтамасыз ету;

- өзіндік жұмыс дағдыларын дамытуға, өзін-өзі бақылау дағдыларына және өзін-өзі талдауына ықпал ету;

- тәжірибелік сабақтардың теориялық тұрғыдан органикалық байланысын қамтамасыз ету.

Осылайша, оқыту әдістерін таңдау магистрдің педагогикалық зерттеулерге дайындығына байланысты, оның мақсаты оқытудың тиімділігін арттыру.

Өндірістік оқытудың белсенді әдістері

Оларға мыналар жатады: бизнес (өндірістік) ойын-анықтамасы, ақауларды өңдеу (құрастыру, машиналық операция) және олардың сипаттамасы туралы, машинаның сипаттамалары; ауызша, жазбаша немесе құралдар көрсете берген қалыпты процесінде ауытқу түрлі іс-шара еңбек жағдайын сипаттағы анықтау; іс-шаралар жоспары және жұмысқа алу рөлін талқылау; машина, құралдың жұмысында ақауларды анықтау;

Іздеу (эвристикалық) әңгіме, өндірістік және инженерлік мәселелерді шешу барысында тәжірибе: есептеу өңдеу режимдері, орнату, реттеу; СНС машиналары үшін бақылау бағдарламаларын әзірлеу және реттеу; каталогтарда, кестелерде, диаграммаларда қажетті мәліметтерді табу; режимі анықтау параметрлері және тұйықталу кинематикалық машиналар мен механизмдерді пайдалана отырып, жүзеге асыратын оқу-әдістемелік өндірістік жұмысы;

Шығармашылық сипаттағы тағайындау - сапасы мен өнімділігін арттыру құрылғыларды жобалау; өңдеудің, түзетудің, құрастырудың технологиялық үдерістерін дербес дамыту; уақытты, материалдарды, энергияны үнемдеуге арналған ұсыныстар әзірлеу.

Іздеу талдау белсенді студенттер (өнімді) іс-шаралар жаңа жұмыс әдістерін ерекшеліктері; картада тапсырмаларды орындау (егжей-тегжейлі нұсқауларсыз); технологиялық дәйектілікті және тапсырманың режимдерін тәуелсіз анықтау; тренажерлар бойынша өзіндік жұмыс.

Нұсқау (технологиялық) карточкасын жасау;

Техникалық құжаттармен және әдебиеттермен жұмыс.

Еңбек жұмыстарының нәтижелерін көрсететін демонстрация.

Көрнекі құралдарды көрсету.

Бейне-фильмдер пайдалану, оқытуды ұйымдастыру бойынша ИКТ-технологияларды пайдалану; студенттерді тәуелсіз бақылау.

Шебер, кәсіптік оқытуды ұйымдастыру, білім беру пайдалану оқу процесін нақты алгоритмі (және т.б. құрылымы, мазмұны, негізгі элементтерінің тізбегі, олардың қарым-қатынасы), технология.

Типтік оқу технологиясы өндірістік оқыту: кәсіптік оқыту технологиясы тобын ұйымдастыру, технология қолдану құжаттар жазбаша нұсқаулық (нұсқаулық-бағыттар), белсенді оқыту әдістерін (эвристикалық әңгіме, проблемалық-бағдарланған оқыту) қолдану технологиясы.

Технологиялық топ (байланыс) өндірістік оқытуды ұйымдастыру

Оқу шеберханаларында өндірістік оқытуды ұйымдастыру тобы (сілтеме) практикадан өтеді, әдетте, студенттер мамандық негіздерін меңгергеннен кейін - еңбекке қабылдау және операция жасау, белгілі бір тәжірибені жинақтау, яғни. кешенді сипаттағы жұмыстарды орындау барысына көшеді.

Студенттік топтардың сандық құрамы (сілтемелер) көбінесе мамандық бойынша жұмыс мазмұнын ерекшелігіне байланысты. Трактор жүргізушісін дайындау - ауылшаруашылық инженері, топ 5-6 адамның сандық құрамымен және 2-3 адамнан тұратын топқа бөлінеді.

Топ (жұмыспен қамту) жұмысын ұйымдастыру өнімділігі мен сапасын арттыруға, студенттерге өзара көмек көрсету және ұжымдық шығармашылық қызметтің мүмкіндіктерін кеңейтуге әсер етеді.

Жазбаша нұсқаулықты қолдану технологиясы

Өндірістік оқыту практикалық сабақтарда студенттердің жазбаша нұсқауларының типтері сипатталады:

нұсқаулық карточкалары - еңбекке қабылдаудың, әдістердің, операциялардың, жұмыстың түрлерін меңгеру мен өңдеуде қолданылады;

оқу-технологиялық және технологиялық карталар - еңбек процестерін меңгеруде, күрделі табиғатта оқу және өндірістік жұмыстарды орындау кезінде қолданылады.

Үлгі

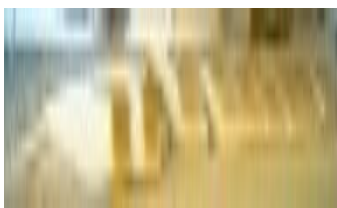
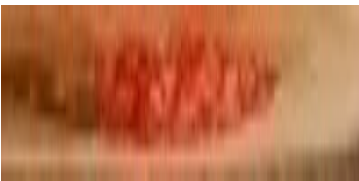
Технологиялық карта

«Пикантный» тісбасарын даярлаудың негізгі рәмізі

Ингредиенттер:

- Батон – 20 г
- Сосиски, не шұжық – 20 г
- Қызанақ – 18 г
- Сыр – 20 г
- Сарымсақ – 2 г
- Үгілген бұрыш – 1 г
- Майонез – 15 г
- Шөп – 3 г

Даярлау тәсілі

№	Тағам атауы	Даярлау реті	Ыдыс пен аспап
1	Батон 	Қалыңдығы 1 - 1,5 см кесектерге кесіңіз	Бөлу табағы, пышақ
2	 Сосиски, не шұжық	Сосиска немесе шұжықтар текшелерге немесе сабан секілді бөлінеді.	Бөлу табағы, пышақ, ыдыс
3	 қызанақ	Қызанақты жуып, текшелерге кесіңіз.	Бөлу табағы, пышақ, ыдыс
4	Сыр 	Үлкен майдалауышқа ірімшікті сорғызыңыз.	үккіш, пышақ, ыдыс

5	 Чеснок	Сарымсақ баспақпен үгітіледі.	Ыдыс, үккіш, сарымсақ үккіш
6	 Шөп	Шөптің ұсақтап турау керек	Бөлу табағы, пышақ, ыдыс
7		Сосиска, қызанақ, сырамсақ, сыр мен шөпті араластырып, майонез, тұз қосып араластыру қажет	Терең ыдыс, қалақша
8		Тіскебасардлы 180 градус температурада 10-15 минут бұқтырады	Меш
Дайын тіскебасарды кішкене табаққа салып, салат, жасыл безендіріңіз.			

ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ КАРТА

Алма әрі тәтті бұрыш қосылған көкніс салатын даярлау негізгі мәзірі

Ингредиенттер:

алма – 29 г

қызанақ – 29 г

тұздалған қияр – 31 г

пияз – 18 г

тәтті бұрыш – 27 г

сарымсақ – 3 г

майонез – 20 г

шөп – 3 г

Даярлау тәсілі:

№	Тағам атауы	Даярлау реті	Ыдыс пен аспап
1	 алма	Алманың қабығын аршып тілімдеп турау керек	Турайтын табақ, пышақ, ыдыс

2	тұздалған қияр 	Қиындың сыртын аршып тілімдеп турау керек	Турайтын табақ, пышақ, ыдыс
3	қызанақ 	Қызанақты жуыа тілімдеп турау керек	Турайтын табақ, пышақ, ыдыс
4	пияз 	Пиязды аршып, жартылай етіп кесу керек	Турайтын табақ, пышақ, ыдыс
5	тәтті бұрыш 	Жуып сабанша ретінде турау керек	Турайтын табақ, пышақ, ыдыс
6	сарымсақ 	Сарымсақты ұсатамыз	Турайтын табақ, пышақ, ыдыс
7		Даяр болған компоненттерді қосамыз, майонез салып араластырамыз. Берер кезде салатты шөппен әсемдейміз	Терең дыс, қалақша

Картоп қосылған қой етінен қуырдақ

Атауы	Брутто, г.	Нетто, г.
Картоп қосылған қой етінен қуырдақ	300	300
Картоп қосылған қой етінен қуырдақ үшін (100 гр) қажеті		
Қой жұмсақ еті	750	700
Картоп	400	350
Қызанақ	600	350
Аскөк	50	45
Лимон шырыны	30	10
Лимон қабығы	10	10
Пекорино не пармезан үгітілген	35	30
Қытырлақ нан	30	30
Сарымсақ	12	10
Сары май	20	20
Зәйтүн майы	20	20
Тұз	6	6
Бұрыш	3	3
Әсемдеу үшін		
Аскөк	5	4
Лимон	12	10
1 порцияға шығатыны	300 г.	

Дайындық және жасау технологиясы:

Қуыру үшін: 1. Қой етін жуыңыз, кесіп лимон шырынын себіңіз және бөлектеп қойыңыз.

2. Қалыңдығы 5 мм болатын картопты кесіңіз.

3. Қызған суға 1 минутқа қызанақты салыңыз және қабығын алыңыз. Томаттарды кесіп тастаңыз, тұқымдарды алып тастаңыз.

4. Табаға зәйтүн майын жартысын құйып, картоп тілімдерін салып қуырыңыз. Қызанақты картопқа салыңыз. Тұз және бұрыш. Пешті 175 градусқа дейін қыздырыңыз.

5. Аскөк және сарымсақты майдалап турап нанның жұмсағы араластырып лимон қабығын үгітіңіз. Қалған зәйтүн майымен 2/3 қоспасы, үгітілген ірімшікті қосып шетке орнатыңыз.

6. Ет, тұз және бұрыш, сарымсақ және ақжелкен қоспасын араластырыңыз. Томат қосып, пешке 1 сағатқа қойыңыз.

10 минут пісіресіз. Пісіру уақыты аяқталмай тұрып, үгітілген ірімшік қоспасымен майлап, сары май салыңыз. Дайын болғанға дейін қуырыңыз.

8. Жылы болған кезде ақжелкен сабақтарымен және лимонмен безендіріңіз. (Қуырылған тағам 1 күн сақталады)

Тақырып 3.4. Сабақты өткізуге қойылатын талаптар

Сабақтың тиімділігіне арналған формула екі құрамдас бөлікті қамтиды: дайындықтың мұқиятлығы және мінез-құлықты меңгеру. Өндірістік оқытудың жоғары ұйымдастырылуы:

Сабақтың жоспарының болуы;

- оқушылардың ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, өндірістік оқытудың әр сабағының мақсаттары мен міндеттерін анық айқындау;

- инновациялық технологияларды пайдалану;

- жедел (кері) байланыс, тиімді басқару және басқаруды қамтамасыз ету;

- практикалық бағыттағы тәсіл;
- ғылымның соңғы жетістіктерінің, оқу-жаттығу сессиясын жобалау мен жүзеге асырудағы озық педагогикалық тәжірибенің қолданылуы;
- студенттерді материал мен тұсаукесер, көрнекі құрал және анықтамалық әдебиеттермен қамтамасыз ету;
- барлық студентті өндірістік тапсырмалармен тиімді және толық қамту;
- білім беру және өндірістік міндеттерді орындау үшін барлық студенттің мақсатты және тәртіптік жұмысы;
- әр студенттің жұмысын тұрақты бақылауда ұстау;
- дұрыс технологиялық үдеріс барлық жағдай және қауіпсіз пайдалануына мінсіз сәйкес келеді.

Кәсіптік оқытудағы заманауи сабаққа қойылатын талаптар

НӘТИЖЕЛІЛІК - студенттердің сабақ мақсаттарына жетуі; терең және басқа білім мен дағдыларды игеру, тәжірибеде табысты қолдану.				
СТУДЕНТТЕРДІҢ КОГНИТИВТІК ҚЫЗМЕТІНІҢ ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙІ - зерттелетін материалды табиғатын түсіну және тиімді білім мен дағдыларды меңгеру ұмтылу; когнитивті және практикалық мәселелерді өз бетімен шешу жолдарын іздестіру.	ЗАМАНАУИ САБАҚҚА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР			СТУДЕНТТЕРДІҢ КОГНИТИВТІ ҚАБІЛЕТТЕРІН ЖӘНЕ ЖАСАМПАЗ КҮШТЕРІН ДАМУ - ұтымды ойлау жолымен меңгеру; әр алуан білім беру және өндірістік жағдайларда өзіндік шешім қабылдаудың дағдыларын қалыптастыру.
ТАНЫМДЫҚ ҚЫЗМЕТТЕГІ СТУДЕНТТЕРДІҢ ТӘУЕЛСІЗДІГІ - дағдыларды, оқу іс-әрекеті білім саналы меңгеруін қамтамасыз ету; білім мен дағдыларды өз бетімен сатып алу, тереңдету және толықтыру дағдыларын дамыту.				БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ МӘДЕНИЕТІНІҢ ЖАЛПЫ ДЕҢГЕЙІ - ұтымды жоспарлау, студенттердің қызметін ұйымдастыру, өзін-өзі бақылау; кітаптармен, оқу құралдарымен, ОТҚ-мен, құралдармен, құжаттармен жұмыс істеу дағдыларын игеру.
ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙДЕ ӨТКІЗГЕН ЖӘНЕ ЖҮЙЕЛІ - олардың оқу-әдістемелік функциялары мен мүмкіндіктеріне сай әртүрлі нысаны, әдістері мен құралдарын аралас қолдану; оның мазмұнын, мақсаттары мен міндеттерін, оқу үрдісінің логикасын, оқу үдерісіндегі орынды, жағдайды ескере отырып, сабақтың ұтымды құрылымын игеру.				ОҚЫТУ ПРОЦЕСІНІҢ ЖЕКЕ ҚҰРАМЫ - әрбір студенттің қызметіне қойылатын талаптар оның мүмкіндіктеріне сәйкес келетін жағдайларды жасау; оқу үрдісін ұйымдастыру әрбір студенттің білім беру міндеттерін өз бетімен шешуге ұмтылуына мүмкіндік береді.

Кәсіптік оқыту сабағына арналған әдістемелік талаптар

Оқу семинарлары мен өндіріс жағдайында сабақ өнеркәсіптік оқытуды ұйымдастырудың негізгі нысаны болып табылады. Сабаққа дайындық кезінде оқытушы оқыту сапасын жақсартатын келесі талаптарды қарастыруы керек:

- 1) сабақты кешенді әдістемелік қамтамасыз ету;
- 2) сабақтың Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттың, стандартты бағдарламаның, пәннің (модуль) жұмыс бағдарламасының талаптарына сәйкестігі;

- 3) типтік, сабақтың түрі, күрделі дидактикалық мақсаттар, өндірістік оқыту сабақтарының құрылымы;
- 4) құрылымдық кезеңдер мен құрылымдық элементтерді таңдаудың орындылығы;
- 5) оқытуды ұйымдастыру нысандарын анықтау;
- 6) санитарлық-гигиеналық еңбек жағдайларын және туберкулез қағидаларын сақтау;
- 7) дидактикалық материалдарды таңдау;
- 8) осы сабақтың алдыңғы және кейінгі өндірістік сабақ және теориялық дайындық сабақтарына қосылуын қамтамасыз ету;
- 9) оқытудың оңтайлы әдістері мен тәсілдерін қолдану;
- 10) айналып өтудің мақсаттарын ескере отырып, жеке және ұжымдық ағымдық нұсқаулықтың әдістерін және әдістерін таңдау;
- 11) білімді, дағдыларды, еңбек әдеттерін бақылаудың әртүрлі түрлері мен тәсілдерін анықтау;
- 12) оқып жатқан мамандыққа өндірістік оқыту және танымдық қызығушылық танытқан студенттер үшін оңтайлы себептер қалыптастыру;
- 13) сабақта студенттердің кәсіби білімдерін, еңбек әдістерін қалыптастыру;
- 14) кәсіптік білімді, дағдыларды қайталау және біріктіру жүйесін дамыту;
- 15) үй тапсырмаларын түсіндіру;
- 16) педагогикалық әдепті, сөйлеу мәдениетін, сабақта шешімдер қабылдау жылдамдығын меңгеру.

Оқу орындарының жұмысына дайындық

1. Әр жұмыс орнында кез келген мүмкіндігі орындық студенттер демалыс және процесінде белгілі бір операцияларды өндіру үшін пайдалануға болады (баспалдақтар, жылжымалы, қалыптасқан), жабдықталған болуы тиіс болдырмау етіп жұмыс орны ұйымдастырылуы тиіс.
2. Шкафтар, жәшіктер, сөрелер немесе құралдар, көзілдірік сызбаларды сақтау үшін аспаптық стеллаждар: жұмыс станцияларына арнайы құрылғылармен жабдықталған болуы тиіс. Сақталған жұмыс бөлшектерін, құралдарды және т.б. сөренің жұмыс аймағынан тыс жерлерге созылмауы керек.
3. Қызметкерлердің кек алуына және жолдарға материалдарды, бланкілерді, бөлшектерді және қалдықтарды тосқауыл қоюға тыйым салынады.
4. Оқу орындарының көшбасшылары, семинарлардың жетекшілері, магистранттар міндетті:
 - а) студенттерге жұмыс құралымен қамтамасыз ету;
 - б) құралды дұрыс қайрайтынына көз жеткізіңіз,
 - в) еңбекке қабылдаудың дұрыс орындалуын қадағалау.
5. Құрал арнайы аспаптық жәшіктерде, шкафтарда, жабдықтың жанындағы үстелдерде немесе кестенің ішінде болуы керек.
6. Осьтерінің арасында кем дегенде 1 м қашықтықта орнатылады, орындықта ені кем дегенде 0,75 м болуы тиіс. Студенттерді ұшатын фрагменттерден қорғау үшін кемінде 1 м биіктікте қалқандар (3 мм аспайтын тормен) орнатылуы керек.
7. Он бір әмбебап үстел - 96 - аралас сабақ үшін пайдаланылатын орындықтар. Түсірген 45* фрагменттері, және көлденең қамтамасыз құрылғыны, өлшеу салмалы қорғаныш беті болуы. Шапшаң бос орындардың сенімді бекітілуін қамтамасыз етуі керек.
8. Балғаның дөңес беті бар, тегіс, несбит инесінің, тесік, сызаттар жоқ, мықты тұтқасы болуы тиіс.
9. Балға, түймелері қатты және тұтқыр ағаштан жасалған (емен, қайың). Тұтқалар сопақ болу керек, соңында қалыңдатқышпен, сызаттарсыз, қылшықтарсыз, тораптарсыз. файлдар, қашаулар, ара, бұрауыш және т.б.
10. Он тірек мықтап отырғызылған кезде металл сақиналары арқылы күшейтілетін, алдын-ала өңдеулуі мүмкін. Тұтқалардың ұзындығы аспаптың өлшемдеріне сәйкес келуі

керек. Жоғарыда келтірілген құралдармен тұтқаларсыз немесе дұрыс емес тұтқалармен жұмыс жасауға тыйым салынады.

11. Автоматериалдармен жұмыс істеген кезде қорғаныс резеңке сақинасын, қолды қорғауға арналған қорғаныш көзілдіріктерін пайдаланады.

12. Ара (арқандар) дұрыс аралық және өткір болуы керек. Арадағы тұтқалар қатты бекітілуі керек.

13. Ағаш өңдеуге арналған планерлі құралдар (шеребель, планер, аюшан) тегіс, біркелкі аршылған болуы керек. Құралдың аяқ киімінің артқы жағы дөңгелектенуі керек. Тұтқалар (мүйіз) бекітілген және тазаланған. Кесу құралдары дұрыс кесілген, берік және дұрыс орнатылған.

14. Сомын кілттер, білдек мен бейімделу бөлшектерін бекіту кезінде сомын мен болт мөлшеріне сәйкес болуы керек.

15. Жабдықта пайдаланылатын барлық құрылғы ыңғайлы, қауіпсіз, қызмет көрсетуге жарамды болуы керек.

**«Өндірістік оқыту сабақтарын ұйымдастыру және өткізу әдістемесі» модулі
бойынша практикалық (Activity) материалдар
Activity - Денсаулық сақтау және қауіпсіздік нұсқаулығын өткізу.**

Нұсқаулықтың өткізілуі	Нұсқаулықтың түрі
Нұсқаулықтың аяқталуы	Нұсқау талаптарын орындамағаны үшін қызметкердің жауапкершілігі

Модуль 4 «Білім алушылардың кәсіби (өндірістік) тәжірибесі»

Тақырып 4.1 Кәсіби тәжірибені ұйымдастыру. Тәжірибе базасы ретінде ұйымдарды анықтау. Тәжірибені әртүрлі нысанда ұйымдастыру барысында басқару.

Ұйымдастырудың әртүрлі нысанымен тәжірибе жүргізу

Кәсіптік практиканы ұйымдастыру және жүргізу ережелері және ұйымдарды негіз ретінде анықтау ережелері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 93 бұйрығымен бекітілген.

1. Жалпы ережелер

Ұйымдастыру ережесі және 46-11 тармақшасына сәйкес әзірленген негіздері практика ретінде ұйымды анықтау үшін кәсіптік тәжірибе және ережелерін жүзеге асыратын «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бап (бұдан әрі - Заң), Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі 2007 жылғы 23 қарашадағы, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 қаулысымен бекітілген білім берудің тиісті деңгейлеріне арналған мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарын іске асыру мақсатында қолданылады.

Оқу орнының ұйымдастырушылық және оқу-әдістемелік қызметін оқудың барлық кезеңінде студенттердің кәсіби практикасын ұйымдастыру және өткізу тәртібі реттейді.

Кәсіптік практика, білім беру бойынша жұмыс оқу жоспарының және жұмыс оқу жоспарлары (кіріспе) сәйкес анықталған өндірістік (процесс) және диплом беріледі.

Кәсіби практика әрбір түрі кәсіби практика тиісті базасын айқындалатын негізінде, мақсат, міндеттері мен бағдарламасы бар.

Білім беру практикасының негізгі міндеттері мыналар болып табылады:

- 1) мамандық және оның білім беру бағдарламаларымен танысу;
- 2) мамандыққа жататын ұйымдық-құқықтық нысаны, құрылымы, ұйымдастыру басқару жүйесімен жалпы танысу;
- 3) түрлердің, функциялары мен кәсіби қызмет міндеттерін зерттеу;
- 4) бизнес сырттай және есепке алуды зерттеу;

5) еңбек ұжымында жұмыс дағдыларын меңгеру.

Педагогикалық практика барлық мамандық студенттері үшін жүргізіледі.

Нақты пәндік сала және білім беру практикасының болашақ сарапшы пайдаланатын зерттеу мектеп, есептеу және өзге де нысанда кәсіби құзыреттілігінің ерекшелігіне байланысты.

Практикалық сабақтар техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерінің болашақ мансабына жатады, ұйымда орта білімнен кейінгі білім беру жүзеге асырылады. Оқу тәжірибесі зерттеу тобын жүзеге асыру барысында 2013 жылғы 17 мамырдағы Қазақстан Республикасының «Балаларға арналған қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын, оның ішінде тиісті түрлерін білім беру ұйымдарының үлгі ережесін бекіту туралы» № 499 қаулысына сәйкес қосалқы топтарға бөлу ұсынылады.

Мекеменің оқыту және қосалқы нысандар үшін білім беру тәжірибе бойынша студенттердің жұмыс күні өндіріс жасы мен жағдайларына байланысты қызметкерлердің тиісті санаттары үшін қолданылатын еңбек заңнамасына сәйкес ұйымдардың (компаниялар, мекемелер), 6 сағат болып табылады. Тәжірибелік сабақтар соңында студенттер практика кезінде оның жұмысын мониторинг негізінде талдайды.

Оқу тәжірибесінің бағдарламаларын жүзеге асыру үшін есепке алу өндірістік оқыту тізіліміне тіркеледі.

Ұйымның кәсіби практика үшін негіз ретінде кәсіби тәжірибесін, сондай-ақ материалдық-техникалық базаны басшылық үшін білікті қызметкерлерімен оқыту бейінді және білім беру бағдарламасының талаптарына сәйкес келеді, жарғылық қызметі анықталады.

Кәсіби тәжірибе негізі ретінде ұйыммен анықталады, кәсіби тәжірибеден өтуге келісім-шарт болып табылады. Кәсіби тәжірибе ұйымдастыру негізі болып табылады, студенттердің кәсіби практикадан өтуі үшін кеңістікті қамтамасыз етеді. Ұйым - базалық тәжірибе 2015 жылғы 23 қарашадағы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес кәсіби практика кезеңінде студенттерімен болуы ықтимал апаттар үшін ғана жауапты болып табылады.

Үлгерімін ағымдағы бақылау жүргізудің үлгі ережесін, техникалық және кәсіптік ұйымдарда білім алушылардың аралық және қорытынды бағалауға сәйкес, 2008 жылғы 18 наурыздағы ҚР Білім және Республикасы Білім және ғылым министрінің №125 бұйрығымен бекітілген орта білімнен кейінгі білім бағалауды практика соңында студенттер жүргізеді, нормативтік құжаттарды мемлекеттік тіркеу тізілімінде тіркеледі.

Мамандықтар аудандарда емтихан қағаздарын қорғау үшін ұйымдардың (кәсіпорындар, мекемелер) және білім беру мекемелерінің өкілдерінен тұратын, біліктілік комиссиясы ұйымдастырылған.

Аралық аттестация нәтижесі бойынша студенттер белгілі бір мамандық бойынша кәсіптік біліктілік деңгейіне (баға, баға, санат) ие болады. Мемлекеттік біліктілік комиссиясы колледж туралы бұйрықпен құрылады, оның төрағасы кәсіпорын басшысымен, ұйымдармен (тәжірибелік базалармен), комиссия мүшелері - әлеуметтік серіктестермен бекітіледі.

Ұйымды кәсіптік тәжірибеге негіз ретінде анықтау тәртібі

1. Оқу орындары, мамандықты даярлау профилі мен білім беру бағдарламасының талаптарына сай келетін ұйымдарда студенттердің кәсіби практикасын жүргізу үшін негіз болып табылады.

2. Кәсіптік практика практиканың негізі ретінде анықталған білім беру ұйымдары мен ұйымдар арасында жасалған келісімдер негізінде жүзеге асырылады. Келісімдер білім беру мекемесінің, практиканың негізі болып табылатын ұйымның міндеттері мен міндеттерін анықтайды.

3. Кәсіптік практика жүргізу үшін білім беру ұйымы базалық практикамен

келісілген кәсіби практиканы өту бағдарламасы мен кестесін бекітеді.

4. Кәсіби тәжірибенің әрбір түрі үшін басшылар білім беру мекемесінен және ұйымнан - практикалық базадан тағайындалады.

5. Үйлестіруші қызметі мен міндеттері білім беру ұйымымен анықталады. Кәсіпорындағы (мекемеде, ұйымда) студенттердің тәжірибесін жетілдіру үшін кәсіпорыннан (мекемеден, ұйымнан) тәжірибе жетекшісі тағайындалады.

6. Өндірістік жұмыстарды басқарушының орынбасары:

- практиканы материалдық-техникалық және әдістемелік қамтамасыз етуді ұйымдастыру;

- практика жүргізу үшін кәсіпорындармен келісім-шарт жасасу;

- практикаға тапсырыстарды уақтылы дайындау;

- студенттерді тәжірибеге жібермес бұрын ұйымдастыру шараларын жүргізу (монтаждық конференциялар, кездесулер, қауіпсіздік нұсқаулықтері және еңбекті қорғау, кеңес беру және т.б.);

- практиканың сапасын қамтамасыз ету үшін тәжірибе жетекшілерінің жұмысын қадағалау;

- практикалық жұмыс нәтижелері бойынша әдістемелік семинарларды немесе қорытынды конференцияларды өткізу;

- тәжірибе бағдарламаларын уақтылы қарау және оларды практика негіздерімен үйлестіруді жүзеге асырады;

Студенттің тәжірибесі:

- тәжірибе бағдарламасын толығымен іске асырады, практика күнделіктерін белгіленген үлгіге сәйкес сақтайды;

- кәсіпорынның ішкі ережелеріне (мекемеде, ұйымда);

- еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік санитария және өрт қауіпсіздігі ережелерін зерделеу және қатаң сақтау;

- кәсіпорынның (мекеменің, ұйымның) қоғамдық өміріне белсене қатысу;

- белгіленген тәртіппен тәжірибе жетекшісіне барлық тапсырмаларды орындауға арналған практикалық базаның жетекшісімен қол қойылған жазбаша есепті жасайды.

Қосарлы және модульдік оқыту технологиялары жағдайында өндірістік оқытуды және кәсіби практиканы жүргізу ерекшеліктері

Қоғамның қазіргі заманғы дамуы және кәсіптік деңгейге қойылған жаңа талаптар техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде жаңа тәсілдерді енгізуге ықпал етеді. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына 2009 жылғы 30 қарашадағы «Қазақстан жаңа жаһандық шындықта: өсім, реформалар, даму» деп аталатын Жолдауында: «... біз техникалық кадрлар даярлауды барынша арттыруымыз керек. Техникалық және кәсіптік білім беру инвестициялық саясаттың негізгі бағыттарының бірі болуы керек», деп атап өтті.

Қазіргі уақытта, ТЖКБ білім беру мазмұны қазіргі заманғы еңбек нарығының талаптарына бағытталған және жалпы әлеуметтік-экономикалық пәндер бойынша интеграцияланған курстарды зерделеуді қамтиды, жалпы және арнайы пәндер бойынша білім беру бағдарламаларын табысты дамуының және олардың таңдаған мамандығы бойынша кәсіби дағдыларын алу үшін негізгі болып табылады.

Сонымен қатар, Қазақстан экономикасының инновациялық әлеуетін арттыру мақсатында ол жас адамдар ақылды технологиясы, жасанды интеллект, интеграциялық киберфизикалық жүйелері, энергия болашақта, жобалау және инжиниринг саласындағы құзыреттерін дамытуы қажет.

Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесін жаңғырту және басқарудың жаңа жүйесін енгізу барлық мамандық бойынша түлектерді жұмысқа орналастыру пайызын арттыруға мүмкіндік береді.

Қазіргі уақытта оқытудың әртүрі мен әдістері кәсіптік білім берудегі әлемдік тәжірибеде, мысалы, қос интеграциялық, модульдік және басқа инновациялық оқыту технологиясында қолданылады.

Қосарлы жүйе кәсіпорындардың тыңдаушыларға кәсіптік білім берудегі тікелей қатысуын көздейді. Компания практикалық оқыту үшін жағдай жасайды және онымен байланысты барлық шығыстарды, соның ішінде студенттің ай сайынғы ақысын төлейді. Білім беру ұйымдары тең негізде өндірістік немесе практикалық сабақтар өткізілетін кәсіпорындармен ынтымақтасады.

ТЖКБ оқудың қазіргі заманғы жүйесі қарым-қатынастар, процестер мен құбылыстардың терең түсіну бар, әлемнің бейнесін біртұтас өкілдік бар жоғары білімді, интеллектуалды дамыған тұлғаны қалыптастыруға, оқу үдерісіне интеграцияны нақты жүзеге асыруға бағытталған.

Кіріктірілген сабақ - бір мезгілде бір тұжырымдаманы, тақырыпты немесе құбылыстарды зерттеуде бірнеше пәндер бойынша оқытуды біріктіретін арнайы сабақ түрі.

Кешенді сабақ дәстүрлі сабақтың шеңберінде іске асыруға қиын болатын бірқатар міндетті шешуге мүмкіндік береді. Ол оқу процесін өмірге жақындатады.

Сабақтың әр кезеңінде айқындық, логикалық өзара оқу материалын, материалдық үлкен ақпараттық сыйымдылығы кешенді сабақтың артықшылығы.

Кешенді сабақта студенттер әртүрлі пәннен алынған ақпаратты пайдалана отырып, терең және жан-жақты білім алуға, оқиғаларды және құбылыстарды толығымен қайтадан түсінуге мүмкіндік алады. Біріктірілген сабақта білімнің синтезі, бір саладан екіншісіне білім беру мүмкіндіктері пайда болады. Мысалы, тілге негізделген интеграцияланған оқыту немесе CLIL (CLIL: Content and language integrated learning) - бұл кейбір пәндер шет тілдерінде оқытылатын оқыту әдісі. Осылайша, студенттердің ана тілі мен шет тілдерінде оқытуы біреу. Оқу екі тілде жүргізіледі, оқу жағдайында жағдайға және оқу мақсаттарына сәйкес келетін тіл қолданылады. Шет тілі CLIL әдісімен барлық пән бойынша барлық сабақтарында пайдалануға болады, ана тілінде қосымша, тіл зерттеу және оның құралдарын объектісі болады.

Модульдік оқыту - білім беру туралы ақпарат модульдерге бөлінген оқу үдерісін ұйымдастыру (толық және дербес бөлімшелер, ақпарат бөліктері).

Модуль оқу материалын логикалық тұрғыда аяқтаған бірлік, әрекеттердің мақсатты бағдарламасы мен белгіленген мақсаттарға жетуді қамтамасыз ететін әдістемелік нұсқаулықты қамтитын ақпараттық блок болып табылады. Модульдің тұжырымдамасында «белгілі бір жұмыстарды орындау үшін белгілі бір теориялық және практикалық дағдыларды бастапқы сатып алу арқылы білім беру материалының көлемі қарастырылған» деп айтылған.

Студенттердің бейіні және деңгейін саралау дидактикалық мақсаттарына қарай әртүрлі болуы мүмкін, оның модульдері, мазмұны мен көлемі, оқу барысы туралы қозғалысының жеке траекториясын таңдауы бойынша үйренуге дайын - модульдік оқыту мәні оқу мазмұны автономдық ұйымдастырушылық және әдістемелік бірлік құрылымдалған болып табылады.

Модульдер комбинациясы студенттер мен арнайы дидактикалық және кәсіби мақсаттары жүзеге асыру белгілі бір санаттарына қажетті нақты білім беру оқыту үшін материалдық (және өзін-өзі зерттеу) іріктеуде икемділік пен еркіндік қажетті дәрежесін қамтамасыз етуге тиіс.

Модульдік оқыту технологиясы оқушыны мақсатты дараланған бағдарламаға (толығымен немесе ішінара) үйренуге мүмкіндік береді.

Оқу модулінің бөлігі ретінде студенттің өзіндік жұмысы үлесін арттырады, өзін-өзі жоспарлау, өзін-өзі ұйымдастыру және өз қызметін өзін-өзі бақылауды үйренеді.

Модульдік бағдарлама өзін-өзі меңгеруге ыңғайлы модульдер деп аталатын үлкенірек немесе кішігірім бөліктерге бөлінетін жүйелі, логикалық тәртіптегі оқу

материалы. Қисындық құрылғысын қамтитын модуль оқыту мақсаттарына қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін іс-қимыл және нұсқаулар нысаналы бағдарламасын қоса оқу материалын аяқтайды. Оқу үдерісіне модульдік технологияны енгізу үшін оны біртіндеп дәстүрлі класс-сабақ жүйесімен біріктіру керек.

Компьютерлік жабдықтар мен телекоммуникация желілерін дамыту байланысты жаңа ақпараттық технологиялардың пайдалану, білім беру жүйесін дамыту және жетілдіру үшін негіз ретінде сапалы жаңа ақпараттық білім беру ортасын құрады.

ТЖКБ қазіргі кезеңдегі басты міндеті әлемде орын алған өзгерістерге икемді және уақытылы жауап бере алатын мамандарды даярлау болып табылады. Сондықтан болашақта студенттерді кәсіби қызметке дайындау үшін ТЖКБ-да оқытудың инновациялық әдістері қолданылады. Бұл әдістер нақты жауап, материалды дербес жұмыс және алған білімін тәжірибеде қолдануға дағдыларын дамыту қажеті жоқ міндеттерді шешу мәселесіне арналған дағдыларын қамтамасыз ету, проблемалық-бағдарланған оқыту тиесілі. Сонымен қатар, инновациялық оқыту әдістері интерактивті оқытуды қамтиды. Зерттелген материалды белсенді және терең меңгеруге, күрделі мәселелерді шешу қабілетін дамытуға бағытталған. Интерактивтік іс-әрекеттер модельдеу мен рөлдік ойындарды, модельдеу жағдайларын талқылауды қамтиды. Қазіргі әдістердің бірі - ынтымақтастық арқылы оқыту. Ол әлеуметтік серіктестермен жұмыс істеу үшін қолданылады. Бұл әдіс оқу материалын тиімді меңгеру, көзқарасымыздың әртүрлі сезіну қабілеті өндіру, бірлесіп жұмыс процесінде қақтығыстар ынтымақтасуға және шешу қабілеті бағытталған.

Тақырып 4.2. Білім алушылардың кәсіптік тәжірибе орындалуын есепке алу және сапасын бағалау

НЕГІЗГІ ТЕРМИНДЕР МЕН ОНЫҢ АНЫҚТАМАЛАРЫ.

ТЕРМИН	АНЫҚТАМАСЫ
Кәсіби тәжірибе	Колледждегі студенттерді оқыту үдерісінде алынған теориялық білімдерді нығайтуға бағытталған оқытудың бір түрі; практикалық дағдылар мен құзыреттерді игеру; озық тәжірибені игеру.
Оқу практикасы	Мамандықты игеруге қажетті студенттердің білімін, дағдыларын және дағдыларын игеруін ынталандырады.
Педагогикалық тәжірибе	Колледжде оқытын студенттердің теориялық білімдерін біріктіруге бағытталған кәсіби практиканың түрі; педагогикалық дағдыларды игеру; болашақ педагогикалық мамандық профилі бойынша алдыңғы қатарлы тәжірибені, кәсіби және ұйымдастырушылық жұмысты меңгеру.
Өндірістік практика	Мамандарды даярлаудың ажырамас органикалық бөлігі, студенттерге өз таңдаған мамандығы бойынша практикалық білімді, дағдыларды және дағдыларды қалыптастыруға бағытталған; теориялық білімді шоғырландыруға және дәлелдеуге, өндірістің нақты жағдайында прогрессивті технологиялық процестерді меңгеруге ықпал етеді. Өндірістік тәжірибе кезеңінде қорытынды біліктілік жұмысының тақырыбы анықталуы керек және оның дамуының орындылығы негізделуі керек. Өндірістік практика кезеңінде студент тиісті практикалық базаның кәсіби қызметі туралы нақты материалды, диссертация тақырыбы бойынша практикалық материалды жинайды (жоба). Тәжірибенің нәтижесі дипломдық жобаны (жұмыс) жазу үшін пайдаланылады және тиісінше жасалады.
Бакалавриат	Дипломдық жұмыстың басталуына дейін студенттің соңғы

практикасы	жұмысын орындау үшін қажетті материалды жинау үшін жүргізілетін кәсіби практиканың түрі.
Тәжірибеге сілтеме	Кафедра тағайындаған мұғалім және практикалық мәселелер бойынша студенттерге кеңес беру үшін жауап береді.
Тәжірибе	Студенттің осы мекемеде өз атын көрсетіп, практикадан өтуге тағайындау туралы құжаты, сондай-ақ студенттің болу орны мен уақыты.
Тәжірибе есебі	Студенттің кәсіби практикасының нәтижелеріне қатысты қажетті ақпаратты көрсететін құжат, сондай-ақ кәсіпорындардағы оқу үрдісінде алынған теориялық және практикалық білімдері мен дағдылары. Есеп тәжірибе барысында жиналған, талданатын және жүйелендірілген материалдарды қамтитын студенттің кәсіби тәжірибесін бақылаудың соңғы формасы болып табылады.
Тәжірибелік күнделік	Кәсіпорындағы өз жұмысын орындау реті туралы студенттің жазбалары, оның орындалу күні мен орнын көрсете отырып, сонымен қатар практикаға сәйкес тиісті бағалауы бар кәсіпорын басшылығымен қол қойылған студенттік бейінді қамтиды.
Практика бойынша есепті қорғау	Практика кезінде сатып алынған, оның теориялық және практикалық білімдері мен дағдыларын растайтын кәсіби практика баяндама мазмұнына комиссиясы алдында студенттік өнімділігі.
Конференция практиканың нәтижелері	Кафедра өткізетін конференция мамандықтың барлық студенттеріне және кәсіпорындар өкілдеріне практикалық сабақтардың нәтижелерін талқылауға, кәсіпорындардың сапалы әрі қызығушылығын арттыруға арналған ұсыныстарды дайындау, студенттерді кейіннен жұмысқа орналасу үшін тәжірибеге жібереді.
Тәжірибе базасының төлқұжаты	Ақпараттық жұмыс негізгі бизнес, материалдық, технологиялық ресурстар мен объектілерінде материалдар, жас мамандар қажеттілігі, тәжірибеден өтіп студенттер үшін талаптар.
Тәжірибе бойынша әдістемелік нұсқаулар	Практикалық сабақтардың мақсаттарын, міндеттерін, есепті жазу үшін қажетті материалдардың тізімін және оның мазмұнына қойылатын талаптарды қосыңыз.
Кафедраның практика бойынша есебі	Практика соңында нәтижелері, тұжырымдар мен ұсыныстар талдау жалпы кафедралық есеп құрастырылады.

Өнеркәсіптік тәжірибенің нәтижелерін қалыптастыру

Тәжірибе барысында студенттер өндірістік практикадан өту туралы күнделігін жүргізеді. Тәжірибе күнделіктері студенттің тәжірибесін сипаттайтын және растайтын негізгі есептік құжат болып табылады.

Жұмыс тәжірибесі туралы күнделік жүргізуге қойылатын талаптар:

- күнделік - студент практика бағдарламасының жүзеге асырылуын растайтын құжат;
- күнделік жазбалары күнделікті сақталуы керек және күнделікті жұмыстың тізімін қамтиды;
- тәжірибенің соңында күнделік студент тәжірибе жинаған ұйымның мөрімен куәландырылады.

Ұйымдағы барлық жұмыс кезеңінде студент практика бағдарламасына сәйкес қажетті материалдарды жинап, өңдеуі керек, содан кейін оны тәжірибелік тәжірибе туралы жазбаша есеп түрінде оның жетекшісіне ұсынуы керек. Тәжірибе туралы есеп

студенттің негізгі құжаты болып табылады, оны көрсететін, тәжірибе жүзінде, жұмыс барысында көрсетіледі.

Тәжірибенің соңында ұйымнан тәжірибе жетекшісі студенттің сипаттамасын жасайды.

Тәжірибе өту орны бойынша сипаттаманы ұйымның (мекеменің, органның) фирмалық бланкісінде және ұйымның (мекеменің, органның) басшысының қолы қойылған және мөрмен куәландырылған.

Өндірістік практика бойынша есеп үшін мәтінді жобалау

Есептің нысанын, мазмұны және дизайн ұйымдастыру ережесін сипатталған мен практиканың негізі ретінде кәсіби тәжірибе мен ұйымдардың ережелерін жүзеге асырады.

Тәжірибені қортындылау

Негіздері практикалық кәсіби практика мен ұйымдардың ережелерін ұйымдастыру ережесі атап өтті: «Кәсіби практиканың әрбір түрі соңында орта білімнен кейінгі білім, техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерінің, студенттері көшбасшы тәжірибесін сынақтан екенін есептер болып табылады. Техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерінің, орта білімнен кейінгі білім беру саласындағы есеп өндірістік практика қорғау нәтижелері үлгерімін ағымдағы бақылау үшін «үлгі ережесін, техникалық және кәсіптік ұйымдарда білім алушылардың аралық және қорытынды бағалау, орта білімнен кейінгі білім беруге сәйкес сараланып бағаланады. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығымен (бұдан әрі - № 125 бұйрығы), Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5191 тіркелген бекіткен.

Модуль 5. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу әдістемесі

ОӘК құрылымы

Ұсынылатын ОӘК құрылымында 4 компонент (бөлім) болады:
Білім беру бағдарламасы Оқу-әдістемелік кешен (педагог пен оқушы үшін) Тәрбиелік компонент Нәтижелік компонент

АЛГОРИТМ СОЗДАНИЯ УМК:

1. Разработка образовательной программы
2. Определение цели и задач разработки УМК
3. Подбор информационного и методического материала
4. Анализ информационного и методического материала
5. Отбор материала
6. Систематизация материала (в соответствии с учебно-тематическим планом и формами проведения занятий)
7. Создание тематических папок
8. Разработка недостающих видов тематической продукции
9. Систематизация учебно-методического комплекса
10. Внедрение учебно-методического комплекса в практику
11. Корректировка учебно-методического комплекса
12. Обобщение и создание авторских разработок

ОӘК құрастыру алгоритмі

1. Білім беру бағдарламасын әзірлеу
2. ОӘК әзірлемесі мақсаты мен міндетін анықтау
3. Ақпараттық әрі әдістемелік материалды іріктеу
4. Ақпараттық әрі әдістемелік материалды талдау
5. Материалды іріктеу
6. Материалды жүйелеу (оқу-тақырыптық жоспар және сабақты өткізу формасына сай?)
7. Тақырыптық бума құрастыру
8. Тақырыптық өнімдер жетіспейтін түрін әзірлеу
9. Оқу-әдістемелік кешенді жүйелеу
10. Оқу-әдістемелік кешенді тәжірибеге енгізу
11. Оқу-әдістемелік кешенді реттеу
12. Авторлық әзірлемені жалпылау әрі құрастыру

Оқу-әдістемелік кешені (бұдан әрі - ОӘК) білім беру бағдарламасының модуль/пәндерінің мазмұнын меңгеру үшін білім беру қызметін сапалы ұйымдастыру үшін қажетті оқу-әдістемелік құжаттаманы, оқытуды және бақылау құралдарын беру жүйесі болып табылады.

ОӘК негізгі мақсаты - оқушыны дуалды оқыту жағдайында пәнді (модуль) өздігінен оқытуға арналған оқу-әдістемелік материалдардың толық жиынтығын беру. Студенттерді тікелей оқытудан басқа, мұғалімнің міндеттері: кеңес беру қызметтерін ұсыну, білімді ағымдағы және қорытынды бағалау, өзіндік жұмысқа ынталандыру.

КҚД міндеттері:

- 1) оқу үдерісінің жоғары сапалы әдістемелік құралдарын қамтамасыз ету;
- 2) пәндерді (модульді) дербес оқу үшін студенттерге оқу-әдістемелік материалдармен қамтамасыз ету.

ОӘК пәнді (модуль) өздігінен өту үшін жеткілікті толық ақпарат болуы керек.

ОӘК оқу процесінің ашықтығын қамтамасыз етуге арналған және кез келген адамға қол жетімді болуы керек.

ОӘК білім беру тапсырмаларын толықтай орындауға арналған барлық пәндерде (модульдерде) жасалуы керек.

ОӘК оқытушымен (оқытушылар командасы), циклдік комиссиямен (кафедрада) әзірленеді, ол пәнге (модульге) оқу жоспарына және студенттерді мамандықтар (мамандықтар) бойынша дайындауға арналған білім беру бағдарламасына сәйкес оқытуды қамтамасыз етеді.

Әзірлеушілер ОӘК сапалы дайындау үшін жауап береді ОӘК блоктары дайындау мұғалімнің жеке жұмыс жоспарына енгізіледі.

ОӘК енгізілген оқу-әдістемелік материалдар ғылым мен өндірістің қазіргі даму деңгейін көрсетуге, оқу материалдарын дәйекті ұсынуды қамтамасыз етуге, оқушылардың

оқу материалын меңгеруге және кәсіптік маңызды құзыреттерді қалыптастыруға мүмкіндік беретін қазіргі заманғы әдістер мен әдістерді қолдануы тиіс.

Сонымен қатар, ОӘК басқа авторлардың материалдарынан жинақталуы мүмкін, бірақ жұмыс деректеріне міндетті түрде сілтеме жасай алады.

ОӘК пәні және оның құрамдас бөліктері:

Білім беру саясатының жалпы идеологиясын ескеру, ТЖКБ жүйесін дамытуға жәрдемдесу;

- ғылым мен техниканың қазіргі даму деңгейін көрсетеді;
- оқу материалдарын логикалық тұрғыдан дәйекті түрде ұсыну;

Оқу үрдісін жандандырудың заманауи әдістері мен техникалық құралдарын қолдануға мүмкіндік беріңіз, студенттерге оқу материалдарын терең меңгеруге және практикада оны пайдалану дағдысын алуға мүмкіндік береді;

- пәннің қазіргі заманғы ғылыми тұжырымдамаларына сәйкес келеді;
- пәнаралық (интермодальдық) байланыстарды қамтамасыз ету;
- мұғалімдер мен оқушыларға ыңғайлылықты қамтамасыз ету;

автор (авторлар) туралы, білім беру үдерісінде сынаудың нәтижелері туралы ақпарат бар.

Модульдік бағдарлама оқу-әдістемелук-кешені (ОӘК) құрылымына қойылатын талаптар

СМЖ негізгі элементтері:

оқу-әдістемелік бірлікті;

диагностикалық және басқару блогы;

көрнекі-дидактикалық материалдарды блоктау.

ОӘК оқу-әдістемелік бірлігі:

теориялық бөлік;

семинар;

пәндерді (модульді) оқу бойынша әдістемелік нұсқаулар;

глоссарий.

Теориялық бөлім пән бойынша (модуль) материалдарды жүйелі түрде көрсету болып табылады: перспективалық-тақырыптық жоспары, жұмыс оқу жоспары және білім беру бағдарламасы бойынша қатаң құрылымдық дәрістер.

ТПТ теориялық бөлігін құрастырудың келесі нұсқалары ең қолайлы болып табылады:

1 нұсқа - мұғалімнің қалауы бойынша мүмкін болатын толықтырулармен қайта қаралған негізгі оқулықтардың мазмұнын құрастыру;

2-нұсқа - негізгі оқулық болмаған жағдайда, теориялық бөлік курстың мазмұны бойынша қысылған авторлық лекциялық материал негізінде құрылады.

Теориялық бөлімнің құрылымы:

Тақырып атауы;

Тақырып бойынша білім туралы ақпарат;

Өзін-өзі бақылау сұрақтары.

Семинар - болашақ тақырыптық жоспарға сәйкес тәжірибелік сабақтарды (зертханалық жұмыстарды, өндірістік оқытуды) қамтамасыз ететін материалдарды оқыту жүйесі.

Семинардың құрылымы:

Тақырыптың атауы, жоспары;

Тапсырмалар мен сұрақтар;

Практикалық жұмысты орындау туралы нұсқаулар.

Тақырып 5.1. Тәжірибенің жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеу әдістемесі

Кәсіптік практика бойынша жұмыс оқу жоспары жоғарыда аталған мамандық бойынша студенттердің практикалық даярлығы мен мазмұны бойынша талаптарды орындауға арналған құжат болып табылады.

Курстың тыңдаушылары біліктілік деңгейін ескере отырып, оқу модулін, құзыреттілігін, оқыту және өндіріс жұмысының түрлерін анықтайды.

Модуль атауы (құзыреттілік/біліктілік коды) (МК – ТжКБ жіктеушісі)	Оқу модульдері (модульдер үшін бөлімдер мен тақырыптар)	Құрылды Құзыреттілік / оқу нәтижесі	Оқу уақытының көлемі (сағат)
Сылақшы (біліктілік деңгейін көрсету)	Жалпы кәсіби және арнайы пәндердің бөлімдері мен тақырыптары	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
	Өндірістік оқыту және тәжірибе секцияларының тақырыбы	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
Сыршы (біліктілік деңгейін көрсету)	Жалпы кәсіби және арнайы пәндердің бөлімдері мен тақырыптары	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
	Өндірістік оқыту және тәжірибе секцияларының тақырыбы	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
Әрлеуші шебер (плиташы әрі әрлеуші жұмысын орындай алады)	Жалпы кәсіби және арнайы пәндердің бөлімдері мен тақырыптары	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
	Өндірістік оқыту және тәжірибе секцияларының тақырыбы	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
Әрлеуші-техник (біліктілік деңгейін көрсету)	Жалпы кәсіби және арнайы пәндердің бөлімдері мен тақырыптары	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
	Өндірістік оқыту және тәжірибе секцияларының тақырыбы	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
Кіші құрылысшы- технолог (біліктілік деңгейін көрсету)	Жалпы кәсіби және арнайы пәндердің бөлімдері мен тақырыптары	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	
	Өндірістік оқыту және тәжірибе секцияларының тақырыбы	Білім, Білік, Дағды Құзыретті болу:	

Өндірістік оқытудың және кәсіби тәжірибенің модульдік оқу жоспарының құрылымы мен мазмұны

Кәсіптік құзыреттілік/біліктілік коды	Оқу модульдері (модульдер үшін бөлімдер мен тақырыптар)	Құрылды Құзыреттілік / оқу нәтижесі	Оқу уақытының көлемі (сағат)
ЖИЫНТЫҒЫ			

Әрбір модуль мен пәнге және тәрбие жұмысының түрлері бойынша құзыреттілігін анықтаған кезде «Техникалық және кәсіптік білім мамандықтары бойынша типтік оқу жоспары және оқу бағдарламаларын, интеграцияланған оқу бағдарламаларын әзірлеу әдістемесі» (ҚР БҒМ 4.11.2013 жылғы № 446 бұйрығы) осы бұйрыққа 2016 жылғы 28 қыркүйектегі № 579 өзгертулер енгізілді).

Тақырыбы 5.2 Өндірістік оқыту бойынша перспективалық-тақырыптық жоспарды әзірлеу әдістемесі

Тыңдаушылар практикалық тапсырманы орындайды - Activity

Activity 1 Құзыреттілікті қалыптастыру үшін модульдерді оқытудың болашақ-тақырыптық жоспарын құру тәжірибесі (30 минут)

1. Ұсынылған тізімнен модульдік құзыреттілік тәсілімен (2-3 минут) «Кәсіпкер» Холдингі КеАҚ әзірлеген білім беру бағдарламасын таңдау.

2. Тиісті мамандықты таңдаған білім беру бағдарламасын (2-3 минут) белгілеу.

3. Білім беру бағдарламаларына негізделген ЖОБ және ЖОЖ сәйкес мамандық бойынша біліктілікті қалыптастыру үшін модульдерді оқытудың перспективалық-тақырыптық жоспарын жасау (20 минут).

4. Ұсынылған нысанға (үлгіге) сәйкес болашақ тақырыптық жоспардың титулдық бетін толтыру:

(оқу орын атауы)

БЕКІТЕМІН

Директордың ОІ/ОӘІ орынбасары

«_____» _____ 2017ж

ПЕРСПЕКТИВТІК-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР

Ағаш ұстасы жұмысы үшін сайман мен жабдықты қолдану
(Пән/модуль атауы)

Мамандық: 1401000 Құрылыс механикасы

Біліктілік: 1401213 Құрылысшы-техник

Оқыту формасы күндізгі жалпы орта білім базасында

Құрастырған

Арнайы пәндер оқытушысы

(лауазымы, аты-жөні, тегі)

Арнайы пәндер пән (кезеңдік) комиссия отырысында қарастырылған

2017ж. «28» тамыздағы №1 хаттама.

Пән комиссия төрағасы _____

5. Ұсынылған формаға сай перспективалық-тақырыптық жоспардың түсініктеме жазбасын толтырасыз:

Түсініктеме жазба				
Нұсқаны бақылау:				
Нұсқа нөмірі:		Құрастыру мерзімі		
Оқыту семестрі/сағат:				
Семестр 1_:		Семестр 2_:		
Курс:				
Топ:				
Жұмыс оқу жоспары және білім беру бағдарламалары (сағаттар) бойынша оқу уақытының көлемі:				
Барлығы:		Теориялық сабақтар:		Практикалық сабақтар:
Бақылау формасы:				
Оқыту кезеңі:				
Басталу мерзімі:		Аяқталу мерзімі:		

Өткізілу орны:	
Оқыту қажетті жабдықтары, жабдықтар мен ұйымдастыру үрдістері	
Қосымша көздер (әдебиет):	
Оқытушы байланыс ақпараты:	
Аты-жөні, тегі:	Тел.: E-mail:

5. ЖОБ және ОЖ сай ұсынылған формада болашақты-тақырыптық жоспар мазмұнын толтырыңыз.

Болашақтық-тақырыптық жоспар мазмұны							
Саб ақ №	Бөлім мен тақырып атауы	Сағ ат сан ы	Өткізу мерзімі	Сабақ түрі (оқыту формас ы)	Қажетті оқу материал ы мен жабдық	ЖОЮ сай бағалау критерийі*	Тексеру сынағы
1	2	3	4	5	6	7	8

6. Келешектегі-тақырыптық жоспардан бір тақырыпқа міндетті түрде тексеру тестін (сынақ материалдары, бақылау, демонстрациялық және зерттеу және барлау жұмыстары және т.б.) жасаңыз. Сынақ тестінің сипаттамасы ұсынылған нысан бойынша (10 минут).

Тексеру сынағын сипаттау	
Тексеру сынағы № _____	
Атауы:	
Міндет сипаттамасы:	
Өткізілу орны:	
Өткізілу мерзімі:	

7. Микро топтағы жұмыстарды талдау, топтағы әр қатысушының жұмысын бағалау (3-5 мин).

8. Топтық жұмыс нәтижелерін және әрбір топтың мүшелерін (2-5 минут) таңдау.

Тақырып 5.3. Технологиялық карта, нұсқаулық, өндірістік оқыту сабақ жоспарын жасау әдістемесі

Тренер тындаушылардың практикалық жұмысын ұйымдастырады: Оқу модулінің дамыған перспективалық-тақырыптық жоспарынан тақырыпты таңдап, сабақтың жоспары туралы қорытынды жасайды. Нұсқау мен технологиялық карталарды әзірлеу және ұсыну.

Ұсынылған нысанға сәйкес сабақтың мазмұнын толтыру.

САБАҚТЫҢ ЖОСПАР-КОНСПЕКТІСІ				
Сабақ желісі	Уақыт (минуты)	Оқытушы әрекеті	Тындаушы әрекеті	Оқу қоры мен материалы
1	2	3	4	5
1. Ұйымдастыру сатысы				
2. Үй тапсырмасын тексеру				
3. Студенттерді негізгі				

кезеңде жұмысқа дайындау				
4. Жаңа білім мен қызметтің әдістерін қалыптастыру				
5. Зерттелген материалды түсінуді бастапқы тексеру				
6. Жаңа білімдер мен қызмет әдістерін шоғырландыру				
7. Білім мен білім беру әдістерін қолдану				
8. Білімді жалпылау және жүйелендіру				
9. Менеджменттің білімі мен әдістерін бақылау және өзін-өзі бақылау				
10. Білім мен білім беру әдістерін түзету				
11. Үй жұмысы туралы хабардар ету				
12. Сабақтарды және рефлексияны жинақтау				

1. Микро топтағы жұмыстарды талдау, топ мүшелерінің әрқайсысының жұмысын бағалау (2-3 минут).

2. Топтық жұмыс нәтижелерін және топтың әрбір мүшесін (2-3 минут) анықтау.

Activity2. . Құзыреттілікті қалыптастыру үшін модульдерді даярлаудың нақты жоспары қалыптастыру тәжірибесі (20 минут)

1. Оқу модулінің болашақ тақырыптық жоспарынан сабақ тақырыбын таңдау (2 минут)
2. Практикалық тақырыптық жоспардың (15 минут) оқу модуліне сәйкес сабаққа арналған сабақ жоспарын жасау.
3. Төлем жоспарының титулдық бетіне ұсынылған нысанға сәйкес толтыру:

САБАҚ ЖОСПАРЫ				
Курс:		Топ:		Сабақ нөмірі
Мамандық-біліктілік:	1401000 Құрылыс механикасы/ 1401213 Техник-құрылысшы			
Модуль атауы:				
Сабақ тақырыбы:				
Мерзімі:	«__» _____ 201__ _г.	Ұзақтығы:		2 сағат (90 мин)
Өткізілу орны:				
Сабақ мақсаты:				
Сабақ міндеті:				
Күтілетін нәтиже:				

Сабақ типі:			
:			
Қажетті жабдық пен сайман:			
Қосымша көздер (әдебиет):			
Оқытушы туралы ақпарат:			
Аты-жөні, тегі:		Тел.: E-mail:	

Activity 3- Оқу-технологиялық карталарды құрастыру

Тренер тыңдаушылардың жұмысын өнеркәсіптік оқыту сабақтарын өткізу үшін қажетті оқу-технологиялық карталарды әзірлеуде ұйымдастырады

Тақырып 5.4 Өндірістік оқу журналын жүргізу талаптарды сақтау.

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің «Білім беру ұйымдарында білім беру қызметінде пайдаланатын қатаң есеп беру формаларын бекіту туралы» бұйрығының негізінде өндірістік оқыту шебері Директордың міндеттерін орындайтын қатаң есептілік құжаттарды жүргізеді. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2007 жылғы 23 қазандағы № 502 бұйрығымен (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2007 жылғы 9 қарашадағы № 4991 тіркелген өзгерістер мен толықтыруларымен) бекітілген.

Тақырып 5.6. Оқу мен оқыту сапасын жақсартуға ықпал ететін «ВЕО пайдаланушы порталы» (бейне-тегтер) онлайн-жүйесімен таныстыру

Қазіргі кезде мұғалімдердің кәсіби жұмысына АКТ енгізу қажет. Педагогтың кәсіби біліктілігі - пәндік-әдістемелік, психологиялық-педагогикалық және ақпараттық-коммуникациялық технологиялар компоненттерін қоса алғанда, құзыреттілік синтезі.

Құзыреттілікке пәндер және оларға қатысты өнімді қызметінің сапасы үшін қажетті процестерді нақты ауқымына қатысты анықталған өзара байланысты тұлғалық қасиеттерін (өмір білім, дағды, жолдары) жиынтығы кіреді.

Арнайы пәндер, мастер өндірістік сынақтар, бағдарламаларды бақылау, келесі бағдарламаны (OS Linux -Keduca, OS Windows пайдаланып мұғалімі - Delphi, JavaScript, TurboPascal әзірлейді.

Оны MyTestX - компьютерлік тестілеу жасау және жүргізу жүйесі бағдарламасын (сынау бағдарламасы, сынақ редакторы және нәтижелері кіру), ауқымдағы бағалау нәтижелерін деректерді жинау және талдау тестілеу, мысалы, бағдарламаны пайдалану деп атайды.

Бір немесе бірнеше таңдау, тәртібін белгілеу, сәйкестік құру, бос (MyTestXPro) толтыру есептіліктің ақиқат немесе көрсеткіш, сандарды қолмен енгізу, мәтінді қолмен енгізу, суреттегі орналасу таңдау, хаттарды орналастыру: MyTestX бағдарламалық тапсырмалары он түрмен жұмыс істейді. Сынақта кез-келген санның кез-келген санын қолдануға болады, тек бір ғана және бірден істей аласыз. Жұмыс орны - таңдау (жалғыз, бірнеше таңдау, тапсырыс көрсеткіші, ақиқат көрсеткіш), сіз нұсқаларды (қоса алғанда) 10 дейін пайдалануға болады.

Программа MyTest состоит из нескольких модулей.

Иконка	Описание модуля
	MyTestEditor <i>Редактор тестов</i> Позволяет создавать и редактировать задания, которые состоят из вопроса и вариантов ответов, правильного варианта и необходимости иллюстраций.
	MyTestStudent.exe <i>Модуль тестирования</i> в котором учащиеся проходят тестирование. Программа проста в использовании и имеет удобный интерфейс. Но, не смотря, на вся ее простоту позволяет эффективно организовать тестирование, сохранение и отправку результатов учителю.
	MyTestServer.exe <i>Журнал (сервер)</i> - модуль программы MyTest, позволяющий централизованно принимать и обрабатывать результаты тестирования, раздавать тесты посредством компьютерной сети. Для отправки и получения результатов, отправки файлов с тестами используется протокол Интернета TCP/IP.

Май твест бағдарламасы бірнеше модульден тұрады

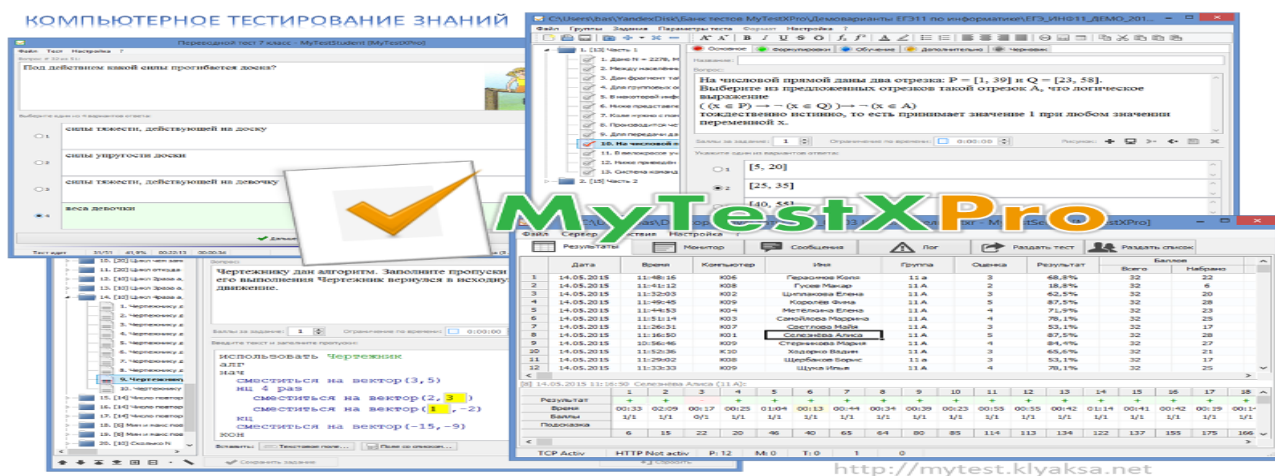
Мәтіндер редакторы

Қажет болғанда суретібар сұрақ пен жауаптар нұсқасы, дұрыс жауаптан тұратын тапсырманы құру әрі түзетуге мүмкіндік береді.

Тестілеу модулінде оқушылар тестіден өтеді. Бағдарлама өте қарапайым және ыңғайлы интерфейсі бар. Қарапайымдылығына қарамастан тестілеуді тиімдіпайдалануға, сақтауға әрі нәтижесін мұғалімге жіберуге мүмкіндікбереді.

Журнал (сервер) – Май тест бағдарламасының модулі, тестілеу нәтижесін орталықтан қабылдап өңдеуге, компьютерлік желі арқылы тестіні таратуға мүмкіндік береді. Нәтижені жіберу әпі алу, мәтінді файлыды жіберу үшін Интернет TCP/IP хаттамасы қолданылады.

КОМПЬЮТЕРНОЕ ТЕСТИРОВАНИЕ ЗНАНИЙ

The screenshot displays the MyTestXPro software interface. On the left, a window titled 'Мой тест' (My test) shows a question: 'Под действием какой силы происходит деформация?' (Under the action of which force does deformation occur?). Below the question are three radio button options: 'силы тяжести, действующей на доску' (force of gravity acting on the board), 'силы упругости доски' (elastic force of the board), and 'силы тяжести, действующей на досочку' (force of gravity acting on the board). The 'силы упругости доски' option is selected. In the center, a large green checkmark is overlaid with the text 'MyTestXPro'. On the right, a window titled 'Результаты' (Results) shows a table of student performance. The table has columns for 'Дата' (Date), 'Время' (Time), 'Компьютер' (Computer), 'Имя' (Name), 'Группа' (Group), 'Оценка' (Rating), 'Результат' (Result), 'Вопрос' (Question), and 'Баллы' (Points). The table lists 11 students and their scores. At the bottom, a status bar shows 'TCP Activ', 'HTTP Not activ', 'P: 12', 'M: 0', 'T: 0', and a URL 'http://mytest.klyaksa.net'.

БІЛІМДІ КОМПЬЮТЕРМЕН ТЕСТІЛЕУ

Бағдарлама үш модульден тұрады: Тест модуль (MyTestStudent), Мәтін редакторы (MyTestEditor) және Тестілеу журналы (MyTestServer).

Сынақтарды жасау үшін ыңғайлы интерфейс бар өте ыңғайлы тест редакторы бар. Іс жүзінде кез-келген пән мұғалімі, тіпті қарапайым деңгейдегі компьютер-магистр, MyTestX бағдарламасына арналған тесттерді оңай жасап, оларды сыныпта пайдалануға болады.

Бағдарламада сұрақтар мен жауаптардың мәтінін пішімдеудің бай мүмкіндіктері бар. Қаріп, таңбалардың түсі мен өңін анықтай аласыз, жоғарғы және төменгі индексті пайдаланып, мәтінді параграфтарға бөліп, оларға жетілдірілген пішімдеуді қолданыңыз, тізімдерді қолданыңыз, суреттер мен формулаларды енгізуге болады. Үлкен қолайлылық үшін бағдарламаның өз мәтіндік редакторы бар.

Әрбір тапсырма үшін қиындықты (дұрыс жауап үшін нүктелер санын) белгілей аласыз, дәлдеу (дисплей жазалау нүктелері үшін) болуы мүмкін және дұрыс жауапты (жаттығу режимінде қате болған жағдайда көрсетіледі) басқа параметрлерді реттей аласыз.

Міндеттердің бірнеше нұсқасын қолдануға болады, студенттерге тапсырмаларды таңдауды ыңғайлы ету, тапсырмаларды және жауап нұсқаларын араластыру ыңғайлы. Бұл бірдей сынақты бірнеше сынақ немесе қайталама сынақтан өткізу арқылы алдау мүмкіндігін айтарлықтай азайтады.

MyTestX бағдарламаларымен жергілікті және желілік тестілеуді ұйымдастыруға болады.

Бағдарлама бір-бірінен тәуелсіз бірнеше әдісті қолдайды: жаттығу, айыппұл, тегін және ерекше. Оқу режимінде сынақшының қателіктері туралы хабарлар көрсетіледі, тапсырманы түсіндіру мүмкін. Төлем тәртібінде сынақшы ұпайдан айырылады және тапсырманы өткізіп жіберуге болады (нүктелер қосылмайды және алынбайды). Тегін режимде тестілік сұрақ кез-келген жүйеге сұрақтарға жауап бере алады, кез-келген мәселеге өз орнын береді. Эксклюзивтік режимде бағдарлама терезесі бүкіл экранды алады және оны азайту мүмкін емес.

Тексеру материалдарын дұрыс таңдау арқылы тесттің мазмұны бақылауға ғана емес, сонымен қатар оқытуға да қолданылады. Осылайша, субъект өз білімі құрылымындағы кемшіліктерді өз бетімен анықтауға мүмкіндік береді және оларды жою бойынша шаралар қабылдайды. Мұндай жағдайларда біз бірліктің принципі мен оқу мен бақылау арасындағы қарым-қатынастың практикалық іске асырылуының тиімді бағыттарының бірі бола алатын тест тапсырмаларының маңызды оқыту потенциалы туралы айтуға болады.

MyTestX жүйесінде кез-келген рейтинг жүйесін 2-ден 100 ұпайға дейін пайдалануға болады. Бағалау жүйесі мен оның параметрлерін тест редакторында орнатуға немесе өзгертуге болады.

Егер MyTestX журнал модулін пайдаланатын компьютер желісі болса, сіз:

- тестілеу нәтижелерін орталықтандырылған жинауды және өңдеуді ұйымдастырады.

Бір уақытта бірнеше түрлі сынақтарды шығарыңыз. тестілеу процесін бақылау. қадағалаңыз - кім және қандай тест тапсырады, қанша тапсырма орындалды және олардың тиімділігі.

Тапсырмалар:

«MyTest Әдістемелік ұсыныстар» файлы ашыңыз.

Бағдарламалық мұрағатты сайттан жүктеп алыңыз

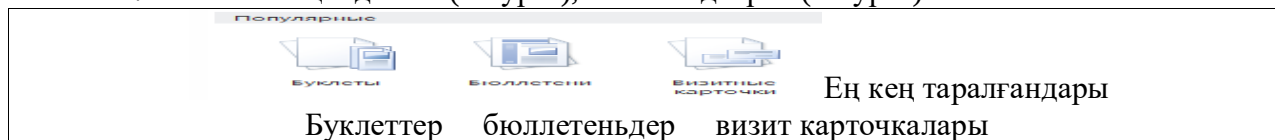
<http://mytest.klyaksa.net/htm/download/>

Сынақ редакторын іске қосыңыз.

Сіздің тақырыптық аймағыңыздағы 10 сұрақтың үлгі сынағын дайындаңыз, әрбір түрі үшін 1.

Сіздің атыңыздан тұратын атаумен файлға сақтаңыз

1. Үлгіні қолданып (1-сурет), визитка даярла (2-сурет)

1-сурет 2-сурет

2. 1. A4 парағының 1 парағына визиткалардың бірнеше көшірмесін дайындаңыз.

3. 2. Үлгіні пайдалану (3-сурет), алғыс хатты немесе хатты дайындап, деректермен толтырыңыз.

Алғыс хат

3-сурет

VEOEnhancedObservation (VEO) студенттердің оқыту мен дамыту қамтамасыз етеді. Пайдаланушылардың бейнелерді белгілеу мүмкіндік береді видео белгілеу жүйесі болып табылады. Бұл бір уақытта бағалы статистикалық қызмет деректерді генерациялау, қайта қарау сапасы мен қолайлылығын арттырады, өтініш және пайдаланушыны порталда қамтиды.

Пайдаланушы жасаған бейне тәжірибесін жақсарту үшін құнды ресурс VEO жүйесі, деректер арқылы бейне қол жетімді етеді атқарылуы туралы бастапқы статистика бағалы бейне қосады, пайдалану, икемділік пен айқындық басым жеңілдігі бар.

VEO Europa - 2015 жылғы қыркүйек және 2017 жылғы қыркүйек аралығында Erasmus + қаржыландыратын жоба. Ол оқытудың сапасын арттыру мен мұғалімдерге және олардың үздіксіз кәсіби дамыту бастапқы даярлауды қолдау үшін университет VEO туралы Nyukaslа- қолдану (www.veo-group.com) әзірлеген инновациялық технологиялық көзқарас пайдалана отырып оқытуға бағытталған.

Негізгі бастамасышы VEO Europa болып табылады:

қолдану (Tunes тегін демо версиясы) - extensions VEO нұсқасы;

Ол веб-сайттың тиелген екенін оқыту модульдерін жиынтығы болып табылады;

- үздік практика ресурстары портфель (YouTube арнасында бейне);

- веб-Facebook және Twitter бет және зерттеушілер PGR негізделген практика қауымдастығы;

- тақырыптық зерттеулер сериясы;

- Нәтижелі зерттеу (конференция баяндамалар, жарияланымдар);

- Интербелсенді құрылғылар (тегін қол жетімді).

Стратегиялық жоба серіктестік 6 мүшелерінің Ньюкасл 5 - университеті (Ұлыбритания), EdEUcationLTD (Біріккен Корольдік), Pedagogische Hochschule Карлсруэ (Германия), Лапландия университетінің (Финляндия), Хаджеттепе университеті (Түркия), - Хасково үшін өңірлік инспекторы (Болгария) тұрады.

Модуль 6. Білім алушылардың жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау

Тақырып 6.1. Бағалаудың заманауи түрлері, нысандары және әдістері (критериалдық, формативтік әрі суммативтік бағалау)

Оқу жетістіктерін бағалаудың дәстүрлі және критериалдық жүйесін салыстырмалы талдау.

Оқу жетістігін бағалаудың дәстүрлі жүйесі	Оқу жетістігінің критериалдық анықтамасы
• белгілі бір стандартқа қатысты студенттің деңгейі; • тұтастай алғанда топқа қатысты студенттің деңгейі, • алдыңғы кезеңдегі студенттің деңгейі	• оқушы өзінің оқытудың нақты тақырыбы болып табылады; • студенттің алаңдаушылығы төмендейді; • Мұғалім «тараптың соңғы өкілі» рөлінен кеңесші рөліне ауысады

Критериалдық бағалау дегеніміз не?

Жуықтау студенттік бағдар дәрежесін анықтау - дұрысы кез келген көрсеткіш бойынша оқыту міндеттері мен бағалау нәтижесінде ретінде көрінуі тиіс айқын түсінік береді (әрбір нақты тапсырма үшін) критерийлері шифрлар көрсеткіштері.

Тиісті жобалау орындау студенттің дербес ол жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін ынталандырады, олардың жұмыс сапасын бағалауға болады.

Әрбір жұмыс оларға басшылық қағидаттары мен өлшемдерін бірқатар бағаланады.

Критерийлері мен нұсқаулар әлеуметтік келісім-шарт барысында әзірленген.

Критериалдық бағалау студенті сол уақытта, тек өз нәтижелерін жақсарту үшін ұсынымдар ретінде қабылданады, тіпті ең қанағаттанарлықсыз аралық жұмыс студенттер өздерінің табыстары мен сәтсіздіктері туралы ақпаратты алған кезде, кері байланыс мүмкіндігін орындайды.

Оқытылған бағалау жүйесін критериалдық қалыптастырушы және жиынтық бағалау кіреді.

Қалыптастырушы бағалау - бұл бағалау, сондықтан, ерте кезеңдерінде оқытушылық оқу үрдісіне өзгерістер енгізу және мақсатында білім алушының прогресі.

Сонымен қатар, қалыптастырушы бағалау хабардар болуы және өз барысын бақылауға және мұғалімнің көмегімен келесі қадамдарды жоспарлауға оқушыларды мүмкіндік береді.

Қалыптастырушы бағалау негізгі болып табылады: жақын студенттерге қалуға және табысқа оны әкеледі.

Қалыптастырушы бағалау білім берудегі жаңа құбылыс емес.

Ағымдағы бағалау қалыптастырушы функцияларын бағалайды, бірақ бұл бағалау көбінесе өзі соңына айналады және ғылымды надандық, дағдыларын, қабілетсіздігі және журналда деп аталатын «жинақтаушы» таңбаларын жазу деңгейінде жүзеге асырылады.

Студент-бағдарланған оқыту, қалыптастырушы бағалау басқа ерекшеліктері функциялары бойынша қабылдайды және оның мақсаты оқыту нәтижелерін деңгейін анықтау үшін емес, студенттердің оқу үрдісін жетілдіру. Басқа студенттің жетістіктерін есепке алмағанда студенттің жеке жетістіктерін жоғары бағалайды.

Тұлғалық-бағдарланған оқыту әдістерін ұштастыра отырып, бағалау, жаңа тәсілдер екі студенттердің танымдық белсенділігіне оң әсер, мен оқытушылардың білім беру қызметін болуы мүмкін.

Критерийлерін пайдалана отырып, бағалау, сіз білім беру процесінің барлық қатысушысы үшін осы процесті ашық және түсінікті жасауға мүмкіндік береді.

Критерийлер бағалауды объективтеуге ықпал етеді.

Оқушыларының оқу жетістіктерін бағалау критерийлерін әзірлеу үшін негіз мақсаттарын үйрену керек.

Критерийлері мұғалімнің қатысуымен немесе студенттермен дайындалған болуы мүмкін.

Критерийді (мұғалімі - студент) бірлесіп әзірлеу студенттердің бағалау оң көзқарасын жасау және нәтижелерге қол жеткізу үшін олардың жауапкершілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Бағалау критерийлерін әзірлеу кезінде сабақтың мақсаты мен мазмұны есте сақтау маңызды.

Критерийлерді дамытудың үлгілік бірлескен процедуралары (мұғалім-оқушы)

1. Тақырыптың, тараудың, бөлімнің оқылуын бастамас бұрын оқушының сабақ мақсаттары мен міндеттерін жариялау.
2. Әр оқушыға бір немесе екі критерий жазуды сұрау, оған сәйкес жұмыс бағалау.
3. Кеңеске студенттер ұсынған критерийлерді жазу.
4. Барлық тыңдаушыға ұсынылған өлшемдерді түсінетініне көз жеткізу.
5. Критерийді маңыздылығына қарай орналастыру.
6. Талқылау барысында басымдық критерийлерді таңдау.
7. Белгілегіңіз келсе, әр критерийдің сандық өрнегін (нүктелерін) анықтаңыз немесе оның градациясын жасаңыз (тапсырманың деңгейлері бойынша бөлу).
8. Болашақта студенттің жұмысы тек дамыған критерийлерге сәйкес бағалануы керек.

Тиімді дамыған бағалау критерийлері және олардың бағалануы тыңдаушыларға қалай және қалай бағалануы керектігін нақты көрсетіп, сонымен қатар студенттерді жұмысты орындау барысында жақсы нұсқаулық береді.

Бағалаудың критерийлері - күтілетін нәтижелерге жетудің әртүрлі деңгейінің сипаттамасы, әсіресе бағалау критерийлері ұсынылғанда, тағылымдаманы сәтті аяқтау үшін не істеу керек екенін жақсы біледі.

Бағалау критерийлерінің кейбір мысалы:

- жұрнақ (endings) мәтінде грамматикалық түрде дұрыс;
- фракцияларды бөлу алгоритмі дәйекті түрде жинақталған;
- презентация кестелерді, диаграммаларды қамтиды;
- эссеге екі немесе үш дәйек келтіріледі;
- есеп сызбалары мен диаграммалары;
- баяндаманың соңында презентация жасалды және ұсынылған әдебиеттер тізімін жасады

Градация критерийлерінің ерекше емес тұжырымдарының мысалы:

«Қоршаған ортаны қорғау» тақырыбы бойынша жобада жұмыс жасау барысында студенттер брошюра-меморандум жасайды.

Студенттерге бағалау критерийі және оны аяқтау (дескриптор).

Критерий	Дескрипторлар			
	5	4	3	1
«Қоршаған ортаны қорғау» тақырыбы ашылған.	Қоршаған орта мәселені терең түсінгенін байқатады.	Қоршаған орта мәселесін жақсы түсінгенін байқатады.	Қоршаған орта мәселесін ішінара түсінгенін байқатады.	Қоршаған орта мәселесін түсінбегенін көрсетеді.

Ұсынылған критерийлер тұжырымдамасы соншалықты белгісіз және түсініксіз, бұл жағдайда оларды студенттердің жұмысын сапалы бағалау үшін пайдалану қиын.

«Терең түсіністік, жақсы түсінік» ұғымы кез келген нәрсені білдіреді.

Студенттер мен олардың ата-аналары кез-келген жұмыс түрі түсінудің бұл түріне сәйкес келетінін біледі, өйткені «терең түсіну» әрдайым оқу материалын меңгерудің мақсаты болып табылады.

Бұл фразаның нені білдіретінін анықтау керек және оны бағалау критерийлерінде және олардың бағалауларында оның дұрыс және толық ашылу әдісін табуға болады.

Мұны мұғалім келесі сұрақтарға жауап беруі керек:

Түсінуден «терең түсіну» айырмашылығы бар ма?
 «Терең түсіністік» «жақсы түсінуден» қалай ерекшеленеді?
 Бұл түсінікті не сипаттайды?
 Қандай ойлау дағдысы оқушыны терең түсініне әкеледі?
 Бұл дағдылар қалай көрінеді?

Бағалау критерийлерінің градациясының арнайы тұжырымдамасының мысалы

Критерий	Дескрипторлары			
	5	4	3	1
«Қоршаған ортаны қорғау» тақырыбы ашылған .	- студент адамның қоршаған ортаға оң және теріс әсерінің бес факторын ұсына алады; - студент осы бес фактордың нақты мысалдарға әсерін көрсете алады. - студент осы бес факторды талдай алады; - студент осы факторларды маңыздылық дәрежесіне қарай реттей алады.	- қоршаған ортаға әсер етудің оң және теріс әсерінің төрт факторын ұсынуы мүмкін; - студент осы төрт фактордың нақты мысалдарға әсерін көрсете алады; - студент төрт фактордың деректерін талдай алады.	- студент факторларды белгіледі; - Студент мысал келтіреді; - студент жеке факторларды талдау элементтерін пайдаланады. - Студент екіден аз факторларды келтірді;	- Студент ешқандай талдау жасамады.

Жиынтық (немесе қорытынды) бағалау - бұл оқу үрдісінің бір немесе бірнеше сатысында жинақтауға (жинақтауға) арналған бағалау.

Білімін бағалау білім-парадигмасын бөлігі ретінде білім (фактілер, күндер, оқиғалар, ережелер, формулалар) немесе оларды жаттап және жаңғыртуға оқушылардың қабілеті бағытталған. білім беру құзыреті парадигмасына көшу студенттік синтездеу, содан кейін, фактілер мен идеяларды біріктіру мүмкін кезде «жоғары тәртібін дағдыларды тексеруді қамтиды, қорытындылау, түсіндіру немесе кез келген шешімге келу немесе ақпаратты түсіндіру үшін ұсынамыз.

Жиынтық бағалау бақылау және тексеру жұмыстарының басқа түрлерін жүргізуді қамтиды. Бақылау және тексеру қызметін әзірлеу кезінде олар сұрақтар мен тапсырмаларды ғана емес емес, факті немесе материал қамтылған сонша есте сақтау сынақтан және жоғары деңгейлі дағдыларын қамтуы тиіс екенін ескеру керек.

Осындай тапсырмаларды әзірлеу кезінде Б. Блумның таксономиясында ұсынылған білім беру мақсаттарының деңгейіне сенім артуға болады.

Б. Блумның модификацияланған тақсономиясы

Құрастыру

Жаңа идея, көзқара не өнімдітуындату
Дизайны, құрастыру, жоспарлау,, кескіндеу, тауып шығару

Бағалау

Әрекеттің шешімі не бағытын негіздеу
Тексеру, болжау, сыни бағалау, сынап көру, байымдау

Талдау

Түсуні үшін бөлімге бөліп қарастыру
Салыстыру, ұйымдастыру, қайшылықты табу, сұрау, жаңа деретер

Қолдану

Басқа таныс жағдайда ақпаратты қолдану
Қолдану, аяқтау, қолдану, орынау

Түсіну

Идея мен тұжырымды түсіндіру
Түрліше пайымдау, басқаша айту, түйін шығару, топтастыру, түсіндіру

Есте сақтау

Ақпаратты қайталау
Анықтау, санамалау, сипаттау, түзету, белгілеу, жаңа деректер

Жиынтық бағалаудың сипаттамасы:

- Тапсырмалар материалдардың мазмұнына сәйкес келеді;
 - Оқушыларға таныс және олардың жасына сәйкес келетін тапсырмалардың белгілі формалары пайдаланылады;
 - Тапсырмалар әрбір тыңдаушыға арналған ықтимал проблемаларды анықтайтын етіп жасалған;
 - Тапсырмалар студенттің рефлексиялық үрдісі анық көрінетін етіп жасалған, бұл осы жауапты тудырды;
 - Бағалау критерийлерін тазарту.
- Тәжірибелік маңыздылығы, критериалдық бағалаудың түрлері мен формалары.
- Оқу үрдісінде іс-әрекеттерді бағалаудың әртүрлі типтері мен әдістерін қолдану оқытуға адамға бағытталған көзқарас жағдайында өте маңызды.

Студенттер өз білімдері мен дағдыларын көрсетуге және олар үшін олар болашақта жұмыс істеуге қажет екенін анықтауға мүмкіндік алу және оқытушының оқушыны оқыту мазмұнының терең түсінуге көмектесу үшін және тәуелсіз оқушы болуға үшін қажетті ақпарат алу.

Критериалдық бағалау - ұжымдық оқу процесі (студенттер, білім беру ұйымдарының, ата-аналар, заңды өкілдерінің, т.б. әкімшілігінің) мақсаттарына сәйкес критерийлер, және білім беру мазмұнының барлық қатысушыларына алдын ала әзірленген және белгілі, нақты анықталған студенттермен оқу жетістіктерін салыстыру негізделген процесс, студенттердің білім беру және когнитивті құзыреттілігін қалыптастыруға ықпал етеді.

Міндетті критерий - талаптарды қанағаттандыру үшін қандай да бір нәрсені бағалау туралы шешім қабылдаудың негізі ережесі.

Жуықтау студенттік бағдар дәрежесін анықтау - (әрбір нақты тапсырма үшін), онда дескрипторлары сипатталған критерийлері дұрысы дескрипторында сәйкес мектеп жұмыс және бағалау нәтижесінде ретінде көрінуі тиіс айқын түсінік береді.

Қалыптастырушы (ағымдағы) бағалау - және/немесе үйде сыныпта күнделікті жұмыста білім мен дағдыларды меңгеру қазіргі деңгейін анықтау, оқу үрдісінде оқушы мен мұғалім арасындағы жедел қарым-қатынас жүзеге асыру - бұл студенттер, олар жаңа материалды зерттеу кезеңінде тапсырмаларды орындау қаншалықты жақсы түсінуге мүмкіндік беруі, оқытудың мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу.

Ішкі жиынтық бағалау білім беру туралы ақпараттың бірлігін зерттеу аяқталған кезде білімдерді қалыптастыру және оқыту дағдыларын анықтау болып табылады.

Жалпы ішкі бағалауды мұғалімдер немесе білім беру ұйымының әкімшілігі жүзеге асырады.

Жиынтық сыртқы бағалау - білімді қалыптастыру деңгейін және оқыту деңгейін аяқтаған кезде оқыту дағдыларын анықтау.

Жиынтық жұмыстың бағалары оқытудың есепті кезеңдеріне арналған қорытындыларды анықтау үшін негіз болып табылады.

Студенттердің жетістіктері туралы есеп - белгілі бір уақыт кезеңі үшін жасалған және құрылған студенттер дағдыларын жиынтығы, ол және ол оқыту мен оларды практикада қолдана болатынын көрсетеді ақпарат болып табылады.

Портфолио - білім алудың белгілі бір кезеңінде студенттердің жеке жетістіктерін жазу, жинақтау және бағалау әдісі.

Портфолио материалдары оқушылардың оқу нәтижелерін, бір немесе бірнеше пән бойынша жетістіктерін көрсетеді.

Портфолионың критериалдық жүйені жүзеге асырудағы студенттердің нәтижелерін бағалаудың объективтілігін және ашықтығын арттыру үшін енгізілген.

Жиынтық бір пән бойынша мұғалімдер оқушылардың жұмысын бағалау және объективтілігін және ашықтығын қамтамасыз ету бағалау стандарттау мақсатында тобын талқылау процесін жүргізеді.

Модерация оқыту үдерісінің тиімділігі мен сапасын едәуір жақсарта алады.

Сыни бағалауды бағалаудың практикалық маңыздылығы:

- критериалдық бағалау үшін студенттердің жұмысы дұрыс орындалатын жұмыс үлгісі (стандартты);
- студент бағалауды жасаудың айқын алгоритмін біледі, оған сәйкес ол өз жұмысының деңгейін анықтай алады және ата-аналарына хабарлауы мүмкін;
- студенттерге ғана үйретіледі, өйткені бағалау критерийі оқу мақсаттарының нақты көрінісі болып табылады.

Критериалдық бағалау:

Мұғалімдер:

- ☐ сапалы білім алуға қол жеткізуге көмектесетін критерийлерді әзірлеу;
- ☐ өз қызметін талдау және жоспарлау үшін жедел ақпараты бар;

- ☐ оқытудың сапасын арттыру;
 - ☐ әрбір тыңдаушыға жеке ерекшеліктерін ескере отырып, оқытудың жеке траекториясын жасау;
 - ☐ әртүрлі тәсіл мен бағалау құралдарын қолдану;
 - ☐ Оқу жоспарының мазмұнын жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу.
- Студент:
- ☐ Әртүрлі стильді, ойлау әрекеттерінің түрлерін және өз түсінушілігін білдіру қабілетін пайдалану;
 - ☐ нәтижені болжау критерийлерін білу және түсіну, табыстылық критерийлерін жүзеге асыру;
 - ☐ Өзіңіз және әріптестеріңізді көрсету, көрсетуге қатысу;
 - ☐ Өзекті мәселелерді шешуге, әртүрлі көзқарасты білу, сыни ойлауға көмектесетін білімді пайдалану.
- Ата-аналар:
- ☐ тренердің даярлау деңгейінің дәлелі;
 - ☐ оқушыны оқытуда өсуін бақылау;
 - ☐ оқушыны қамтамасыз ету; оқу процесіне қолдау көрсету.

Блум таксономиясымен бағалау

Оқу мақсатының деңгейі	Аталмыш деңгейді игергені туралы студенттердің нақты әрекеті
1. Білім Бұл санат зерттелген материалды есте сақтау мен көбейтуге қатысты - нақты фактілерден бастап интегралдық теорияға дейін.	- терминдерді, нақты фактілерді, әдістерді және рәсімдерді, негізгі ұғымдарды, қағидаларды және қағидаларды жаңғыртады.
2. Түсіну Түсіністік индикаторы материалды бір пішіннен - екіншіге, материалды түсіндіруге, құбылыстың әрі оқиғалардың әрі қарай жалғасатын жолын болжауға түрлендіру болуы мүмкін.	- фактілерді, ережелерді, принциптерді ашып көрсетуге; - ауызша материалды математикалық өрнектерге түрлендіреді; - Қолда бар деректерден туындайтын болашақ салдары туралы әңгімелейді.
3. Өтініш Бұл санат белгілі бір жағдайларда және жаңа жағдайларды зерттеген материалды пайдалану мүмкіндігін көрсетеді.	- нақты практикалық жағдайларда заңдарды, теорияларды қолданады; - жаңа жағдайлардағы ұғымдар мен принциптерді пайдаланады.
4. Талдау Бұл санат құрылымды анық көрсету үшін материалды компоненттерге бөліп тастау мүмкіндігін көрсетеді.	- бүтін бөліктерді оқшаулайды; - олардың арасындағы қарым-қатынасты анықтайды; - тұтастай алғанда ұйымды ұйымдастыру қағидаларын анықтайды; - ақылға қонымды логикадағы қателіктер мен кемшіліктерді көреді; - фактілер мен салдар арасындағы айырмашылық; - деректердің маңыздылығын бағалайды.
5. Синтез Бұл санаттағы элементтерді біріктіру қабілеті, бұл роман болып табылады.	- эссе, баяндама, баяндама, реферат жазады; - эксперименттерді немесе басқа да іс-шараларды өткізудің жоспарын ұсынады; - мәселе схемасын құрастырады.
6. Бағалау Бұл санат материалдың құнын бағалау	- жазбаша мәтін жазудың логикасын бағалайды;

мүмкіндігін көрсетеді.

- деректердің қол жетімді деректерге сәйкестігін бағалайды;
- өнімнің маңыздылығын бағалайды.

1.Білімді бақылау әдістері

Басқару мақсаттары әдістерді таңдауды анықтайды және осы әдістерді бақылаудың барлық түрінде қолдануға болатындығын ескеру қажет.

Ол тек жан-жақты қолдану, оларды жүйелі түрде және объективті білімдер мен студенттердің дағдылар жүйесін қалыптастыру динамикасын анықтауға мүмкіндік береді деп есте болуы керек.

Әрбір бақылау әдісі, қолдану аясын өз артықшылықтары мен кемшіліктері бар, олардың ешқайсысы оқыту процесінің барлық аспектісін анықтаған бір ғана болуы мүмкін емес - барлық түрін дұрыс және білім тиісті қоспасы оқу процесінің сапасына ықпал етеді.

Ауызша сұрау - студенттердің білімін бақылаудың кең таралған әдісі.

Түсіндірме басқару мұғалімі оқу материалын студенттер меңгеру жеке сипаттамаларын зерттеу үшін кең мүмкіндік алады, оның барысында оқытушы мен студенттер арасында тікелей байланыс орнатылған.

Мазмұнын мұқият таңдау, тексеру процесінде барлық топтары, аудиториялық және бизнес-достық ортасын құру қызметін зерттеу үшін белсенді ету әдістері ұсынылады, мәселе, проблема мен мысал арқылы кешенді ойлауды: ауызша сұрастыру мұғалімі үлкен дайындықты талап етеді.

Бастапқы, жеке және аралас сауалнама бар.

Сұрақ-жауап арқылы мұғалім мен топ арасындағы әңгіме түрінде жүргізіледі.

Өткеннің қайталануымен органикалық түрде біріктіріледі, ол білім мен дағдыларды нығайту құралы болып табылады.

Бастапқы сауалнама оқытушымен, оқушылар үй тапсырмасын тексеру, жаңа материалды оқуға тобының дайын анықтау, негізгі ұғымдарды анықтау, жай сыныпта талдану, жаңа оқу материалын оқыту мүмкіндігі бар.

Лабораториялық және тәжірибелік жұмыстарды жүргізбес бұрын фронталдық зерттеуді қолдану ұсынылады, сондықтан ол студенттердің оларды жүзеге асыруға дайындығын тексеруге мүмкіндік береді.

Сұрақтар, табиғатта ең алдымен барлау болуы тиіс тәуелсіз психикалық қызметінің студенттерді ынталандыру, осы талапқа сай, мынау сияқты түрлерді қарастыруға болады:

- әрекет, процес, әдістердің («Болуы мүмкін ...», «Қалай өзгереді ...») әдісін белгілеу;
- салыстыру үшін («Ұқсастық және айырмашылық дегеніміз не ...», «Әртүрлі ...»);
- себебін түсіндіру туралы («Неге ...», «Не үшін ...»);
- («Осындай жағдайда», «туралы ... маңызды қасиеттерін енгізіңіз ...» «қандай жағдай қажет ...») құбылыс, объекті негізгі ерекшелігін, сипаттамасы немесе қасиетін анықтау үшін;
- нақты құбылыс, процестің маңыздылығын анықтау («Не ...», «Қандай әсер ...»);
- негіздемесі («Қалай түсіндірілуге болады ...», «Қалай ақтаймыз...»).

Студенттердің ойлау қабілетін дамыту маңызды білім беру құралы ретінде қызмет етеді, сондықтан жеке сауалнама, оқыған оқу материалының байланысты мәселелер бойынша студенттердің толық, келісілген жауап беруін талап етеді.

Осындай тестілеуді тереңдету үшін студенттерге егжей-тегжейлі жауап талап ететін сұрақтар қою керек.

Жеке зерттеуге арналған сұрақтар нақты, анық, нақты, кең, табиғатта қолданылуы керек, сондай-ақ бағдарламаның бұрын қабылданған негізгі материалдарын қамтуы керек.

Зерттеу үшін осы үлгідегі сұрақтар мазмұны, логикалық ойлауға студенттерді ынталандыру, салыстыру, талдау керек, жақсы мысалдар таңдау үшін дәлелдеуге себеп-салдарлық байланыстарды орнатуға, ақылға қонымды тұжырым жасауға және бұл студенттердің білімін объективті анықтауға ықпал етеді.

Ауыз тілімен бірге жазбаша тестілеу студенттердің білімін, дағдыларын және дағдыларын бақылаудың маңызды әдісі болып табылады.

Студенттердің орындаған жұмыстарының біртұтастығы сізге бірдей талаптарды жасауға мүмкіндік береді, оқытудың нәтижелерін объективті бағалауға тырысады.

Бұл әдіс әрбір жеке жұмыс бағыттарын анықтау үшін, оқу материалын меңгеру студенттердің барлық топтарын тексеру бір мезгілде қысқа мерзімде мүмкіндік береді.

Жазбаша тексеру бақылау барлық түрінде қолданылады және сыныптан тыс және сабақтан тыс жұмыстарда (үй тапсырмаларын орындау) жүзеге асырылады.

Мазмұны мен нысанына арналған операцияны жазу пәнге байланысты әртүрлі болуы мүмкін: диктант (. Математикалық, химиялық, сурет салу, қайта өңдеу және т.б.), композиция, сұрақтарға, проблемаларды шешу және мысалдар жауаптары тезистер құрамы түрлі эскиздер, схемалар орындауға, дайындау түрлі есептер, рефераттар.

Ұзақтығы үшін, жазбаша бақылау жұмыстары, (7-15 мин.) (құрамдар әдебиет қоспағанда) біреуден артық академиялық сағат оқу материалының аз мөлшерде сіңіру арқылы тексерілген және ұзақ емес, кезде, соңғы әдетте үшін өткізіледі, шекаралық бақылау өтпелі болуы мүмкін.

Тестерді орындауда тәуелсіздікті қамтамасыз ету үшін топқа тексеру тапсырмаларының бірнеше нұсқасы ұсынылады, ал барлық сұрақтар бойынша бақылау сұрақтары мен тапсырмалардың қиындығы бірдей болуы керек.

Кейбір жағдайларда жеке тапсырмаларды орындау пайдалы.

Пәндік-техникалық ағымдағы бақылау үшін кеңінен қолданылады - олардың көмегімен жаңа материалды меңгеруге және қолдануға студенттерді дайындауға, дағдылар мен дағдыларды қалыптастыруға, зерттелгендерді қорытуға, үй тапсырмасының тәуелсіздігін тексеруге болады.

Диктант үшін ұзақ талқылауды қажет етпейтін сұрақтар таңдалады, бұл өте қысқа жазылуы мүмкін.

Диктанттың мазмұны жиі-жиі таңдауға болады, ал мұғалім бүкіл топтың жұмысын бақылауға мүмкіндік береді, көшіру туралы ескертеді.

Баяндамалар оқу материалын қайталау және жинақтау үшін пайдалы болып табылады, олар студенттердің білімін жүйелеуге ғана емес, тақырыпты ашу қабілетін тексеруге және дүниетанымды қалыптастыруда ерекше рөл атқаруға мүмкіндік береді.

Практикалық тексеру бақылау жүйесінде ерекше орын алады.

Практикалық тексеріс студенттердің алған білімдерін іс жүзінде қалай қолдана алатындығын, қажетті дағдыларды игерген дәрежесін, қызметінің негізгі компоненттерін көрсетеді.

Кәсіби тапсырмаларды орындау барысында студент қабылдаған шешімдерді ақтайды, бұл теориялық ұстанымдарды және кәсіби дағдыларды меңгеру деңгейін белгілеуге мүмкіндік береді.

Бұл әдіс жалпы және жалпы техникалық пәндерді оқып үйренуде, бірақ ең көп - арнайы пәндер, зертханалық және практикалық сабақтарда, курстық және дипломдық жобаларды орындау кезінде, өндірістік тәжірибені өту кезінде қолданылады.

Практикалық тестілеу үшін бірқатар тапсырмалар ұсынылады:

- әртүрлі өлшеуді жүргізу;
- машиналарды және механизмдерді құрастыру, бөлшектеу, жөндеу;
- ақаулық себептерін анықтау;
- құрылғыны орнату;
- техникалық құжаттаманы әзірлеу;
- нақты тапсырманы жасаңыз;
- тәжірибелік жұмыстарды орындау;
- өндіріс жағдайын талдау;
- эксперимент жариялау және тағы басқалар.

Мысалы, зертханалық және практикалық жұмыс кезінде мұғалім міндеттерді орындау үшін қажетті теориялық ұстанымдарды ғана біліп қана қоймайды.

Іс-шаралар сенім жұмыс ретпен барысын мониторинг процесінде өлшеу жасауға құрылғылармен айналысатын есептеулерді орындау, нәтижелерін талдау, қорытынды жасау, атқарылған жұмыс туралы баяндама беруге студенттердің қабілеттерін дамыту.

Кеңінен бақылау үшін пайдаланылатын білікті маман сипаттарына сәйкес таңдалған кәсіби міндеттері (процесс, диагностикалық, экономикалық, білім беру, және басқалар.) іскерлік ойындар болып табылады.

Объективті талдау және синтез, жалпылау, салыстыру, білім беру, білім мен стандартты емес жағдайларда қолдану сияқты сыни зияткерлік дағдыларын практикалық қызметін өтеуге студенттің дайындық деңгейін анықтауға мүмкіндік береді.

Практикалық тексеру өндірістік тәжірибе кезеңінде басқарудың жетекші әдісі болып табылады. Бақылау, білім, дағды студенттердің нақты өндірістік қызметті орындау барысында және оның нәтижелері бойынша жүзеге асырылады.

Студенттердің қызметін бағалаудың негізгі критерийлері:

- жұмыс әдістерін қолданудың дұрыстығы;
- еңбек және жұмыс орнын ұйымдастыру;
- белгілі бір жұмыс түрі үшін белгіленген нормалар мен талаптарға сәйкестігі;
- жабдық пен құралдарды рационалды пайдалану;

Қауіпсіздік талаптарын сақтау;

- міндеттерді орындауда тәуелсіздік дәрежесі және т.б..

Стандартталған бақылау сынақтардың дамуын қамтиды.

Сынақ екі - тапсырма мен стандарт бөліктен тұрады.

Тапсырма студенттерге орындауға беріледі, бұл стандартты тапсырманы дұрыс және дәйекті орындаудың үлгісі болып табылады.

Стандартты студенттің жауабымен салыстыра отырып, оқу материалдарының сапасын объективті түрде бағалауға болады.

Педагогикалық тәжірибеде білімді тестілеу арнайы карточкалық тапсырмаларда жазылған әртүрлі сұраққа студенттердің жауаптары түрінде жүргізіледі.

Стандартталған бақылау пайдаланылатын таңбалар тапсырмалар үлкен әртүрлілік қарамастан, олар сұрақтар екі негізгі түрлері азайтылуы мүмкін: селективтік, мұндай қызметтен негізделген студент оқу есіне түсіріп, естеліктер және кеңейту негізінде әзірленді.

Соңғы уақытта өзін-өзі бақылау және өзара тексеру сияқты әдістер пайдаланылды.

Өзін-өзі бақылау студенттердің когнитивтік белсенділігін арттырады, тексерудің саналы көзқарасын қалыптастырады, қателіктерді табу және түзету дағдыларын дамытады - бұл өз бетінше білім алу дағдыларын қалыптастыру үшін қажет.

Өз бетінше жұмыс жасамас бұрын, оқушылар өз жұмыстарын қалай жүргізу керектігі туралы нұсқаулар алады және өзін-өзі тексерудің кілті болады.

Нұсқаулық студенттерге қандай білім мен дағдыларды бақылап отыру керектігін көрсету керек, ал кілтте дұрыс жауаптар бар, олар оқушылардың жұмыс нәтижелерін салыстырып, қажетті түзетулер жасайды.

Сонымен қатар, студенттер оқу бағдарламалары бойынша жұмыс істейді немесе дұрыс жауаптар экранға шығарылады немесе тақтаға жазылады.

Дұрыс жауаптың үлгісін көрсету үшін таспа жазу құрылғысын, слайд-проекторды пайдалануға болады.

Сол сияқты, өзара тест өткізіледі, оның барысында студенттер бір-бірінің тапсырмаларын орындауын тексереді.

Бұл бақылау әдістерінің жиынтығы студенттерді оқытудың жай-күйі туралы шынайы және объективті түрде суреттеуге мүмкіндік береді.

2. Бақылау мақсаты мен оған қойылатын талаптар

Студенттердің білімі мен дағдыларын бақылау білім беру үдерісінің маңызды элементтерінің бірі болып табылады, оқыту мен тәрбиелеу үдерісін тиімді басқару және мамандарды дайындау сапасы оның дұрыс ұйымдастырылуына байланысты.

Барлық нысанда білім, сіз оқыту, білім жүйесіндегі білім нақты деңгейін динамикасын бағалауға мүмкіндік береді, олардың мұғалімдері мен студенттері «кері байланыс» орнату қолданылады ретінде оқу материалын дайджест қалай туралы тұрақты және объективті ақпаратты, жоқ дағдылар толық емес болуы мүмкін, оқу үрдісін ұйымдастыруда тиісті түзетулер жасау үшін оларды талдау негізінде дағдылар.

Студенттердің білімі мен дағдыларын бақылау оқу процесінде тексеру, оқыту, дамыту, оқу және әдістемелік функцияларды орындайды, ең маңызды және айрықша бақылау функциялары.

Бақылау тапсырмаларын орындаған кезде, қайталану және шоғырландыру, бұрын алынған білімді жетілдіру, түсіндіру және қосу, студенттер өткен материалдарды қайта ойластырып, жинақтап, практикалық қызметте білімін пайдаланады.

3. Бақылау түрлері:

Міндетті бақылау жұмыстары, тесттер, біліктілік тестілеу, курстық және дипломдық жобалар (жұмыстар) қорғаныс, және аудармалы семестрлік және мемлекеттік емтихандар: оқу жоспары мен ТЖКБ бағдарламалар білім мен студенттердің дағдыларын бақылауды ұйымдастыру мынадай нысандарын қамтиды.

Инспекциялық қорытынды бақылау әртүрлі нысанда жүзеге асырылады, негізінен бақылау тапсырмалары сипаты мен мұқият, ақылға қонымды жұмыс таңдауға талап оларда қамтылған ақпарат анықталады.

Міндет маман дайындауда белгілі бір тақырыпты зерттеудің мақсаттарын көрсету, оқу бағдарламаларының талаптарына сай болуы керек.

Тексеру тапсырмаларының мазмұнын таңдаудың бастапқы себептері төмендегідей:

1) сыналатын зерттеу материалдарының көлемінің толықтығын қамтамасыз ету.

Егер бақылау семестрдің соңында өткізілсе, онда студенттерге барлық секциялардың білім жүйесі мен дағдыларын меңгеруді талап ететін сұрақтар қойылады; егер жыл ішіндегі материал тексерілсе (ауыспалы емтихан), онда бақылау білімі бүкіл көлемді қамтуы тиіс.

Сынақ (бақылау жұмысын) қабылдауға бағдарламасының жеке бөлімінде жүзеге асырылған кезде, содан кейін жұмыс орындарын оқу материалын көлемінің логикалық шарықтауын, ұғымдарды өзара тобын анықтау үшін сұрақтар қамтуы тиіс.

2) бақылау білімдерінің жалпылама сипаты.

Студенттерді оқыту барысында дағды, білім, білік сияқты түрлі меңгеруге кейбір сұрақ қойылады, бұл жеке және басқа да дағдыларын меңгеру, атап айтқанда, ұғымдарды меңгеруге нұсқау береді, дағдыларды кең ауқымды меңгеру, ұғымдардың жалпылама білімін көрсетеді.

Кейбір міндет пен қабілеттер негізінде, басқа кең, жалпы, ең жалпыланған немесе күрделі білім мен дағдыларды жеке компоненттері негізінде нақты мәселелерді шешуге болады.

Қорытынды бақылау білім мен дағдыларды меңгеруді бақылауды әрдайым қамтамасыз етуі керек. Бұл дегеніміз, осындай тапсырмаларды немесе сұрақтарды іріктеуді білдіреді, олардың жауаптары бастапқы тұжырымдамалар мен әрекеттердің ең көп санын меңгеруді талап етеді.

Білім мен дағдыларды бақылау мазмұнын таңдау, ең алдымен, мамандықтың болашақ кәсіптік қызметіне қатысты тексерілетін оқу материалдарының мазмұнын мұқият логикалық талдауды талап етеді.

3) басқару міндеттерінің өнімді, қолданбалы сипаты.

Қорытынды бақылау студенттердің өнімді жұмысын қамтамасыз етуі тиіс.

Осы мақсатта сұрақ қоюға студенттердің жұмыс әдістерін және жұмыс жағдайларын, сондай-ақ еңбек құралдары мен объектілері туралы білімді меңгеруін анықтауға болады.

Тәжірибелік дағдыларды тестілеу тәжірибелік тапсырмалар мен кәсіби тапсырмалардың көмегімен жүзеге асырылады.

Осы міндеттерді жүзеге асыру барысында студент, яғни бір мезгілде білім тексеру жүзеге асыруға қабілеттерін тексеру, ол қызметтің осы әдісті негізінде жатқан теориялық білімдерін иелік қанша құруға мүмкіндік береді, өз шешімінің себептерін, береді.

Бақылау мақсаттары үшін кәсіби практикалық тапсырмаларды қолданған кезде барлық студенттерге шамамен бірдей қиындықтарға байланысты тапсырмаларды таңдау талаптарын сақтау қажет.

Бұл үшін екі фактор:

мәнді - элементтер мен сілтемелердің құрылымдық реттелуі тұрғысынан жағдайдың күрделілігін қоса алғанда;

Операциялық - тапсырмадағы операциялардың санын қоса алғанда ескеріледі.

4) студенттердің когнитивтік белсенділігін белсендіру бойынша бақылау тапсырмалары мазмұнының шоғырлануы.

Оқушылар нақты практикалық мәселелерді шешкен кезде, олар қандай да бір мәселеге тап болады және оны шешу жолдарын іздейді.

Ол білім беру материалды көшіруге талап, сонымен қатар қызметін іздеу студенттерді көтермелеу еді ғана емес, сұрақтар мен міндеттерін тұжырымдау кең пайдалану үшін қажет: әртүрлі құбылыс пен процестерді салыстыру, олардың арасындағы қарым-қатынас орнату, сипаттамаларын анықтау, объектілер мен құбылыстардың ерекшеліктері мен сипаттамалары, жіктелуі себептері, себептерін түсіндіру, заңдарды дәлелдеу.

4. Басқарудың түрлері мен әдістері

Ауызша сұхбат

Сабақтарда студенттердің білімін бақылау фронталдық және жеке инспекция түрінде жүзеге асырылады.

Алдыңғы сұхбаттарда студенттердің белгілі бір сұрақ немесе сұрақтар бойынша білімі жай-күйі қысқа мерзімде тексеріледі. Тексерудің бұл нысаны:

- топтың жаңа материалдарды оқуға дайындығын анықтау;
- ұғымдардың қалыптасуын анықтау;
- үй тапсырмаларын тексеру;
- сабақта бөлшектелген жаттығу материалдарын кезең-кезеңмен немесе соңғы растау;

- практикалық және зертханалық жұмыстарға дайындалуда қолданылады.

Ауызша бақылау үшін білімді басқару парақтарын пайдалануға болады.

Жазбаша бақылау

Жазбаша тексеру көп уақыттан бері көптеген студенттердің білімін тексеруге мүмкіндік береді.

Білім беру алған білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік диагностикалауға студенттердің білімін бақылау, жазбаша пайдаланылатын және диктант, мониторинг, тексеру және тәуелсіз жұмыс нысанын, тестер, эссе алады.

Тәуелсіз жұмыс - бұл өз мақсатына сәйкес тәуелсіз жұмыс және тәлімгерлікке бөлінген білімнің бақылаудың дәстүрлі формасы.

Тәжірибелік жұмыс. Компьютерде ғана емес, тапсырманы байланысты практикалық жұмысты пайдалана отырып, нақты міндеттерді шешу мақсатында білімді қолдана білу қабілетін, дағдылар мен ептіліктер теориялық білім мен дамуын нығайтуға, сонымен қатар, мысалы, құрылыс диаграммалар, кестелер, жазу бағдарламалар, т.б. жұмысты қамтуы мүмкін.

Зертханалық жұмыс - бұл өте ерекше бақылау нысаны, ол студенттерге тек білімді ғана емес, сонымен қатар жаңа білімдерде қолдануға дағдыландыруды талап етеді.

Зертханалық жұмыс белгілі бір дағдыларды компьютерлік бағдарламамен біріктіру үшін пайдаланылады, онда тапсырмадағы алгоритмдік рецептілерден басқа мұғалімнің кеңесін алуға болады.

Барлық тесті сынақ жағдайлары үшін тең жүргізіледі, сапалы нәтиже интеграцияның көнбейтін болып табылады және пән белгілі функциясы бүгінгі күні даму дәрежесін білдіреді.

Тестік тапсырмалар студенттердің өзіндік жұмысын өзін-өзі басқару режимінде, оқу материалын қайталаумен пайдалануға ыңғайлы.

Бақылаудың түпкілікті түрі ретінде несие негізінен өндірістік тәжірибе кезеңінде қолданылады.

Оқу, өндірістік технологиялық және өндірістік дипломдық тәжірибе нәтижелері бойынша студенттер дифференциалды бағалаумен сынақ алады.

Студенттер күнделік және өндірістік практика бойынша есеп болып табылады өтеу үшін, кәсіпорынның тәжірибе жетекшісі жасалған, сондай-ақ назарға интерндерді өзіндік жұмысына арналған білім беру ұйымының тәжірибесін басшысының жеке бақылауында болады.

Сараланған кезде: практика бағдарламасын іске асыру дәрежесі, сатып алынған практикалық дағдылар, саналы және жауапты көзқарасы сапасы кәсіпорын, ұйым немесе мекеменің жұмыс және әлеуметтік-саяси жұмысына қатысуға ескерілді.

Студенттік практика қорытындысы орындалған жұмыстың жауап сипаттамасы, сонымен қатар материалға арқа сүйеу, талдау ғана емес, болуы тиіс практика және қосымша анықтамалық әдебиет кезеңде озық өндірістік пайдалана отырып зерттеу жұмыс жасалады.

Есепке жеке тапсырмалардың нәтижелері кіреді. Мұндай есеп тек тәжірибе барысында алынған дағдыларды анықтау үшін негіз бола алады.

Оқу жоспары мен бағдарламаларымен қамтамасыз етілген зертханалық және практикалық жұмыстың орындалуын бақылаудың бір түрі ретінде қызмет етеді.

Зертханадан өтіп, графикалық, есеп айырысу және басқа да практикалық жұмыс және т.б. зертханалық жұмыс, аудармалар, эссе, үй тапсырмасын, оқытушы ұсыну баяндамалар ретінде студенттерге баға қойылады

Лабораториялық және тәжірибелік жұмыстарды уақтылы орындамаған студенттерге мұғалім жүзеге асырудың жеке мерзімін белгілейді, санаулы семестрде студент прогресінің қорытынды бағалауы көрсетілмейді.

Біліктілік сынақтары техникалық мамандықтар бойынша оқу жоспарларымен қамтамасыз етіледі.

Біліктілік сынақтарының негізгі мақсаты - мамандықтардың біреуінде білімді, білім мен дағдыларды қалыптастыру, білім берудің мамандығы бойынша білім алу.

Біліктілік емтиханы кәсіптік мамандық алу үшін оқу тәжірибесін аяқтағаннан кейін жүргізіледі.

Өнеркәсіптік тәжірибе туралы ережеге сәйкес тестілеу колледж өкілдерінің қатысуымен базалық кәсіпорындардың біліктілік комиссиялары жүргізеді.

Біліктілік сынау үшін сынақ жұмыс таңдауы тарифтік-біліктілік каталогтар немесе жұмыс мамандығының нақты санатына баяндалған талаптар негізінде жүзеге асырылады.

Студенттерге сынақ жұмыстарын орындау үшін белгілі бір уақыт беріледі.

Тестілеу аяқталғаннан кейін, комиссия тыңдаушылардың техникалық жағдайлары мен оларды өндіруге қажетті уақытқа сәйкестігін тексереді.

Тест жұмысы аяқталғаннан кейін жұмыс білімі мен дағдыларын тиісті біліктілік сипаттамаларына қойылатын талаптарды қанағаттандыру үшін жасалады, емтихан билетін тыңдаушылар мәнерлеп оқып өткізеді.

Еңбек кәсібін алуға арналған біліктілік сынақтары теңестіріледі.

Қазіргі уақытта эксперимент ретінде біліктілік сынақтары жұмысқа дайындықты анықтау үшін соңғы бақылау нысаны ретінде жүргізіледі.

Сынақ барысында студенттер болашақ өндірістік қызметтің кәсіби міндеттерін шешеді.

Оқу процесі және басқару функциясы оқыту функциясы бірге курстық және дипломдық жобалау, студенттік меңгеру тексерулер ең маңызды нысаны теориялық білімдер, практикалық дағдылар мен қабілеттер болып табылады.

Жобалау барысы мен таңдалған нақты өндірістік мазмұнмен дизайн дәрежесін алу үшін нысаналы, оқу процесінде сатып алынған тыңдаушылар, орындалған, жұмыс негізінен білім мен дағдылар қалыптасады. Дипломдық жобалау, оқыту және бақылау қорытынды түрінде қорытынды кезеңі болып табылатын, кәсіби жұмыс үшін студенттер ең терең жүйесін тексеру дайындығын қамтамасыз етеді.

Дипломдық жобаны қорғау мемлекеттік біліктілік (аттестация) комиссиясының ашық отырысында өтеді.

Диплом жобасын (дипломдық жобалау бойынша жұмысқа көзделген болса) (түсіндірме жазбалар және графикалық бөлігі), өндірілген тауарларға орындауындағы талдау негізінде мемлекеттік комиссия, жоба менеджері жасасу, жобаның шолу, нәтижелерін қорғау түлектері мен дайындығы дағдыларын білу деңгейіне тәуелсіз жұмыс жас маман объективті бағалау береді.

Дипломдық жобаны сапасын бағалау кезінде, жобаның шындық, назарға студенттердің жұмысы, күші және жалпы техникалық және кәсіптік пәндер бойынша дағдылар, ашып көрсету тақырыптар толықтығы, ұсынылатын шешімдердің негізділігін, ғылыми-техникалық әдебиет диссертация жобаға жарау дәрежесін, өндірістік құжаттама тереңдігі мен білім тәуелсіздік дәрежесін тақырыбының өзектілігін мемлекеттік стандарттарға сәйкестігін қарап, талқылап қабылдайды.

Семестр емтихандар, бақылау ұйымының ең маңызды нысандары аудармалы болып табылады. Нақты тәртіпті оқуға студенттер білім беру қызметінің нәтижелері қорытынды тексеру барысындағы білім мен дағдыларды дамыту деңгейі болып табылады.

Мемлекеттік емтихандар - кәсіби қызмет сипатына сәйкес білімдер, дағдылар мен ептіліктерді игеру дәрежесін анықтау үшін жұмыс болашақ маманның жан-жақты шолу, дайындауға бағытталған бақылау қорытынды нысаны.

Жазбаша жұмыстарға арналған ауызша емтихан және тапсырмалар бойынша емтихан алымдар факультет отырысында талқыланып және оқу ісі жөніндегі директордың орынбасарына отырысына дейін бір айдан кешіктірмей шағым түсіруге болады.

Емтихандар - білім беру процесінің маңызды сатысы, сондықтан билеттер сараптама үшін сұрақтардың мазмұны мен орналасуының іріктеу белгілі бір талаптарына сәйкестігін көздейді.

Емтихан жұмыстары пән ерекшелігіне және проблема немесе мысалы байланысты бағдарламасының түрлі секция 2-3 сұрақты қамтуы тиіс.

Пән бойынша билеттер сұрақтар жиынтығы қамтылған бүкіл негізгі материалды қамтуы тиіс. Негізгі талабы - билеттерді тең және оқу материалының көлемінде құру және студенттердің танымдық қызметін жандандыру дәрежесіне сай болу.

Біз билет әдіснамалық мәселелері, әрине басты проблемаларды, әрине жеке идеологиялық және саяси бағытын анықтау мәселелері бойынша орын табу керек.

Әрбір билет сұрағы анық және нақты тұжырымдалған болуы керек.

Сабақты жүргізу алгоритмі

- оқытуға арналған топтың пайда болуын ұйымдастыру.
- жабдықтарды, құралдарды, жұмыс орындарын, санитарлық жағдайларды, журналдардағы жазбаларды тіркеуді және кемшіліктерді жоюды бақылауды қабылдау.
- студенттерді жұмыс орындарына және арнайы киімге дайындауды ұйымдастыру.

- оқу-материалдық базаны, оқытудың техникалық құралдарын, ең озық әдістерін және жұмыс әдістерін қолданумен студенттерді 100% тарту арқылы өз уақытында индукциялық оқыту (жоспарға сәйкес).

- операциялық нұсқаулық, технологиялық тәртіп бұзушылықтарды уақтылы анықтау, қателіктің алдын-алу.

- студенттерге арналған түскі және демалыс ұйымдастырады, еңбек тәртібін сақтау.

- жабдықтарды, құралдарды (оқушыларды жұмыс орындарына кесте бойынша көшіру) барынша толық пайдалану.

- сабақтардағы пәндерді үздіксіз бақылау, еңбек қорғауды бұзудың алдын алу.

- Студенттердің білімдері, дағдылары мен дағдылары журналының күніне міндетті түрде қызмет көрсету.

- Еңбектің озық әдістерін, прогрессивті құралдарды, бейімделуді және т.б. студенттерді жүйелі таныстыру және практикалық қолдану.

- Соңғы нұсқаулықтың нақты ұйымдастырылуы, қорытындылары, түсініктемелері.

- Өндірістік іс-шаралар жоспарына сәйкес дайындалған оқу-жаттығу іс-шараларын, сондай-ақ өнімдерді жеткізуді ұйымдастыру.

-Өндірістік шеберханаларды, жабдықтарды, жұмыс орындарын тазалауды ұйымдастыру (журналды толтыру, санитарлық экран).

- Сабақ барысында оқытушы қызметі:

а) стандарттар (үлгілер) дайындау;

б) оқу-материалдық базаны нығайту;

в) өнімдердің сапасын бақылау;

г) құжаттаманы жүргізу;

д) келесі сабаққа ішінара дайындалу;

е) құралдың ағымдағы жөндеуі, оқытудың техникалық құралдары, оқу құралдары және т.б.

ж) Семинарда техникалық (көркемдік) шығармашылық үйірме жұмысын ұйымдастыру.

«Студенттердің жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау» модулі бойынша практикалық материалдар (Activity)

Activity - Кредиттік технологияларды оқыту контекстінде оқушылардың жетістіктерін критериалдық бағалау тетігі.

Микро тобында жұмыс істеп, өндірісті оқытуға формальды баға беруді қалыптастыру (оқу семинарында сабақ, зертханалық-практикалық, білім беру кәсіптік тәжірибесіне сәйкес - таңдау бойынша)

Критерийлер	Дескрипторлар			
	5	4	3	1

Тақырып 6.2. Өндірісте, оқыту-шеберханаларда, өндірістік оқыту сабақтарында білім алушылардың еңбек жұмыстарын орындау нәтижелерін бағалау

Еңбек жұмыстарының нәтижелерін бағалауға қойылатын талаптар. Білім мен дағдыларды бағалаудың сапалық көрсеткіштері.

Практикалық жұмыс: Оқушылар ұсынылған кесте бағалау жаңа жүйесіне көшу қажеттігін негіздеу қажет «күтілетін нәтижелері мен студенттердің оқу жетістіктерін бағалау».

Бағалау критерийлері. студенттер табысқа бағалау кезінде өндірістік оқыту әрбір сатысында оқу-тәрбие міндеттері пайдалану керек. Осы міндеттерді орындау толықтығы мен сапасы нұсқаулар келтірілген бағалау критерийлерін, негізінде анықталады [60],

студенттердің білім игеру сапасының негізгі жалпы көрсеткіштері, оқушылық дағдылары мен қабілетіне тән болып табылады:

- Жұмыс және жұмыс орнында ұтымды ұйымдастыру әдістері;
- жұмыс жасау сипаттамалары және жұмыс істеуі үшін оқу-өндірістік талаптарды пайдалана отырып және басқа да сапа параметрлері;
 - белгіленген уақыт нормаларын сақтау;
 - еңбек қауіпсіздігі ережелерін сақтау;
 - тапсырманың тәуелсіздік дәрежесі.

Activity 1. Студенттердің жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау.

Микро-топта талқылап, студенттердің практикалық жұмысын өнеркәсіптік оқыту сабақтарында бағалаудың дәстүрлі және критериалдық жүйесін салыстырмалы талдау жүргізеді.

Оқу жетістігін бағалаудың дәстүрлі жүйесі	Білім алушы оқу жетістігін критериймен бағалау

Activity 2- Студенттердің жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау.

Жаңа бағалау жүйесіне сәтті өту үшін не өзгеруі қажет?

Бастауы	Өту	Неге қарай?
Студенттің жұмысын бағалау үшін бір жалпы		
Баға беру арқылы бағалау		
Ішкі бағалау критерийлері		
Студенттің жұмысын топтағы басқалардың жұмысымен салыстыру		
Өздерінің жұмысын оқушылардың өздеріне бағалау қабілетсіздігі		
Ұстаздың тәжірибесінен оқытушының мұғаліміне не беретініне байланысты		
Студенттің жұмысын субъективті бағалау		
Конкурс		
Білімнің анық емес бағасы		
Бағалаудың маңыздылығы мен негізділігі		
Қорытынды		

Топпен енгізілген ұсынысты талқылаңыз.

Activity-3 Студенттердің жоспарланған нәтижелерін және оқу жетістіктерін бағалау

Микро-топта жұмыс істеу өнеркәсіптік оқыту сабақтарына критериалдық бағалау механизмін әзірлейді (өндірістік оқыту бойынша практикалық сабақтың жоспары

бойынша, яғни оқу нәтижелерін жазу, өндірістік оқыту сабағында стажердің жұмысын бағалау критерийлерін көрсету, 4 сағаттық дәрежені таратып, бағалау жүйесі).

Сабақ тақырыбы « _____ »

1.Мекенжайлық категория	
1.1 Мамандық және мамандық атауы	
1.2 Курс, оқу жылы, топ	
1.3 Бөлімнің модуль атауы / пәні	
1.4 Сабақтың тақырыбы	
1.5 Сабақтың ұйымдық формасы	
1.6. « _____ » тақырыбы бойынша іс-шараларды орындау үшін қажетті студенттің білімі мен дағдылары _____ »	
1.7 Жұмысқа орналасу үшін кәсіби дағдыларды интеграциялау бойынша оқу сессиясының мүмкіндіктері	
2 . Сабақ мақсаты	
2.1 Оқушыларды осы сабақта оқитын жұмыспен қамту және жұмыс іздестірудің келесі дағдыларын дамытуға жәрдемдесу	
2.2 Оқушылар үйренетін кәсіби дағдыларды үйрету	
3.Сабақ нәтижесін талдау	
3.1 Сабақтың соңында оқушылар (оқу нәтижесі)	
3.2 Сапа өлшемдері	
4. Жоспарлау кезеңі	
4.1 Оқу-әдістемелік құрал, анықтамалық әдебиет	
4.2 Техникалық жабдық, материалдар	
4.3 Студенттердің қызмет ретін сипаттау	
4.4 Топ мүшелерінің арасында рөлдерді бөлу	
4.5 Топ «ККК» (командалық-байқау-байқау) негізінде команда ретінде жұмыс істейді,	
4.6 Мұғалімнің рөлі	
5.Жоспарды жүзеге асыру	
5.1 Сабақ жоспарының сипаттамасы, оқытушының және оқушының әрекеттерінің мазмұны - «Оқытушының және оқушының өзара әрекеттесуінің мазмұны мен ұйымдастырылуы» кестесі.	
6 . Бағалау	
6.1 Орындалған жұмыс сапасын бағалау	

Практикалық тапсырма: Аудитория таңдаған тақырып бойынша өндірістік оқыту сабақтарына арналған бағалау парағын жасап, кестені толтырыңыз (топтар бойынша)
Өнеркәсіптік оқыту сабағының бағалау парағын әзірлеу

шарттарын білу						
Бағалау критерийлері: 2.1. Режимді, сақтау мерзімін, балықты және теңіз өнімдерін тасымалдауды тандау.				4		
Оқытудың нәтижесі 3. Балықты және теңіз өнімдерін өңдеудің жылулық операцияларын орындаудың тәртібі мен тәртібін білу						
Бағалау критерийлері: 3.1. Балық пен теңіз өнімдерін өңдеудің жылулық операцияларын орындау кезектілігін анықтаңыз.			3	4		
Оқытудың нәтижесі 4. Дайындық, аспаздық қолдану, сапасына қойылатын талаптар, жағдайлары, балықтан және теңіз өнімдерінен тағамдарды сақтау мерзімі туралы білу.						
Бағалау критерийлері: 4.1. Балықтан, теңіз өнімдерінен және балық емес су шикізатынан пісіру табақтарының технологиясын көрсете білу. 4.2. Балық пен теңіз өнімдерінен тағамдарды сақтаудың сапасы, шарттары, сақтау мерзімі туралы талаптарды білу.		4				4
	4			4		
Оқытудың нәтижесі 5. Дайындық технологиясын, аспаздық қолдануды, сапа талаптарын, тағамдарды ұсақталған массадан және балық емес су шикізатынан жасалған тағамдарды сақтау шарттарын білу.						
Бағалау критерийлері: 5.1. Туралған массадан, балық емес су шикізатынан пісіру табақтарының технологиясын көрсете білу. 5.2. Тағамды сұрыпы, балық емес су шикізатынан жасалған ыдыстардың сапасын, жағдайларын, сөрелерін білу керек.	3	3				3
Оқытудың нәтижесі 6. Негізгі құралдарды есепке алу мен есептен шығарудың негізгі талаптарын білу, төмен құнды және қысқа мерзімді заттар						
Бағалау критерийлері: 6.1. Бухгалтерлік құжаттарды шығару және негізгі құралдарды арзан және қысқа мерзімді заттарды шығару. 6.2. Негізгі құрал-жабдықтарды есепке алу және есептен шығару, төмен құнды және тез тозатын заттарға қойылатын негізгі талаптарды білу.	4		3	4	4	
Оқытудың нәтижесі 7. Балық және теңіз өнімдерінен тағамдарды дайындау						
Бағалау критерийлері: 7.1. Балықтар мен теңіз өнімдерінен әртүрлі ыдыс-аяқты дайындау.	3	4				4

Модуль үшін қорытынды баға 4 (жақсы)

Activity 4 - Кәсіптік оқытудағы студенттердің жетістіктерінің критериалдық бағалау механизмі.

Микро-топта жұмыс істеу мамандық бойынша қалыптастырушы бағалауды құрастырады.

Оқу мақсатының деңгейлері	Аталмыш деңгейді игергені туралы студенттің нақты әрекеті
1. Білім Бұл санат зерттелген материалды есте сақтау мен көбейтуге қатысты - нақты фактілерден бастап интегралдық теорияға дейін.	
2. Түсіну Түсіністік индикаторы материалды бір пішіннен - екіншіге, материалды түсіндіруге, құбылыстың әрі оқиғалардың әрі қарай жалғасатын жолын болжауға түрлендіру болуы мүмкін.	
3. Өтініш Бұл санат белгілі бір жағдайларда және жаңа жағдайларды зерттеген материалды пайдалану мүмкіндігін көрсетеді.	
4. Талдау Бұл санат құрылымды анық көрсету үшін материалды компоненттерге бөліп тастау мүмкіндігін көрсетеді.	
5. Синтез Бұл санаттағы элементтерді біріктіру қабілеті, бұл роман болып табылады.	
6. Бағалау Бұл санат материалдың құнын бағалау мүмкіндігін көрсетеді.	

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Алматы инженерлік-техникалық колледжі
Алматы қаласының білім беру басқармасы

Бекітемін

**Директордың оқу-өндірістік жұмыс
жөніндегі орынбасары**

_____ аты. Тегі
_____ 20 ____ ж.

Кәсіптік тәжірибенің жұмыс жоспар-кестесі

мамандық _____
біліктілік _____
студент _____ оқу курсы _____
аты-жөні, тегі _____

№№ п.п.	Кәсіби практика бағдарламасына сәйкес орындалатын (оқытылатын) жұмыстардың тізімі	Кәсіптік практика бағдарламасын орындау мерзімі		Ескерту
		Басталуы	Аяқталуы	
1	2	3	4	5

Өндірістік оқыту шебері _____ аты-жөні, тегі
_____ 20 ____ ж.

Келісілді
Кәсіби практиканың басшысы
(ұйымдар, кәсіпорындар, мекемелер)

(аты-жөні, тегі; қолы)
_____ 20 ____ жыл

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Алматы инженерлік-техникалық колледжі
Алматы қаласының білім беру басқармасы

**Кәсіптік практика өткені туралы
ЕСЕП-КҮНДЕЛІК**

Студент _____
аты-жөні, тегі _____

курс _____ топ _____
мамандық _____

біліктілік _____

№№ п.п.	Орындалған (зерттелген) жұмыстың атауы әр күндегі кәсіби тәжірибе бағдарламасына сәйкес	Белгілі бір тақырыпты іске асыру мерзімі, кәсіби практиканың жұмысы		Кәсіби практика өндірісі басшысының қолы
		басталуы	аяқталуы	
1	2	3	4	5

1. Зерттелген құрылымдардың сипаттамасы, жабдық, технологиялық үрдістер, механикаландыру, өндірісті автоматтандыру және озық еңбек әдісі және т.б.

Студент қолы _____ 20 ____ жыл.

(Кәсіптік практика нақты басшысы)

_____ 20 ____ ж.

2. Практикант студенттің мақтауы мен сөгісі _____

3. Кәсіптік практика жетекшісінің қорытындысы (ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

Қолы

Кәсіптік практика жетекшісі

(ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

_____ 20 ____ ж.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі

Алматы инженерлік-техникалық колледжі

Алматы қаласының білім беру басқармасы

**Кәсіптік практика өткені туралы
ЕСЕП-КҮНДЕЛІК**

Студент _____

аты-жөні, тегі

курс _____ топ _____

мамандық _____

біліктілік _____

№№ п.п.	Орындалған (зерттелген) жұмыстың атауы әр күндегі кәсіби тәжірибе бағдарламасына сәйкес	Белгілі бір тақырыпты іске асыру мерзімі, кәсіби практиканың жұмысы		Кәсіби практика өндірісі басшысының қолы
		начало	завершение	
1	2	3	4	5

1. Зерттелген құрылымдардың сипаттамасы, жабдық, технологиялық үрдістер, механикаландыру, өндірісті автоматтандыру және озық еңбек әдісі және т.б. _____

Студент қолы _____ 20 ____ ж.

(Кәсіптік практика нақты басшысы)

_____ 20 ____ ж.

4. Практикант студенттің мақтауы мен сөгісі _____

5. Кәсіптік практика жетекшісінің қорытындысы (ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

Қолы

Кәсіптік практика жетекшісі

(ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

_____ 20 ____ ж.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Алматы инженерлік-техникалық колледжі
Алматы қаласының білім беру басқармасы

**Кәсіптік практика өткені туралы
ЕСЕП-КҮНДЕЛІК**

Студент _____

аты-жөні, тегі

курс _____ топ _____

мамандық _____

біліктілік _____

№№ п.п.	Орындалған (зерттелген) жұмыстың атауы әр күндегі кәсіби тәжірибе бағдарламасына сәйкес	Белгілі бір тақырыпты іске асыру мерзімі, кәсіби практиканың жұмысы		Кәсіби практика өндірісі басшысының қолы
		басталуы	аяқталуы	
1	2	3	4	5

2. Зерттелген құрылымдардың сипаттамасы, жабдық, технологиялық үрдістер, механикаландыру, өндірісті автоматтандыру және озық еңбек әдісі және т.б. _____

Студент қолы _____ 20 ____ ж.

(Кәсіптік практика нақты басшысы)

_____ 20 ____ ж.

6. Практикант студенттің мақтауы мен сөгісі _____

7. Кәсіптік практика жетекшісінің қорытындысы (ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

Қолы

Кәсіптік практика жетекшісі

(ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

_____ 20 ____ ж.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Алматы инженерлік-техникалық колледжі
Алматы қаласының білім беру басқармасы

**Кәсіптік практика өткені туралы
ЕСЕП-КҮНДЕЛІК**

Студент _____

аты-жөні, тегі

курс _____ топ _____

мамандық _____

біліктілік _____

№№ п.п.	Орындалған (зерттелген) жұмыстың атауы әр күндегі кәсіби тәжірибе бағдарламасына сәйкес	Белгілі бір тақырыпты іске асыру мерзімі, кәсіби практиканың жұмысы		Кәсіби практика өндірісі басшысының қолы
		начало	завершение	
1	2	3	4	5

3. Зерттелген құрылымдардың сипаттамасы, жабдық, технологиялық үрдістер, механикаландыру, өндірісті автоматтандыру және озық еңбек әдісі және т.б. _____

Студент қолы _____ 20 ____ ж.

(Кәсіптік практика нақты басшысы)

_____ 20 ____ ж.

8. Практикант студенттің мақтауы мен сөгісі _____

9. Кәсіптік практика жетекшісінің қорытындысы (ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

Қолы

Кәсіптік практика жетекшісі

(ұйым, кәсіпорын, мекемеден)

_____ 20 ____ ж.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Алматы құрылыс-техникалық колледжі
Алматы қаласының білім беру басқармасы

Бекітемін
Директордың оқу-өндірістік жұмысы
жөніндегі орынбасары

_____ аты-жөні, тегі
_____ 20 ____ ж.

ОҚУ-ӨНДІРІСТІК ЖҰМЫС ТІЗІМДЕМЕСІ

20 ____ - 20 ____ оқу жылы

Пән _____

Оқыту курсы ____ Оқу топ № ____

Мамандық коды мен атауы 1201000 – Автокөлікті жөндеу әрі пайдалану, техникалық қызмет көрсету

Біліктілік коды мен атауы
120107 2 – Автокөлік жөндеуші ұста

Оқыту формасы күндізгі
Орта арнайы білім негізінде
Әзірлеген

Өндірістік оқыту шебері (аты-жөні, тегі, қолы) _____

Өндірістік оқыту әрі кәсіптік практика оқу-кеңес пункті

Тексерген

Әдіскер Каримова Масалимовна _____

1. Өндірістік оқыту тақырыптық жоспары

№№ п.п.	Модуль коды мен атауы	Модульдік оқу жоспарына арналған сағаттардың (сағаттардың) саны
------------	-----------------------	---

1	2	3
ЖИЫНТЫҒЫ		

1. Оқу-өндірістік жұмыстардың тізімі

Сабақ №	Модульдердің коды мен атауы, бағалау критерийлері (әрекеттері)	Бағалау критерийлері (әрекеттері) бойынша уақыт, сағат ішінде				Өндірістік жұмыс атауы		Жұмыстың қиындығы (ұсынылған санат)	Тақырыптарды оқу үшін күнтізбе уақыты
		Барлығы	из них						
			Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	Практикалық тапсырмалар	Өздік жұмыс				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	

1. Өндірістік оқытуды, көрнекі құралдарды және оқытудың техникалық құралдарын әдістемелік қамтамасыз етудің тізбесі

Колледждің Әдістемелік Кеңесінің шешімі бойынша бекітілген және мақұлданды,

№ _____ хаттама.

Төраға _____ М.Ошарбаева

Өнеркәсіптік оқыту және кәсіптік практика бойынша оқу-кеңес беру орталығының отырысында қаралды

_____ жылғы _____ жылғы _____ жылғы

№ _____ хаттама.

Директор _____ Б.Омаров

**Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Алматы құрылыс-техникалық колледжі
Алматы қаласының білім беру басқармасы**

**Бекітемін
Директордың оқу-өндірістік жұмысы
жөніндегі орынбасары**

_____ аты-жөні, тегі
_____ 20__ ж.

Өндірістік оқыту шеберінің ЖЕКЕ ЖОСПАР-ЕСЕБІ

_____ 20__ - 20__ оқу жылы

1. Оқу жұмысы

№№ п.п.	Өндірістік оқытудың және кәсіптік практиканың атауы (типi бойынша)	Оқыту курсы	Оқу тобы №	Жартыжылдық оқу жүктемесі (сағат)			
				жоспарлы		нақты	
				Бірінші	Екінші	Бірінші	Екінші
1	2	3	4	5	6	7	8
	Сағат жиынтығы						
	Өнеркәсіптік оқыту және кәсіптік практика бойынша оқу-кеңес беру орталығының меңгерушісінің қолы						

1. Оқу-әдістемелік жұмыс

1.1. Кәсіби тәжірибенің жұмыс бағдарламаларын құрастыру (түрлері бойынша). Оқу және өндірістік жұмыстардың тізімі.

№№ п.п.	Кәсіптік практика атауы (түріне қарай)	Оқыту курсы	Мамандықтың коды мен атауы, біліктілігі	Орындау мерзімі		Нұсқаушы және кеңес беру кеңсесінің басшысы (қолы)
				Жоспар	Нақты	
1	2	3	4	5	6	7
	Жұмыс оқу бағдарламалары					
	Оқу-әдістемелік жұмыс тізімі					

1.1. Сынақ жұмыстарын, біліктілік (сынақ) жұмыстарын дайындау

№№ п.п.	Жұмыс атауы	Оқыту курсы	Мамандықтың коды мен атауы, біліктілігі	Оқу топ №	Орындау мерзімі		Жұмыстарды орындауға арналған білім беру орталығы жетекшісінің ескертпесі
					Жоспар	Нақты	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Әрі қарай						

1.1. Ресми басылымдардағы мақалаларды жариялау (журналдар және т.б.)

№№ п.п.	Тақырыбы	Орындау мерзімі	Орындағаны туралы белгі
1	2	3	4
	Әрі қарай		

1. Ашық практикалық сабақтарды өткізу

№№ п.п.	Сабақ тақырыбы	Оқыту курсы	Оқу топ №	Орындау мерзімі	Орындағаны туралы белгі
1	2	3	4	5	6
	Әрі қарай				

1. Шаралар мен жарыстарды өткізу

№№ п.п.	Шара атауы	Шара тақырыбы	Орындау мерзімі	Орындағаны туралы белгі
1	2	3	4	5
	Колледж ішіндегі шаралар			
	Жобалар			
	Кәсіби конкурстар			

1. Колледждің алқалы кеңес беру органдарына есептер мен материалдарды дайындау

№№ п.п.	Басқару ұйым атауы	Баяндама мен материал атауы	Орындау мерзімі	Орындағаны туралы белгі
1	2	3	4	5

№№ п.п.	Басқару ұйым атауы	Баяндама мен материал атауы	Орындау мерзімі	Орындағаны туралы белгі
1	2	3	4	5
	Педагогикалық кеңес			
	Қамқоршы кеңес			
	Әдістемелік кеңес			
	Кафедра			

2. Колледж әдістемелік тақырыбы _____
Өзіндік білім алу тақырыбы:

Өзін-өзі оқытудың әдістемелік тақырыбын әзірлеу және енгізу кезеңдері

Кезең	Кезең мақсаты	Міндеті	Қызмет/жұмыс атауы	Жұмысты орындау мерзімі	Көрсетілім тәсілі және тақырыпты іске асыру нәтижелерінің нысаны
1	2	3	4	5	6
					Оқу құралыжәне т.т.
	Өнеркәсіптік оқыту және кәсіптік практика бойынша орталығының жетекшісінің қолы				

3. Сабаққа өзара қатысу

Жоспарланған ай	Өндірістік оқыту шебері аты-жөні, тегі	Бару мақсаты	Орындау белгісі
1	2	3	4

1. Оқыту курстары мен біліктілікті көтеру курстары, тәжірибе өту

№№ п.п.	Оқыту курстары мен біліктілікті көтеру курстарының атауы, тағылымдамалар	Жоспарланған тақырыптар / оқыту және кәсіби даму бағыттары	Орындау мерзімі	Орындағаны туралы белгі
1	2	3	4	5

1. Өндірістік оқыту шебері үшін жеке жұмыс жоспарын орындау туралы қорытынды (оқыту және консалтингтік кеңсе басшылары аяқтайтын болады)

№№ п.п.	Бөлім атауы	Қызмет нәтижесін бағалау (1 - 5 ұпай арасында)
1	2	3
1.	Тәжірибелік жүктемені орындау	
2.	Бекітілген оқу және жоспарлау құжаттамаларын (кәсіби тәжірибенің жұмыс оқу жоспары, оқу және өндірістік жұмыстардың тізбесін) уақытылы әзірлеу және жеткізу, соның ішінде. электронды нұсқада	
3.	Тексеру және біліктілік (сынақ) жұмыстарының тізбесін ұсыну	
4.	Журналға жарияланған мақалаларды ұсыну	
5.	Ашық практикалық сабақтарды өткізуге арналған материалдар	
6.	Ашық шаралар/шығармашылық конкурстар өткізу туралы есеп	
7.	Оқу курстарынан өту және біліктілікті жоғарылату, тағылымдамадан өту туралы сертификаттардың болуы	
8.	Колледждің алқалы кеңес беру органдарына есеп береді	
9.	Жұмысқа қатысу және оқытудің және кеңес беру кеңсесінің отырыстарына қатысу	
10.	Өзін-өзі тану тақырыбын апробациялау және енгізу нәтижелері	
11.	Тәжірибелік тұжырымдамалардың өзара алмасуын талдау нәтижелері	
12.	Жылдық есепті жеткізу және қорғау	
13.	Негізгі қызмет көрсеткіштерін (KPI) орындау	
14.	Портфолио ұсыну	
15.	Сапа менеджменті жүйесіне қатысу (ҚР СТ ИСО 9001)	

Қорытынды мен ұсыныстар _____

Өндірістік оқыту шеберінің қолы _____ Аты-жөні, қолы

Жоспар өндірістік оқыту және кәсіптік практиканың білім беру және бақылау пунктінде талқыланды және бекітілді

20 тамыздан бастап ____ жыл, № ____ хаттама.

Директор _____ Б. Омаров

Есеп өндірістік оқыту және кәсіптік практика бойынша оқу-кеңес беру орталығының отырысында қаралып, мақұлданды

20 маусымнан бастап ____ жылына дейін, № ____ хаттама.

Директор _____ Б.Омаров

7тақырып. Курстық жобаны (портфолио) Бағдарламаның тақырыптары бойынша қорғау

Курстардың нәтижесінде курстық жоба (портфолио) бағдарламаның зерттелетін тақырыптары бойынша қорғалады

Ұсынылатын әдебиет:

1. Қазақстан Республикасы 27.07.2007ж. «Білім беру туралы» №319-ІІІЗРК Заңы.
2. 2011-2020 жылдары Қазақстан Республикасында Білім беруді дамыту мемлекеттік бағдарламасы (07.12.2010, № 1118)
3. 2016-2019 жылдары Қазақстан Республикасында Білім беруді дамыту мемлекеттік бағдарламасы (ҚР Президентінің Жарғысы 1 наурыз 2016 жыл № 205).
4. Техникалық және кәсіптік білім берудің Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (ҚР ҰБ 23 тамыз 2012 жыл № 1080 ҚР ҰБ 13.05.2016ж. № 292 баспасында).
5. Мемлекеттік білім беру ұйым қызметкерлерінің типтік штаты мен Педагогикалық қызметкер және оған теңестірілген тұлғалардың лауазым тізімдемесі (ҚР Үкіметінің №77 Қаулысымен 30.01.2008ж. бекітілген;
6. Кәсіптік практиканы ұйымдастыру әрі өткізу және практика базасы ретінде ұйымды анықтау ережелері – ҚР БЖҒМ №1076бұйрығы 29.01.2016ж;
7. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің типтік ережелері (ҚР БЖҒМ №369 бұйрығы, 11.09.2013ж.);
8. Білім алушылардың үлгерімін ағымдық бақылау, аралық әрі қорытынды аттестацияны өткізудің типтік ережелері (ҚР бжҒМ №125 бұйрығы, 18.03.2008ж.);
9. «Техникалық әрі кәсіптік білім беруді жаңарту» жобасы. Кәсіптік стандарт негізінде ТЖКБ мамандығы мен пәндері бойынша оқу жоспары мен бағдарламаларын әзірлеу әдіснамасы. – Астана, 2013ж.
10. Құрманалина Ш.Х., Искалиева А.Б., Досанова Т.С., Квитко Е.М. Проект Техникалық әрі кәсіптік білім беруді жаңарту» жобасы. Кәсіптік стандарт негізінде ТЖКБ мамандығы мен пәндері бойынша оқу жоспары мен бағдарламаларын әзірлеу әдіснамасы, Астана, 2014ж.
11. Бөрібеков К.К., Қазжанова А.О., Әкімбаева А.О., Кан Т.С. Құзыреттілік негізінде модульдік бағдарламаны әзірлеудің практикалық нұсқаулығы, Астана, 2010ж.
12. ТЖКБ мамандықтары бойынша өзектіленген типтік оқу жоспары мен бағдарламалары негізінде жұмыс оқу жоспарын әзірлеудің әдістемелік ұсыныстары («Кәсіпқор» Холдингі» КеАҚ, Астана, 2017)
13. Модуль бойынша жұмыс оқу бағдарламасын әзірлеудің әдістемелік ұсыныстары («Кәсіпқор» Холдингі» КеАҚ, Астана, 2017)
14. Смирнова Г.М., Кан Т.С., Готтинг В.В, Квитко Е.М., Әкімбаева Г.М. Маман құзыреті негізінде оқыту модульдік бағдарламасын әзірлеу. Оқу-әдістемелік нұсқаулық, Қарағанды, 2015ж.